

RAPORT
O STANIE MIASTA GRAJEWO
w 2019 r.

Spis treści

I.	Informacje ogólne o mieście	3
1.	Położenie geograficzne	3
2.	Demografia	3
3.	Dane z zakresu stanu cywilnego	4
II.	Budżet miasta, dochody, wydatki, zobowiązania	5
III.	Ochrona środowiska przyrodniczego i gospodarka komunalna	11
1.	Programy, strategie, uchwały Rady Miasta	11
2.	Infrastruktura i obiekty miejskie	18
3.	Gospodarka odpadowa	29
IV.	Gospodarowanie majątkiem miasta i przestrzenią	30
1.	Nieruchomości	30
2.	Plany zagospodarowania przestrzennego i warunki zabudowy	36
3.	Zabytki	39
4.	Lokale mieszkalne i użytkowe	41
V.	Inwestycje	46
1.	Inwestycje drogowe, sieciowe, mieszkaniowe, sportowe	46
2.	Udział środków zewnętrznych w finansowaniu działań inwestycyjnych	51
VI.	Działalność w obszarze społecznym	61
1.	Budżet obywatelski	61
2.	Organizacje pozarządowe i kluby sportowe	63
3.	Ochrona zdrowia i profilaktyka społeczna	67
4.	Promocja miasta	72
5.	Patronaty Burmistrza	77
VII.	Edukacja publiczna i opieka w szkołach i przedszkolach	77
VIII.	Działalność w obszarze kultury	82
1.	Grajewskie Centrum Kultury	82
2.	Miejska Biblioteka Publiczna	84
IX.	Sport i rekreacja	85
1.	Obiekty i tereny sportowo-rekreacyjne	85
2.	Wydarzenia sportowe i osiągnięte sukcesy	89
X.	Pomoc społeczna i działania prorodzinne	93
1.	Zakres i formy działania – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	93
2.	Reintegracja społeczna i zawodowa – Centrum Integracji Społecznej	103
3.	Formy wsparcia potrzebujących – Środowiskowy Dom Samopomocy	105

I. Informacje ogólne o mieście

1. Położenie geograficzne

Grajewo – miasto położone w województwie podlaskim, nad rzeką Ełk. Leży na Wysoczyźnie Kolneńskiej, na Mazowszu, w dawnej ziemi wiskiej, w pobliżu historycznego trójstyku z Mazurami i Podlasiem, zlokalizowanego przy wsi Bogusze na północ od miasta. Znajduje się na terenie Zielonych Płuc Polski. Północna granica miasta jest zarazem granicą między powiatami ełckim a grajewskim i województwami warmińsko-mazurskim a podlaskim.

2. Demografia

Na koniec 2019 roku w Grajewie było zameldowanych na pobyt stały 20935 osób, co przełożyło się na gęstość zaludnienia 1105,39 osób/km². 277 stałych mieszkańców zameldowało się na pobyt czasowy poza miastem. Natomiast 275 osób spoza miasta zameldowało się na pobyt czasowy na jego terenie.

Rok 2019 był kolejnym okresem, w którym liczba stałych mieszkańców uległa zmniejszeniu. Tendencja ta utrzymuje się od lat.

Koniec roku	Mieszkańcy		
	kobiety	mężczyźni	ogółem
2015	11186	10313	21499
2016	11133	10269	21402
2017	11064	10160	21224
2018	10929	10075	21004
2019	10917	10018	20935

Główną przyczyną zmniejszającej się liczby mieszkańców jest migracja z terenu miasta.

Wśród mieszkańców miasta kobiety stanowią około 52%, a mężczyźni – około 48%. Stosunek ten nie zmieniał się w ostatnich latach. Zmienia się natomiast struktura wiekowa mieszkańców Grajewa. Zwiększa się procentowy udział osób w wieku poprodukcyjnym.

Mieszkańcy	Koniec roku				
	2015	2016	2017	2018	2019
Dzieci i młodzież do 18 roku życia	18,63%	18,45%	18,52%	18,40%	18,72%
Dorośli w wieku produkcyjnym: – kobiety do 60 lat, – mężczyźni do 65 lat.	65,27%	64,67%	63,77%	63,12%	62,04%
Dorośli w wieku poprodukcyjnym: – kobiety ponad 60 lat, – mężczyźni ponad 65 lat.	16,10%	16,88%	17,71%	18,48%	19,24%

W 2019 roku w Grajewie odnotowano dodatni przyrost naturalny. Urodziło się 220, a zmarło 191 osób. Porównując z latami poprzednimi nie widać stałej tendencji w tym zakresie.

Rok	Urodzenia	Zgony	Przyrost naturalny
2015	187	190	-3
2016	217	170	47
2017	230	199	31
2018	186	241	-55
2019	220	191	29

Usługi administracyjne zrealizowane przez Wydział Spraw Obywatelskich w 2019 roku.

1. W zakresie dowodów osobistych:
  - a) wydane dowody osobiste – 1646,
  - b) zgłoszenie utraty – uszkodzenia dowodu osobistego – 249,
  - c) unieważnienie dowodu osobistego – 159.
2. W zakresie ewidencji ludności:
  - a) zameldowania, wymeldowania, zgłoszenia wyjazdu i powrotu – 1137,
  - b) nadanie numeru PESEL – 70,
  - c) wydanie zaświadczeń z rejestru mieszkańców – 263.
3. Obsługa Rejestru PESEL, Rejestru Dowodów Osobistych, Rejestru Mieszkańców:
  - a) udostępnianie danych z rejestrów – 263,
  - b) usuwanie niezgodności w rejestrach – 2628.

Stan Rejestru Wyborców miasta Grajewo na koniec 2019 roku.

Liczba wyborców ujętych w Rejestrze – 17201, z tego:

- 1) wpisani z urzędu – 16926,
- 2) wpisani na wniosek – 275:
  - a) 191 – stale zamieszkali na obszarze miasta bez zameldowania na pobyt stały w mieście;
  - b) 84 – stale zamieszkali na obszarze miasta pod innym adresem niż adres stałego zameldowania.

Z Rejestru wykreślono:

- 1) 76 osób pozbawionych praw wybierania,
- 2) 172 wyborców wpisanych do rejestru wyborców w innej gminie,
- 3) 84 wyborców wpisanych do rejestru wyborców, ale zamieszkałych na obszarze miasta pod innym adresem niż adres stałego zameldowania.

3. Dane z zakresu stanu cywilnego

Urząd Stanu Cywilnego realizuje zadania z zakresu rejestracji stanu cywilnego głównie w oparciu o ustawę Prawo o aktach stanu cywilnego, Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz ustawę o zmianie imienia i nazwiska. Rejestracji stanu cywilnego dokonuje kierownik urzędu stanu cywilnego bądź zastępca kierownika w rejestrze stanu cywilnego, który jest prowadzony przez ministra właściwego do spraw informatyzacji w systemie teleinformatycznym.

Urząd Stanu Cywilnego w Grajewie wykonuje czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego dla Miasta Grajewo oraz Gminy Grajewo.

Najważniejsze zadania zrealizowane w USC Grajewo w 2019 r.

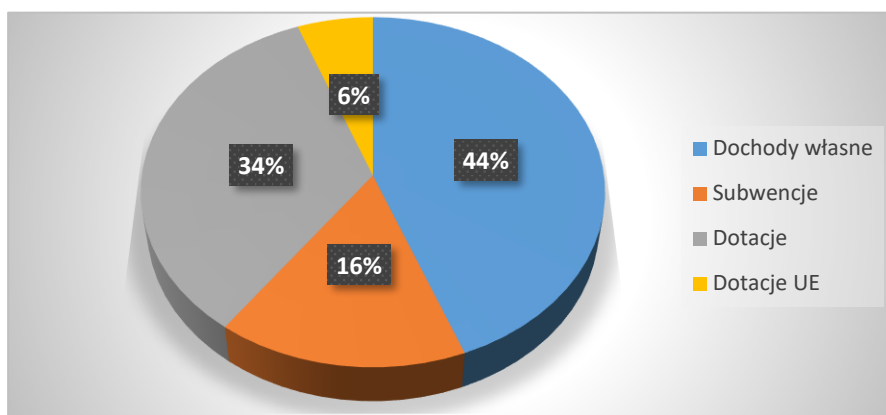
1. Sporządzanie aktów stanu cywilnego, w tym:	858
a) urodzenia	423
b) małżeństwa	153
c) zgonu	282
2. Transkrypcje zagranicznego aktu	124
3. Sprostowanie i uzupełnienie aktu stanu cywilnego	144
4. Wydawanie zaświadczeń do ślubu konkordatowego	81
5. Udzielanie ślubu cywilnego	37
6. Organizowanie Jubileuszu 50-lecia pożycia małżeńskiego	
a) ilość par z terenu miasta Grajewo	25
b) ilość par z terenu gminy Grajewo	6
7. Wydawanie decyzji dot. zmiany imienia i nazwiska	19

II. Budżet miasta, dochody, wydatki, zobowiązania

Budżet Miasta Grajewo na 2019 rok przyjęty został Uchwałą nr III/13/18 Rady Miasta Grajewo z dnia 28 grudnia 2018 r. Zmiany w budżecie w trakcie analizowanego roku wprowadzone zostały dziesięcioma uchwałami Rady Miasta oraz czternastoma zarządzeniami Burmistrza Miasta.

Budżet miasta za 2019 r. wykonany został po stronie dochodów w wysokości 103.183.097,97 zł przy zakładanym planie 101.595.350,00 zł, a po stronie wydatków wykonanie wyniosło 100.701.311,89 zł przy zakładanym planie 107.006.730,00 zł. Budżet omawianego roku pozwolił na realizację zaplanowanych zadań. Osiągnięcie planowanych dochodów przekroczyło poziom 101,00 % przy realizacji wydatków na poziomie 94,00 %. Tym samym budżet Miasta Grajewo w 2019 roku zamknął się nadwyżką w wysokości 2.481.786,08 zł, przy pierwotnie planowanym deficycie 5.411.380,00 zł.

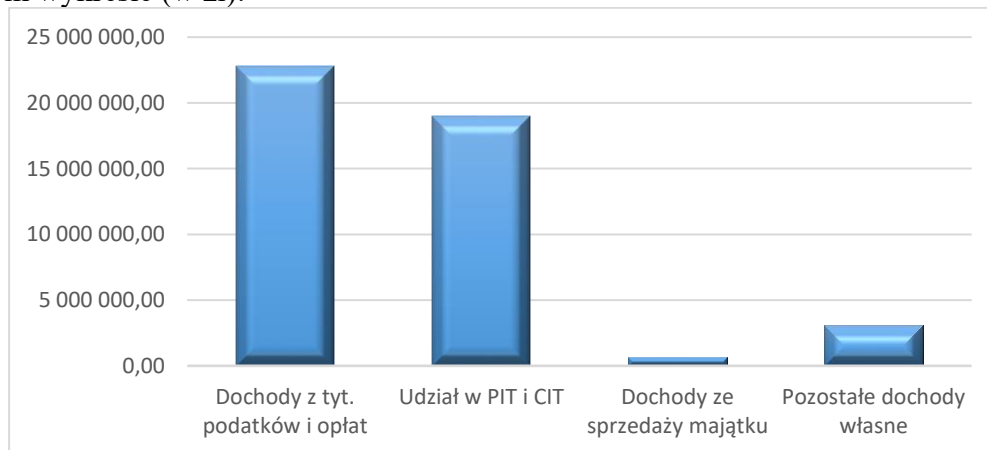
Strukturę dochodów budżetowych i ich realizację wg. źródeł pochodzenia przedstawia poniższy wykres:

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania z wykonania budżetu miasta za 2019r.

Dochody własne (czyli takie, na których pozyskanie Miasto ma wpływ, m.in.: podatki lokalne, udziały w podatku dochodowym od osób prawnych i fizycznych, dochody z mienia i wpływy ze sprzedaży usług) stanowiły 44 % dochodów budżetowych ogółem tj. 45.509.070,55 zł. Subwencje i dotacje, czyli transfery bezpośrednie z budżetu państwa, przyniosły budżetowi Miasta odpowiednio 16 % - 16.468.454,00 zł, oraz 34 % – 35.247.792,28 zł, dofinansowanie (dotacje) pozyskane w ramach realizowanych projektów stanowiły 6% - 5.957.781,14 zł.

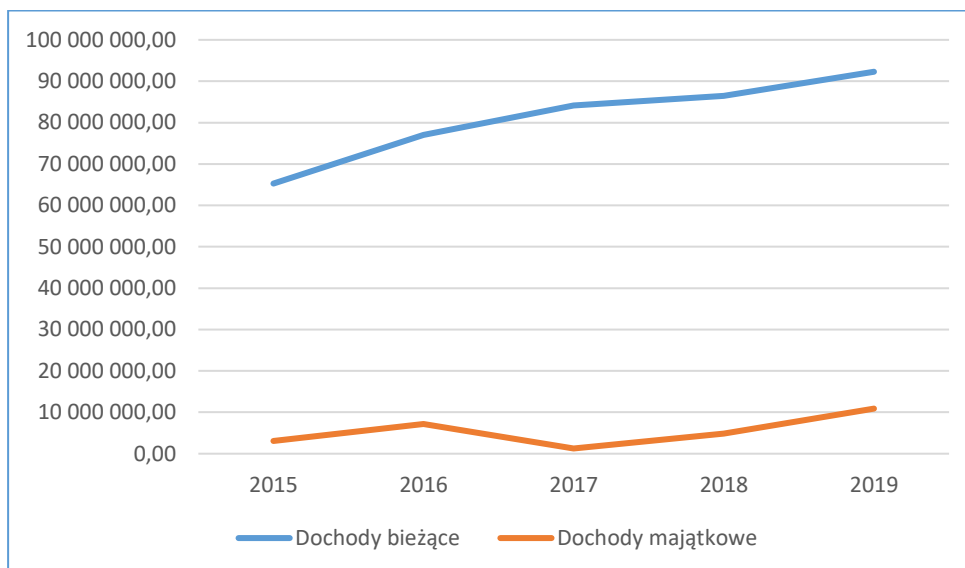
Realizację dochodów własnych Miasta Grajewo wg. poszczególnych tytułów zaprezentowano na poniższym wykresie (w zł):

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania z wykonania budżetu miasta za 2019r.

Największą pozycję dochodów własnych stanowiły dochody z tytułu podatków i opłat w skład których wchodzi m.in.: podatek od nieruchomości, rolny, leśny, transportowy oraz opłaty lokalne, których realizacja wyniosła 22.792.648,73 zł tj. 22 % dochodów ogółem. Drugą co do wielkości pozycją dochodową są udziały w podatku PIT i CIT, łącznie 18.971.228,86 zł – 18 % dochodów ogółem. Dochody ze sprzedaży majątku stanowiły 0,66 % dochodów ogółem tj. 682.029,88 zł oraz pozostałe dochody stanowiące 3 % tj. 3.063.163,08 zł.

Dochody Miasta Grajewo w latach 2015 – 2019, z uwzględnieniem podziału na dochody bieżące i majątkowe zostały zaprezentowane na poniższym wykresie (w zł).

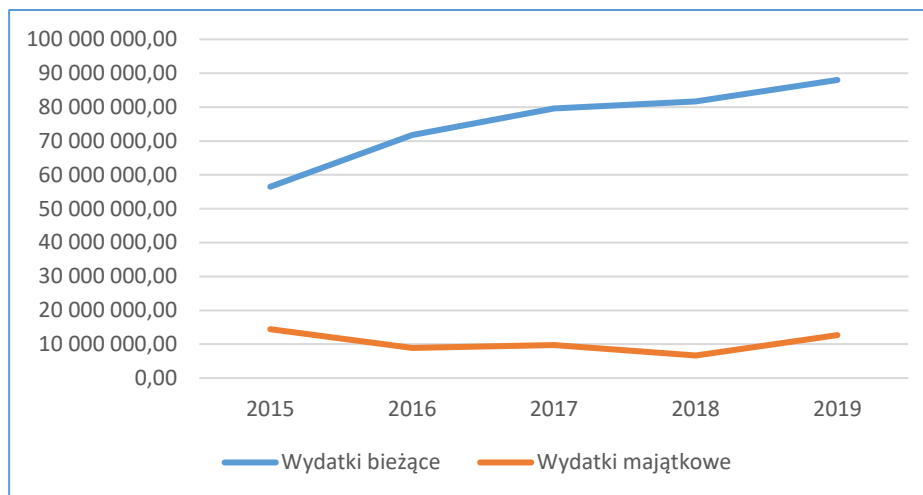
Źródło: opracowanie własne na podstawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Grajewo

Dochody bieżące Miasta Grajewo cechują się trendem rosnącym, z poziomu 65 mln zł w roku 2015 wzrosły do 92 mln zł w roku 2019, co należy ocenić pozytywnie. Dochody majątkowe w analizowanym okresie cechowały się względnie stałym poziomem, oscylowały w przedziale od 3 do 10 mln zł.

Wykonanie wydatków bieżących na koniec 2019 r., ukształtowało się na poziomie – 88.010.173,41 zł, co stanowiło 95,64 % wykonania planu, zaś wydatki majątkowe – 12.691.138,48 zł, co stanowi 84,72 % planu. Realizacja poszczególnych wydatków przedstawia się następująco:

- 1) wydatki bieżące – przeważająca pozycja wynagrodzenia osobowe i pochodne – 39.038.003,05 zł, świadczenia wypłacane mieszkańcom – 28.847.525,05 zł, oraz dotacje na zadania bieżące – 5.143.573,94 zł;
- 2) wydatki majątkowe obejmują wydatki przeznaczone na inwestycje, zakupy inwestycyjne dokonywane przez jednostki budżetowe miasta oraz przekazane do realizacji innym jednostkom. Stanowią one 12 % wykonania wydatków ogółem.

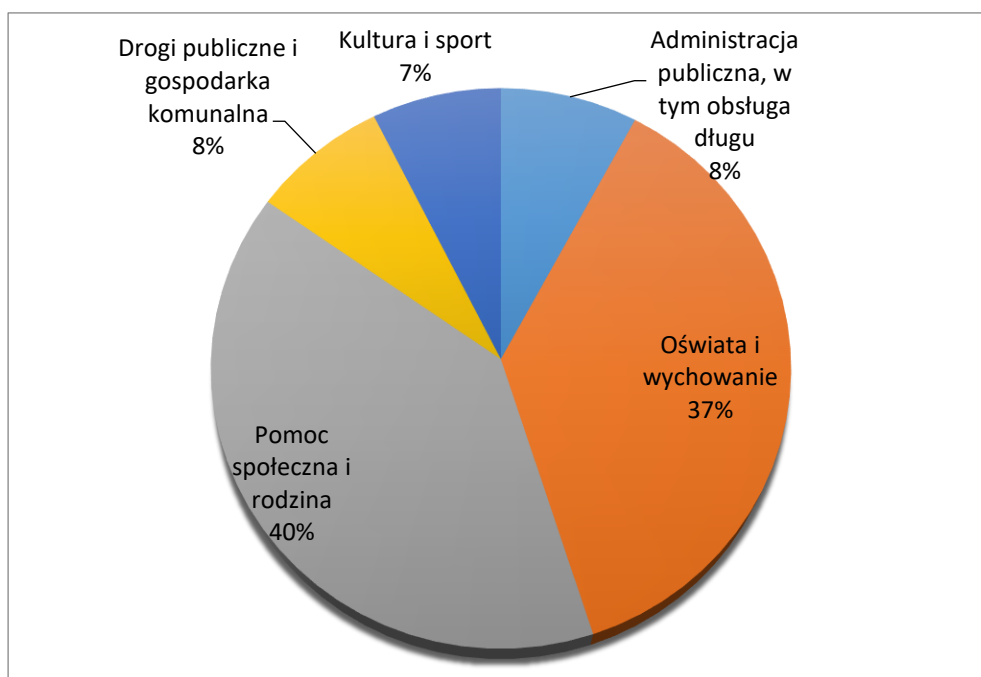
Wydatki Miasta Grajewo w latach 2015 – 2019, z uwzględnieniem podziału na wydatki bieżące i majątkowe zostały zaprezentowane na poniższym wykresie (w zł).

Źródło: opracowanie własne na podstawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Grajewo

Wydatki bieżące obejmują między innymi: wypłatę dodatków mieszkaniowych, wypłatę zasiłków i innych świadczeń socjalnych mieszkańcom miasta, wypłatę świadczenia wychowawczego, świadczenia z programu „Dobry start”, utrzymanie czystości ulic, dróg i posesji miejskich, oświetlenie ulic, usługi remontowe, zakupy materiałów niezaliczonych do zakupów inwestycyjnych, opłaty za media (energię elektryczną, c.o., ciepłą wodę itp.), usługi pocztowe, telefony, transport, odsetki od kredytów bankowych i obligacji, usługi związane z gospodarką odpadami, koszty poboru podatków i opłat lokalnych i inne koszty bieżące ponoszone przez jednostki budżetowe miasta, a także wynagrodzenia i pochodne, które obejmują wynagrodzenia osobowe pracowników wynikające z umów o pracę, dodatkowe wynagrodzenie roczne (tzw. 13 – tka), składki na ubezpieczenia społeczne oraz na Fundusz Pracy, odpis ZFŚS, PFRON.

Struktura wydatków bieżących w podziale na poszczególne kategorie wydatków w 2019 przedstawia się następująco:

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania z wykonania budżetu miasta za 2019 r.

Miasto Grajewo najwięcej wydaje na zadania z kręgu pomocy społecznej i rodziny, w dużej mierze pozycja ta dotyczy programu 500+. Drugie w kolejności są wydatki na oświatę i wychowanie. Dział ten stanowi 37 % wszystkich środków pieniężnych, którymi dysponuje miasto. Obie ww. pozycje stanowią najpoważniejsze kategorie na liście wydatków bieżących Miasta Grajewo. Łącznie pochłaniają 77 % kwoty przeznaczonej na wydatki bieżące miasta. W najbliższych latach pozycje te muszą zostać poddane optymalizacji. Z kolei wydatki na administrację publiczną, drogi, gospodarkę komunalną oraz kulturę i sport kształtują się na bardzo podobnym poziomie tj. około 8 % wszystkich wydatków.

W roku 2019 r. Miasto Grajewo poniosło nakłady inwestycyjne na zadania, które szerzej zostały scharakteryzowane w dalszej części Raportu tj. w rozdziale V. Inwestycje. W analizowanym roku budżetowym Miasto Grajewo poniosło również wydatki na zakupy inwestycyjne, takie jak:

- 1) Zakup gruntów pod drogi publiczne;
- 2) Zakup sprzętu ratowniczo-gaśniczego i umundurowania z przeznaczeniem dla jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych;
- 3) Zakup pieca konwekcyjno-parowego elektrycznego do kuchni Szkoły Podstawowej Nr 4 w Grajewie;
- 4) Modernizacja zaplecza hydraulicznego, elektrycznego, infrastruktury budowlanej oraz wyposażenie Klubu Seniora przy ul. Konstytucji 3 Maja 2B w Grajewie;
- 5) Zakup generatora pary do sauny w budynku pływalni;
- 6) Zakup kosiarki na obiekty sportowe Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Grajewie;
- 7) Zakup zmywarki do mycia hali Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Grajewie.

W analizowanym roku Miasto Grajewo udzieliło również dotacji na inwestycje, takie jak:

- 1) Dofinansowanie zakupu samochodu dla KPP w Grajewie;
- 2) Budowa sieci wodociągowej w części ul. 9 PSK w Grajewie;
- 3) Dotacja celowa na wkład własny w projekcie realizowanym ze środków europejskich przez Grajewskie Centrum Kultury p.n. „Rewaloryzacja zabytkowego budynku pokoszarowego Grajewskiego Centrum Kultury w Grajewie” w ramach RPOWP na lata 2014-2020;
- 4) Zakup samochodu osobowo-ciężarowego przystosowanego do przewozu 7 osób – GCK.

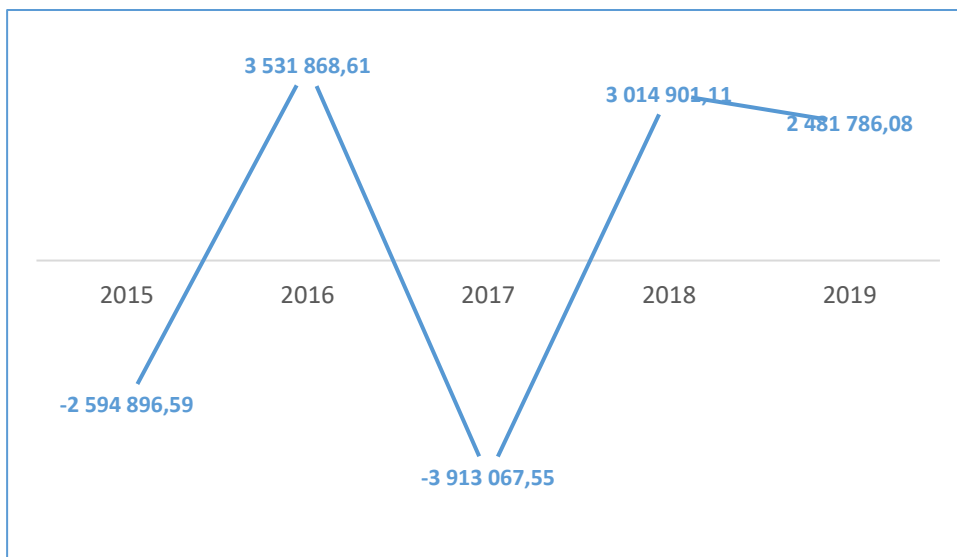
Realizacja zadań wybranych przez mieszkańców w ramach budżetu obywatelskiego na 2019 rok wyniosła 206 870,35 zł. Miasto Grajewo było jednym z pierwszych samorządów w regionie, które wyszło z inicjatywą wprowadzenia i sformalizowania Budżetu Obywatelskiego. W 2019 roku zostały zrealizowane w ramach wspomnianego budżetu dwa zadania tj.:

- 1) zadanie do 70 tys. zł: Skatepark - rozbudowa przy ul. Konstytucji 3 Maja 23 w Grajewie;
- 2) zadanie do 150 tys. zł: Budowa oświetlenia boiska piłkarskiego przy Klubie Hades w Grajewie.

Różnica między dochodami a wydatkami budżetu miasta stanowi odpowiednio nadwyżkę budżetu albo deficyt budżetu.

Poniższy wykres prezentuje kształtowanie wyniku budżetu Miasta Grajewo w latach 2015 – 2019 r. (w zł)

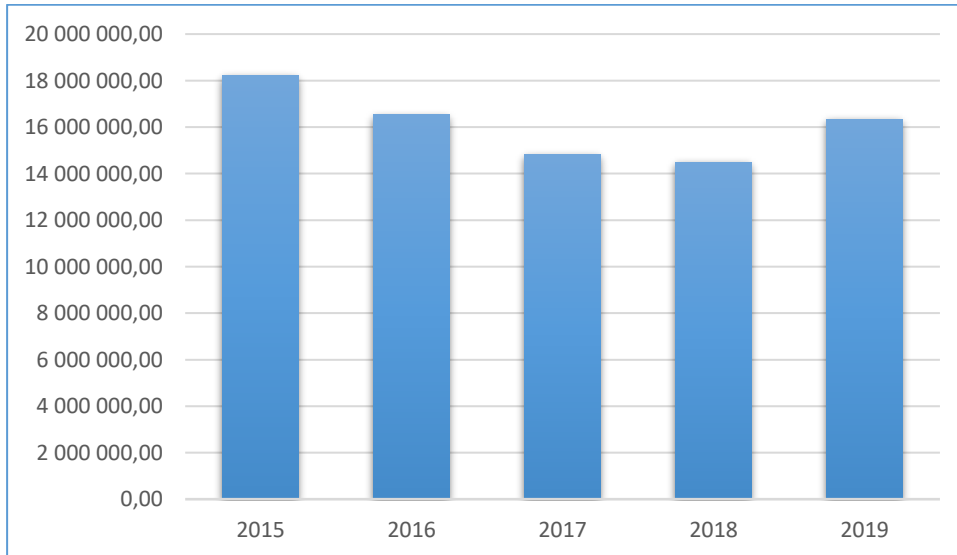

Źródło: opracowanie własne na podstawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Grajewo

Nierównowaga budżetowa będąca konsekwencją nadwyżki zrealizowanych wydatków nad wypracowanymi dochodami stanowiła na przestrzeni minionych lat główny powód zadłużania się Miasta. Zaciąganie długu było świadomą realizowaną polityką władz lokalnych chcących osiągnąć założone cele bez ograniczeń w pozostałych sferach działalności oraz bez wzrostu lokalnych podatków i opłat. Należy podkreślić, iż instrumenty dłużne (tj. kredyty oraz wyemitowane papiery wartościowe) spełniały funkcję efektywnych narzędzi w procesie rozwoju i zarządzania Miastem.

Poniższy wykres obrazuje kwotę długu Miasta Grajewo w latach 2015 – 2019 (w zł).

Źródło: opracowanie własne na podstawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Grajewo

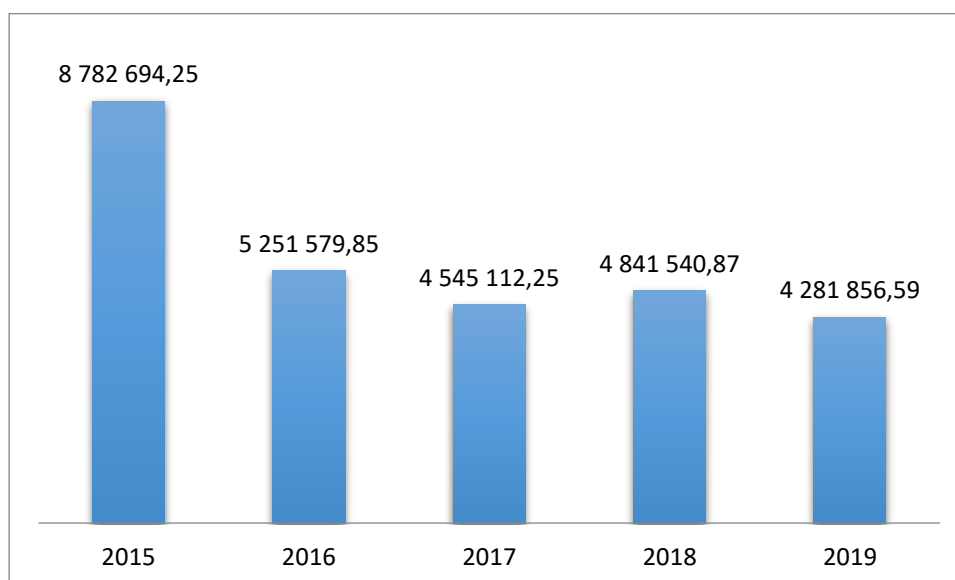
Stan zobowiązań miasta z tytułu zaciągniętych kredytów i emisji obligacji na koniec 2015 r. wynosił 18,2 mln zł, natomiast na koniec 2019 r. – 16,3 mln zł, co oznacza zmniejszenie o kwotę 1,9 mln zł. Na podkreślenie zasługuje fakt, iż w badanym okresie udało się zmniejszyć zadłużenie, bez konieczności ograniczania realizowanych inwestycji. Polityka ograniczania i zmniejszania zadłużenia jest prowadzona od kilku lat. Zobowiązania mogłyby być jeszcze mniejsze, jednakże skala działań inwestycyjnych wymaga chociażby zapewnienia przez Miasto wkładu własnego do wielu zadań realizowanych z udziałem środków zewnętrznych, w tym głównie środków pieniężnych pozyskanych z Unii Europejskiej.

W 2019 r. zadłużenie wzrosło w stosunku do roku poprzedniego o 1,8 mln zł, co było efektem emisji obligacji na pokrycie planowanego deficytu budżetu. W roku 2019 r. Miasto Grajewo wyemitowało również obligacje komunalne celem dokonania wcześniejszej spłaty rat kapitałowych kredytów przypadających na lata 2020 - 2022. Obligacje komunalne w swej istocie spełniają funkcję kredytu, jednak są dla Miasta bardziej korzystne niż tradycyjny komercyjny kredyt bankowy (marża nowo wyemitowanych obligacji wynosiła 0,96 %, natomiast marża spłaconych kredytów kształtowała się na poziomie 1,06 % i 1,50 %).

W tym miejscu warto podkreślić, iż wskaźnik planowanej łącznej kwoty spłaty zobowiązań określony w art. 243 ustawy o finansach publicznych na dzień 31 grudnia 2019 r. wynosił 5,40 % i spełniał warunek określony w ww. przepisie, tj. nie przekraczał dopuszczalnego wskaźnika spłaty zobowiązań wynoszącego 8,00 %.

Również, wynik budżetu z działalności operacyjnej (bieżącej) jest pozycją istotną w związku z art. 242 ustawy o finansach publicznych, który mówi, że organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego nie może uchwalić budżetu, w którym planowane wydatki bieżące są wyższe niż planowane dochody bieżące powiększone o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych i wolne środki.

Poniższy wykres prezentuje kształtowanie wyniku operacyjnego (dochody bieżące – wydatki bieżące) Miasta Grajewo w latach 2015 – 2019 r. (w zł)

Źródło: opracowanie własne na podstawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Grajewo

W najbliższych latach działania Miasta będą koncentrowały się na ograniczaniu wydatków bieżących jednostek budżetowych. Działania tego typu będą pomagać w budowaniu pozytywnej relacji między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi Miasta Grajewo. Tym bardziej, że rok 2020 będzie dla Miasta Grajewo bardzo trudny pod względem finansowym. Jednocześnie spadek dochodów (między innymi w wyniku zmian w przepisach podatkowych, takich jak zmiana stawki PIT z 18 do 17 %, czy wprowadzenie zerowej stawki dla osób do 26 roku życia, ogłoszenie stanu epidemii w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2) i wzrost wydatków (m.in. w związku ze znaczącymi podwyżkami cen energii elektrycznej) sprawiają, że Miasto zmuszone jest do szukania oszczędności. Nie pomaga również fakt zmiany przepisów prawnych, które regulują wyżej przytoczoną kwestię, ustawodawca jeszcze bardziej zaostrzył istniejące wymogi.

Stan mienia komunalnego Miasta Grajewo, czyli prawa własności oraz innych praw majątkowych, w tym w szczególności ograniczonych praw rzeczowych, użytkowania

wieczystego, wiarytelności, udziałów w spółkach czy akcji, w raporcie zostanie tylko zasygnalizowany. Szczegóły dotyczące majątku miasta, zmiany w nim zachodzące czy dochody uzyskane z tytułu wykonywania prawa własności i innych praw majątkowych zostały uwzględnione w informacji o stanie mienia komunalnego Miasta Grajewo za 2019 rok. Wartość mienia komunalnego Miasta Grajewo, na dzień 31 grudnia 2019 roku, opiewała na kwotę 257 649 996,96 zł brutto, w tym 52 273 800,49 zł (majątek trwały w spółkach prawa handlowego i samorządowych instytucjach kultury).

Niniejsza informacja dotycząca stanu finansów Miasta Grajewo sporządzona została w oparciu o sprawozdania budżetowe; sprawozdanie z wykonania budżetu miasta, sprawozdanie o kształtowaniu się wieloletniej prognozy finansowej, sprawozdanie z wykonania planu finansowego samorządowych instytucji kultury oraz informacji o stanie mienia komunalnego miasta za 2019 rok.

III. Ochrona środowiska przyrodniczego i gospodarka komunalna

1. Programy, strategie, uchwały Rady Miasta

Program ochrony środowiska dla miasta Grajewo na lata 2014-2017 z perspektywą na lata 2018-2021 został uchwalony Uchwałą Nr IV/16/15 Rady Miasta Grajewo z dnia 21 stycznia 2015 r.

Program ochrony środowiska winien być podstawowym narzędziem prowadzenia polityki ekologicznej na terenie miasta. Program ten jest spójny z polityką ekologiczną Województwa Podlaskiego oraz Programem ochrony środowiska dla Powiatu Grajewskiego. Wyznacza cele strategiczne i priorytety dla zachowania i poprawy stanu środowiska w mieście Grajewo.

W Programie zostały wyznaczone następujące zadania ekologiczne:

- 1) Związane z poprawą jakości powietrza:
  - a) modernizacja i budowa sieci ciepłowniczej,
  - b) modernizacja kotłów WR-5 i WR-10 na ciepłowni PEC Sp. z o.o.
  - c) termomodernizacja budynków,
  - d) modernizacja i budowa dróg, tworzenie pasów zieleni wzdłuż dróg,
  - e) tworzenie warunków do rozwoju ruchu rowerowego i komunikacji zbiorowej.

W 2019 roku została rozbudowana sieć ciepłownicza o przyłącza wykonane w następujących rejonach: ul. Partyzantów, ul. Konstytucji 3 Maja, ul. Wojska Polskiego.

W 2019 roku prowadzone były prace związane z lokalizacją i montażem stacji pomiarowej jakości powietrza. Stacja ta została ustawiona na terenie Państwowej Straży Pożarnej w Grajewie przy ul. Wojska Polskiego 74 i działa w ramach monitoringu powietrza prowadzonego przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska. Została uruchomiona w styczniu 2020 r. i mierzy zanieczyszczenia w zakresie PM_{2,5}, PM₁₀, NO₂.

- 2) Ochrona i efektywne wykorzystanie zasobów wodnych:
  - a) budowa kanalizacji sanitarnej,
  - b) modernizacja oczyszczalni ścieków,
  - c) budowa szczelnych osadników bezodpływowych przez właścicieli posesji,
  - d) stosowanie przez rolników nowoczesnych stanowisk do składowania obornika,
  - e) budowa, rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej,
  - f) modernizacja ujęć wody i stacji uzdatniania wody,
  - g) stosowanie technologii oszczędzających wodę w zakładach przemysłowych i gospodarstwach rolno-hodowlanych.

W 2019 roku został wybudowany 65m odcinek sieci kanalizacji sanitarnej w ul. Ekologicznej na wysokości ul. Jana Pawła II.

- 3) Zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowanie różnorodności biologicznej:
  - a) urządzenie i utrzymanie terenów zieleni, zadrzewień i zakrzewień.

W 2019 roku posadzono 103 szt. sadzonek drzew i 375 szt. krzewów. Realizowano prace przy nowym zagospodarowaniu Parku Solidarności oraz wykonano zagospodarowanie dwóch nowych terenów zieleni urządzonej przy ul. Tabortowskiego i ul. Ekologicznej.

- 4) Ochrona przed hałasem:
  - a) realizacja programów ochrony przed hałasem,
  - b) realizacja inwestycji zmniejszających narażenie na hałas,
  - c) budowa ścieżek rowerowych,
  - d) stosowanie rozwiązań technicznych zapobiegających powstawaniu i przenikaniu hałasu do środowiska,
  - e) zabezpieczanie przed degradacją akustyczną obszarów.

W 2019 roku nie podejmowano działań w tym zakresie.

- 5) Ochrona przed polami elektroenergetycznymi:
  - a) preferowanie niskokonfliktowych lokalizacji źródeł pól elektroenergetycznych.

W 2019 roku nie wystąpiły lokalizacje urządzeń będących źródłem konfliktowych pól elektroenergetycznych.

- 6) Ograniczanie zużycia energii oraz zwiększenie wykorzystania źródeł energii odnawialnych:
  - a) budowa urządzeń i instalacji do produkcji energii z OZE,
  - b) inwestycje podnoszące efektywność energetyczną,
  - c) budowa instalacji do pozyskiwania i wykorzystania energii z OZE.

W 2018 roku wykonano montaż 209 szt. instalacji solarnych na dachach budynków osób prywatnych na terenie miasta. Inwestycja została zakończona w I kwartale 2019r.

- 7) Zapobieganie powstaniu poważnych awarii przemysłowych i zapobieganie klęskom żywiołowym:
  - a) ochrona przeciwpowodziowa, przeciwdziałanie skutkom suszy,
  - b) modernizacja dróg i parkingów pod kątem dostosowania dla samochodów przewożących materiały niebezpieczne.

W 2019 roku nie podejmowano działań w tym zakresie.

- 8) Zrównoważona gospodarka zasobami naturalnymi ochrona zasobów kopalin:
  - a) ochrona udokumentowanych złóż kopalin,
  - b) racjonalne wykorzystanie złóż kopalin, rekultywacja i zagospodarowanie terenów poeksploatacyjnych.

W 2019 roku nie podejmowano działań w tym zakresie.

- 9) Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi:
  - a) redukcja ilości składowanych odpadów komunalnych i zwiększenie udziału odpadów komunalnych poddawanych odzyskowi, recyklingowi,
  - b) wykorzystanie nowych technologii do zagospodarowania komunalnych osadów ściekowych,

- c) modernizacja i dostosowanie instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów do wymagań ochrony środowiska,
- d) wspieranie proekologicznych i efektywnych ekonomicznie metod zagospodarowania odpadów oraz zagospodarowania komunalnych osadów ściekowych,
- e) likwidacja miejsc nielegalnego składowania odpadów,
- f) realizacja zadań w zakresie gospodarowania azbestem.

W 2019 roku osiągnęliśmy poziom odzysku odpadów opakowaniowych w wysokości 47,8% (wymagany 40%). Był to znaczny wzrost w stosunku do 2018 roku, w którym poziom odzysku wyniósł 40,6%. Zadania z zakresu zagospodarowania odpadów komunalnych, w tym budowa i eksploatacja instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów, wykonywane są przez spółkę BIOM. Przez 8 miesięcy tereny miasta były sprzątane przez osoby pracujące w ramach prac społecznie użytecznych. Na bieżąco były likwidowane wszystkie nielegalne składowiska śmieci na działkach miejskich.

10) Wzrost świadomości ekologicznej poprzez edukację:

- a) rozpowszechnianie recyklingu i właściwego sposobu segregacji odpadów,
- b) edukacja ekologiczna, współpraca z ośrodkami edukacji ekologicznej, ze szkołami i organizacjami,
- c) aktualizacja Miejskiego Programu Ochrony Środowiska nie rzadziej niż co 4 lata.

W 2019 roku rozpowszechniano broszury informacyjne o prawidłowej segregacji odpadów komunalnych wykonane w 2017 roku przez Urząd Miasta oraz broszury informacyjne o zasadach gospodarowania odpadami komunalnymi przekazane przez BIOM Sp. z o.o.

Aktualizacja Miejskiego Programu Ochrony Środowiska nastąpi w 2020 roku.

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Grajewo na lata 2015-2020 uchwalony Uchwałą Nr XV/127/15 Rady Miasta Grajewo z dnia 26 listopada 2015 r.

- 1) Wyznacza on cele szczegółowe zmierzające do zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych i zanieczyszczeń powietrza w mieście Grajewo. Są one następujące:
  - a) zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii w produkcji energii,
  - b) pomoc w termomodernizacji obiektów budowlanych,
  - c) pomoc w wymianie źródeł ogrzewania budynków z węglowego na inne o mniejszej emisji gazów cieplarnianych,
  - d) zmniejszenie energochłonności obiektów budowlanych,
  - e) zmniejszenie zużycia energii elektrycznej w budynkach i na oświetlenie miasta,
  - f) poprawa jakości dróg, wpływająca na zużycie paliw,
  - g) utrzymanie na niskim poziomie zużycia paliw przez środki transportu.

- 2) Aby zrealizować wymienione cele, Plan określa konieczność podjęcia następujących działań:
  - a) termomodernizacja i modernizacja energetyczna budynków miasta Grajewo, wspólnot i spółdzielni mieszkaniowych,
  - b) wymiana oświetlenia ulicznego na energooszczędne,
  - c) wymiana oświetlenia w obiektach użyteczności publicznej na energooszczędne,
  - d) wykonanie oświetlenia przejść dla pieszych z wykorzystaniem OZE,
  - e) zakup nowego taboru samochodowego o niskiej emisji,
  - f) montaż instalacji OZE dla budynków użyteczności publicznej,
  - g) rozbudowa systemu ciepłowniczego w mieście,
  - h) termomodernizacja budynków usługowych i przeznaczonych pod działalność gospodarczą,

- i) montaż instalacji kolektorów słonecznych na budynkach prywatnych,
- j) montaż ogniw fotowoltaicznych na budynkach prywatnych,
- k) wymiana przestarzałych pieców CO na niskoemisyjne w budynkach prywatnych,
- l) zmiana systemu źródeł ogrzewania w dużych zakładach przemysłowych, montaż OZE, instalacja układów kogeneracji,
- m) zmiana zachowań mieszkańców na skutek akcji promocyjnych i informacyjno-edukacyjnych,
- n) poprawa infrastruktury drogowej na terenie miasta.

W 2020 roku odbyły się spotkania z mieszkańcami miasta, na których przedstawiono zmienione zasady Programu „Czyste powietrze” oraz poinformowano o możliwości podłączania się do budowanej sieci gazowej. Został złożony wniosek do Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego w ramach Działania 5.4 Strategie niskoemisyjne o udzielenie dotacji na wykonanie modernizacji oświetlenia ulicznego w mieście i podpisana umowa na dofinansowanie. Projekt pn.: „Modernizacja oświetlenia ulicznego w Mieście Grajewo” ma na celu wymianę 1840 szt. punktów świetlnych na energooszczędne typu LED. Szacowana wartość projektu to 3.734.157,00 zł, wnioskowana dotacja to: 2.800.617,75 zł. Planuje się demontaż 1840 szt. opraw sodowych, rtęciowych i metalohalogenkowych i zastąpienie ich nie mniej niż 1766 szt. oprawami LED. Obecnie trwa procedura przetargowa, która powinna wyłonić wykonawcę tej inwestycji. W 2018 roku przystąpiono do montażu 209 szt. kolektorów słonecznych na dachach budynków na terenie miasta. Inwestycja została zakończona w I kwartale 2019r.

Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla miasta Grajewo na lata 2017-2033 uchwalone uchwałą Nr XL/315/17 Rady Miasta Grajewo z dnia 27 września 2017 r.

Celem opracowania jest diagnoza obecnych potrzeb energetycznych, określenie przyszłych potrzeb oraz źródeł ich pokrycia do 2033 roku z uwzględnieniem planowanego rozwoju miasta.

Z opracowania wynika, iż zaopatrzenie w ciepło opiera się na miejskim systemie ciepłowniczym, którego podstawą jest elektrociepłownia PEC Sp. z o.o. Moc zainstalowana wynosi 40,39 MW z czego 34,89 MW przypada na ciepło pochodzące ze spalania miazgi węglowej, a 5,50 MW pochodzi ze spalania biomasy. PEC Sp. z o.o. systematycznie realizuje podłączenia nowych odbiorców. W 2019 roku dokonał podłączenia 3 budynków prywatnych o ogólnej długości przyłączy 28 m. Założenia do Planu przewidują rozwój sieci ciepłowniczej i podłączenia nowo budowanych budynków wielorodzinnych na os. Południe i os. Centrum oraz zabudowy jednorodzinnej na os. Szkolne, os. Parkowe, Północ i Huta.

W 2018 roku Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o., Oddział w Białymstoku podjęła realizację budowy sieci gazowej na terenie miasta. Została wybudowana stacja regazyfikacji LNG oraz stacja redukcyjna I stopnia przy ul. Ekologicznej oraz sieć gazowa w ulicach: Ekologicznej, Konstytucji 3 Maja, Cmentarnej oraz przejście pod ul. Wojska Polskiego. Założenia do Planu przewidują, że sieć gazowa powstanie w całym mieście, a tam gdzie nie będzie podłączeń zapotrzebowanie na gaz będzie uzupełniane gazem propan-butan. W 2019 roku wybudowano sieć gazową w ulicach: Przemysłowej, Elewatorskiej, Robotniczej, Ekologicznej, Kościelnej oraz na terenie wyznaczonym pod nowe ulice: św. Jana Pawła II, św. Piotra, św. Marka, św. Józefa, pilota Kazimierza Sztramko. W 2019 roku podłączono wykonano 19 nowych przyłączy gazowych do budynków mieszkalnych.

Zapotrzebowanie miasta w energię elektryczną pokrywane jest energią z dwóch GPZ (Głównych Punktów Zasilania), które mają łączną moc 50 MVA. Obecne obciążenie sięga 37 MVA. Zainstalowana moc w pełni pokrywa zapotrzebowanie. W 2019 roku właściciel sieci –

PGE Dystrybucja S.A. wykonywała prace modernizacyjne i rozbudowę sieci SN wraz z nowymi stacjami transformatorowymi w rejonie ul. Ekologicznej, Elewatorskiej, Tabortowskiego oraz dokonywała podłączenia nowych odbiorców.

Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Miasta Grajewa na lata 2016-2020 uchwalony uchwałą Nr XV/126/15 Rady Miasta Grajewa z dnia 26 listopada 2015 r.

- 1) Na lata 2016-2020 program określił następujące działania:
  - a) zmniejszenie zasobów mieszkaniowych w wyniku sprzedaży 88 lokali mieszkalnych oraz wyburzeń 20 lokali mieszkalnych,
  - b) budowę budynku mieszkalnego o pow. ok. 1500 m² i 32 lokalach mieszkalnych,
  - c) wykonanie remontów głównych poprawiających stan techniczny 12 budynków,
  - d) wykonanie instalacji wodociągowej i kanalizacyjnej w 11 budynkach,
  - e) wykonanie remontów zabezpieczających i zapobiegawczych umożliwiających utrzymanie budynków w dobrym stanie technicznym – 12 budynków,
  - f) zwiększenie liczby lokali socjalnych do 91,
  - g) utworzenie jednego pomieszczenia tymczasowego w istniejącym zasobie.
- 2) W 2019 roku wykonane zostały następujące działania realizujące zapisy Programu:
  - a) zakończono realizację komunalnego budynku mieszkalnego o pow. 2021 m² i 32 mieszkaniach komunalnych – w wyniku zasiedlenia tego budynku dokonano zamiany mieszkań komunalnych 13 rodzinom oraz przydziału 29 rodzinom z listy oczekujących na mieszkanie komunalne i przydziału 3 rodzinom lokali socjalnych.
  - b) dokonano sprzedaży 17 lokali mieszkalnych dla najemców tych mieszkań,
  - c) dokonano wymiany 17 okien w 13 mieszkaniach, oraz drzwi wejściowych do 20 lokali mieszkalnych
  - d) wykonano remonty 10 mieszkań przed zasiedleniem nowych najemców,
  - e) wykonano remonty zabezpieczające i bieżące, naprawy instalacji elektrycznej i RTV instalacji wodno-kanalizacyjnej oraz przebudowy trzonów kuchennych, pieców kaflowych zgodnie z dokonywanymi zgłoszeniami najemców mieszkań,
  - f) zwiększono liczbę lokali socjalnych o 21, na koniec roku liczba lokali wyniosła 84.

Powierzchnia użytkowa lokali mieszkalnych na dzień 31.12.2019 r. wynosiła 23.903,48 m².

- 3) Na koniec 2019 roku stan zasobu komunalnego wynosił:
  - a) 51 budynków mieszkalnych oraz udziały w 28 budynkach wspólnot mieszkaniowych,
  - b) 2 budynki z lokalami użytkowymi,
  - c) 31 budynków gospodarczych,
  - d) 581 lokali mieszkalnych, w tym 84 lokali o najmie socjalnym.

Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie miasta Grajewa w 2019 roku uchwalony uchwałą Nr IV/32/19 Rady Miasta Grajewa z dnia 30.01.2019 r.

- 1) Program wskazał do realizacji następujące zadania:
  - a) zapewnienie bezdomnym zwierzętom miejsca w schronisku dla zwierząt,
  - b) odławianie bezdomnych zwierząt,
  - c) opieka nad wolno żyjącymi kotami, w tym ich dokarmianie,
  - d) obowiązkowa sterylizacja albo kastracja zwierząt w schronisku dla zwierząt,
  - e) poszukiwanie właścicieli dla bezdomnych zwierząt,
  - f) usypianie ślepych miotów,

- g) wskazanie gospodarstwa rolnego w celu zapewnienia miejsca dla zwierząt gospodarskich,
- h) zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt,
- i) plan sterylizacji, kastracji zwierząt.

Zadania te zostały w pełni wykonane w sposób następujący:

- a) podpisano umowę z Mateuszem Oblacwiczem właścicielem firmy GREEN HOUSE, prowadzącym schronisko zwierząt w m. Krzeczkowo, na odławianie i utrzymywanie bezpańskich psów z terenu miasta; Na ten cel wydatkowano kwotę 176.590,00 zł, w ramach usługi odłowiono 22 psów, przekazano do adopcji 12 psów, wszystkie psy odłowione zostały poddane sterylizacji lub kastracji. Na koniec 2019 roku w schronisku przebywały 93 psy z terenu miasta Grajewo;
- b) podpisano umowę z właścicielem gospodarstwa rolnego na zapewnienie miejsca dla zwierząt gospodarskich, które zostały odebrane lub uciekły właścicielom,
- c) wykonano usługi weterynaryjne (leczenie psów i kotów) za kwotę 13.630 zł,
- d) wykonano sterylizację kotek i kastrację kotów wolnożyjących (38 szt.) za kwotę 2.960 zł,
- e) wykonano sterylizację i kastrację 38 psów i 23 kotów właścicielskich za kwotę 2.070 zł (miasto opłaciło 30% wartości usługi),
- f) zakupiono transporterkę i żywołapkę dla kotów za kwotę 427,50 zł,
- g) zakupiono karmę dla wolnożyjących kotów za kwotę 1.498,50 zł.

Łącznie w 2019 roku na realizację Programu wydatkowano kwotę 197.736,00 zł.

Stan realizacji uchwał Rady Miasta Grajewo podjętych w 2019 roku.

- 1) Uchwała Nr IV/32/19 Rady Miasta Grajewo z dnia 30.01.2019 w sprawie przyjęcia „Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie miasta Grajewo w 2019 roku”.
Program określił zadania, które samorząd miasta powinien zrealizować w 2019 roku oraz wysokość środków finansowych na ten cel. Realizację opisano wyżej.
- 2) Uchwały Rady Miasta Grajewo w sprawie określenia dotacji przedmiotowej dla zakładu budżetowego Miasta:
  - a) Nr IV/33/19 z dnia 30.01.2019
  - b) Nr X/86/19 z dnia 28.08.2019 – zmieniająca.
Uchwały te dotyczyły dotacji dla Zakładu Administracji Domów Mieszkalnych w Grajewie na łączną kwotę 408.369,00 zł. Realizując podjęte uchwały Burmistrz Miasta Grajewo wydał zarządzenia o sposobie przekazania i rozliczenia dotacji na podstawie których dotacje te zostały przekazane.
- 3) Uchwała Nr IV/34/19 Rady Miasta Grajewo z dnia 30.01.2019 w sprawie powierzenia spółce pod firmą: BIOM Sp. z o.o. z siedzibą w Dolistowie Starym zadania Miasta Grajewo w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi polegającego na budowie i prowadzeniu Międzygminnego Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Koszarówce oraz wyrażenia zgody na zawarcie przez Miasto Grajewo umowy wykonawczej na świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi, niezbędnej dla realizacji projektu pn.: "Biebrzański System Gospodarki Odpadami - etap III - PSZOKI", współfinansowanego ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020 Uchwała Nr L/382/18 Rady Miasta Grajewo z dnia 25.04.2018 w sprawie zasad udzielania spółkom wodnym dotacji celowej z budżetu

miasta na bieżące utrzymanie wód i urządzeń wodnych oraz finansowanie lub dofinansowanie inwestycji, trybu postępowania w sprawie udzielania dotacji i sposobu jej rozliczania.

Uchwała ta była niezbędna jako załącznik do wniosku o dofinansowanie budowy Międzygminnego Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Koszarówce, złożonego przez BIOM Sp. z o.o. w NFOŚ i GW i została dołączona do przedmiotowego wniosku.

- 4) Uchwała Nr V/45/19 Rady Miasta Grajewo z dnia 27.02.2019 zmieniająca uchwałę w sprawie wprowadzenia opłaty targowej, określenia wysokości zasad ustalania i poboru oraz terminów jej płatności.

Uchwała wprowadziła dodatkową stawkę opłaty targowej - przy sprzedaży artykułów spożywczych i przemysłowych z kontenerów, kiosków ulicznych, ustawionych w pasach drogowych dróg publicznych - 2,00 zł. Nowa stawka została wprowadzona do stosowania.

- 5) Uchwała Nr V/48/19 Rady Miasta Grajewo z dnia 27.02.2019 w sprawie zmiany statutu samorządowego zakładu budżetowego o nazwie Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Grajewie.

Uchwała rozszerzyła zapis w statucie ZWiK dotyczący zakresu budowy, modernizacji, eksploatacji sieci i urządzeń służących do produkcji i przesyłu wody, odprowadzania i oczyszczania ścieków o zakres dotyczący sieci i urządzeń służących do odprowadzania wód opadowych i roztopowych.

- 6) Uchwała Nr VI/49/19 Rady Miasta Grajewo z dnia 27.03.2019 zmieniająca uchwałę w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia wysokości tej opłaty.

Uchwała ustaliła stawkę opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w wysokości 14 zł miesięcznie od 1 mieszkańca, jeżeli odpady są zbierane i odbierane w sposób selektywny oraz wyższą stawkę opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, jeżeli odpady komunalne nie są zbierane i odbierane w sposób selektywny, w wysokości 24 zł miesięcznie od 1 mieszkańca. Uchwała weszła w życie z dniem 1 czerwca 2019 r. i od tego dnia w podanej wysokości nastąpiły naliczenia.

- 7) Uchwała Nr VI/50/19 Rady Miasta Grajewo z dnia 27.03.2019 zmieniająca uchwałę w sprawie postanowienia o odbieraniu odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne oraz ustalenia stawki opłaty za pojemniki.

Uchwała ustaliła nowe stawki opłat za pojemniki (odbiór odpadów z pojemników). Uchwała weszła w życie z dniem 1 czerwca 2019 r. i od tego dnia w podanej wysokości nastąpiły naliczenia.

- 8) Uchwała Nr VI/51/19 Rady Miasta Grajewo z dnia 27.03.2019 zmieniająca uchwałę w sprawie wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właściciela nieruchomości.

Uchwała określiła nowe wzory deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właściciela nieruchomości, które wprowadzono do stosowania z dniem 1 czerwca 2020 r.

- 9) Uchwała Nr VII/64/19 Rady Miasta Grajewo z dnia 24.04.2019 w sprawie uchwalenia Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków.

Uchwała określa minimalne poziomy usług w zakresie dostarczania wody i odprowadzania ścieków, warunki i tryb zawierania umów z odbiorcami usług, sposób rozliczeń za usługi, warunki przyłączania do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, standardy obsługi i załatwiania reklamacji, warunki dostarczania wody na cele przeciwpożarowe.

- 10) Uchwała Nr X/87/19 Rady Miasta Grajewo z dnia 28.08.2019 w sprawie zajęcia stanowiska dotyczącego budowy drogi ekspresowej S-16 na odcinku Ełk - Knyszyn.
W podjętej uchwale Rada Miasta Grajewo popiera budowę drogi ekspresowej S-16 na odcinku Ełk - Knyszyn.
- 11) Uchwała Nr XII/107/19 Rady Miasta Grajewo z dnia 27.11.2019 w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Miasta Grajewo, zmieniona uchwałą Nr XIV/118/19 Rady Miasta Grajewo z dnia 27.12.2019 r.
Uchwała określiła zasady wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Miasta Grajewo i określiła kryteria wyboru osób, którym przysługuje pierwszeństwo zawarcia umowy najmu lokalu dostosowując je do znowelizowanych przepisów ustawy o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i kodeksu cywilnego.
- 12) Uchwała Nr XIII/109/19 Rady Miasta Grajewo z dnia 27.11.2019 w sprawie określenia wzoru wniosku o wypłatę dodatku energetycznego.
Uchwała określiła wzór wniosku o wypłatę dodatku energetycznego realizując tym samym obowiązek wynikający ze znowelizowanych przepisów ustawy prawo energetyczne.
- 13) Uchwała Nr XIV/116/19 Rady Miasta Grajewo z dnia 27.12.2019 zmieniająca uchwałę w sprawie ustalenia wysokości stawek opłat za zajęcie pasa drogowego.
Uchwała wprowadziła nowe stawki opłat za zajęcie pasa drogowego dróg gminnych przez obiekty i urządzenia infrastruktury telekomunikacyjnej.
- 14) Uchwała Nr XIV/117/19 Rady Miasta Grajewo z dnia 27.12.2019 w sprawie przyjęcia "Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie miasta Grajewo w 2020 roku".
Przyjęty uchwałą „Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie miasta Grajewo w 2020 roku” określa zadania samorządu i sposoby wykonania tych zadań, m.in.:
- zapewnienie bezdomnym zwierzętom miejsca w schronisku dla zwierząt,
  - zapewnienie opieki nad kotami wolnożyjącymi oraz ich dokarmianie,
  - zapewnienie sterylizacji i kastracji psów i kotów,
  - poszukiwanie właścicieli dla bezdomnych zwierząt,
  - zapewnienie opieki weterynaryjnej dla zwierząt rannych w zdarzeniach drogowych.
- 15) Uchwała Nr XIV/119/19 Rady Miasta Grajewo z dnia 27.12.2019 zmieniająca uchwałę w sprawie statutu samorządowego zakładu budżetowego Zakładu Wodociągów i Kanalizacji w Grajewie.
Wprowadzone zmiany w statucie Zakładu Wodociągów i Kanalizacji dotyczą zasad rozliczania podatku od towarów i usług i obowiązują do rozliczeń podatku VAT zakładu wspólnie z miastem Grajewo.

2. Infrastruktura i obiekty miejskie

1) Drogi gminne i drogi wewnętrzne stanowiące własność miasta.

Na terenie miasta urządzonych jest 125 dróg kategorii dróg gminnych. Długość ich wynosi 53,3 km, w tym:

- a) o nawierzchni bitumicznej – 26,5 km (50%),
- b) o nawierzchni betonowej – 2,0 km (4%),
- c) o nawierzchni z kostki brukowej – 11,4 km (21%),
- d) o nawierzchni gruntowo-żwirowej – 12,8 km (24%),
- e) o nawierzchni tłuczniowej – 0,6 km (1%).

Na terenie miasta wyznaczone są lokalizacje 31 przystanków autobusowych, w tym 24 przystanki w zarządzie Miasta Grajewo.

Powierzchnia chodników i ścieżek rowerowych – 74.082 m².

Ścieżki rowerowe o długości 4,86 km, wykonane są w ulicach: Braci Świackich, Robotniczej, Płk. Falewicza, Mjr. Tabortowskiego.

Na terenie miasta istnieje ok. 70 odcinków dróg wewnętrznych o długości 25 km i pow. 149.411 m².

Miasto poniosło następujące koszty związane z utrzymaniem dróg:

- a) koszty remontu i napraw nawierzchni dróg gruntowych - 109.010,36 zł,
- b) koszty remontów cząstkowych nawierzchni bitumicznych - 93.534,78 zł,
- c) koszty związane z utrzymaniem czystości i porządku oraz właściwego stanu jezdni i chodników – 615.695,25 zł.

Ponadto wydatkowano środki na niżej wymienione działania:

- a) naprawy i uzupełnienia oznakowania drogowego - 63.591,05 zł,
- b) odnowienie malowania przejść dla pieszych i linii segregacyjnych na jezdniach ulic miejskich - 31.203,87 zł,
- c) zakup 136 szt. znaków drogowych - 10.608,75 zł,
- d) remont kładki nad torami wykonany przez P. U. K. Sp. z o.o. z Grajewa za kwotę 3.690,00 zł,
- e) montaż znaków zakazu zatrzymywania się i postoju B-36 na ul. Falewicza i Tabortowskiego - 2.841,30 zł,
- f) zakup 2 szt. luster drogowych (zamontowane w ul. J. Popiełuszki, Dwornej) - 1.156,20 zł,
- g) zakup 19 szt. tablic z nazwami ulic z obejmami i 14 szt. słupków - 4.398,48 zł,
- h) remont dróg gruntowych (wykonanie nawierzchni żwirowych) ulic Św. Józefa i Św. Marka - 15.375,00 zł,
- i) uporządkowanie pasa drogowego ul. Sadowej poprzez wycięcie krzewów, rozbiórkę ogrodzenia i oczyszczenie terenu - 4.920 zł,
- j) wykonanie progu zwalniającego w ul. Parkowej - 2.091,00 zł,
- k) wykonanie wyniesionego przejścia z kostki brukowej dla pieszych wraz z wykonaniem oznakowania w ul. Konstytucji 3 Maja - 4.858,50 zł,
- l) remont nawierzchni chodnika w ul. Łaziennej - 7.000,00 zł,
- m) remont nawierzchni chodników i parkingu w ul. Kolejowej – 63.067,55 zł,
- n) przeglądy okresowe dróg miejskich (1-roczone) - 8.474,70 zł,
- o) przegląd okresowy konstrukcji kładki nad torami kolejowymi - 1.476,00 zł,
- p) zakup i montaż wiaty przystankowej w sąsiedztwie parku przy ul. Wojska Polskiego - 7.872,00 zł,
- q) wykonanie siedmiu projektów zmian organizacji ruchu za kwotę 4.950,00 zł,

dot. * lokalizacji progu zwalniającego w ul. Parkowej,

- * wyniesionego przejścia dla pieszych w ul. Konstytucji 3 Maja,
- * wprowadzenia zakazów zatrzymywania się i postoju B-36 na ulicach: Falewicza i Tabortowskiego,
- * wyniesionego przejścia dla pieszych w ul. 9 Pułku Strzelców Konnych,
- * wprowadzenia zakazów zatrzymywania się i postoju B-36 na ul. Rolnej,
- * lokalizacji progu zwalniającego w ul. Sadowej,
- * przejścia dla pieszych w ul. Strażackiej.

2) Oświetlenie uliczne

Na terenie miasta funkcjonuje instalacja oświetlenia ulicznego, w której skład wchodzi 1935 punktów świetlnych, które usytuowane są w pasach dróg publicznych i na terenach stanowiących własność miasta.

W skład instalacji oświetleniowej ulic i placów wchodzi:

- a) urządzenia odkupione przez Miasto Grajewo od Zakładu Energetycznego Białystok S.A. – 1163 oprawy wraz z wysięgnikami oraz 266 słupów,
- b) instalacje wybudowane przez Miasto Grajewo w latach 2002- 2019,
- c) instalacje zamontowane w drogach krajowych nr 61 i nr 65 będące własnością miasta w ilości 151 szt. oraz wybudowane przez GDDKiA w ul. Piłsudskiego, Pl. Niepodległości i ul. Kopernika, w ramach modernizacji drogi krajowej Nr 61, w ilości 82 szt. pozostające na majątku GDDKiA O/Białystok,
- d) instalacje zamontowane w drogach powiatowych będące własnością miasta w ilości 103 szt. oraz wybudowane w ilości 78 szt. przez Starostwo Powiatowe w Grajewie w ul. Elewatorskiej i ul. Wiórowej, w ramach przebudowy dróg powiatowych, pozostające na majątku Powiatu Grajewskiego,
- e) instalacje, które nie były na majątku Zakładu Energetycznego Białystok S.A. i w związku z tym nie zostały odkupione przez Miasto Grajewo (ul. Wojska Polskiego wraz z terenami parków, różne dobudowy pojedynczych punktów na terenach osiedli mieszkaniowych).

Inwentaryzacja oświetlenia znajdującego się na terenie miasta wykazała, iż obecnie istniejący system oświetlenia ulicznego jest w przeważającej części w dobrym stanie. Miasto wykonuje drobne inwestycje w miarę posiadanych środków modernizując istniejące oświetlenie oraz dobudowując nowe ciągi zgodnie z potrzebami nowo powstających siedlisk ludzkich oraz składanych wniosków od mieszkańców. Nowo montowane oprawy LED są zdecydowanie niższej mocy niż istniejące sodowe, a ich dobór w oparciu o założenia normy świadczy o dbałości ekonomicznej technicznej wykonywanych inwestycji. Opraw LED zinwentaryzowano na terenie miasta w ilości 28 szt.

Niestety w dalszym ciągu średnia energochłonność istniejących punktów świetlnych całego systemu oświetlenia zewnętrznego kształtuje się na poziomie około 121 W/pkt. św. Informacje związane z systemem oświetleniowym uzyskane podczas inwentaryzacji posłużyły do wykonania projektu fotometrycznego modernizacji oświetlenia w oparciu o najnowsze rozwiązania w bardzo dynamicznie rozwijającej się technologii LED. Dane projektowe posłużyły do określenia kosztu modernizacji oraz do analizy wielkości oszczędności, jakie ona przyniesie i pozwoliły na teoretyczne wyliczenie obniżenia średniej energochłonności punktu świetlnego po modernizacji w nawet do ok.28 W/pkt. św.

Wszystkie oprawy, zarówno stare jak i nowe posiadają tradycyjne, konwencjonalne układy zapłonowo - stabilizacyjne. Tak więc kolejnym rozwiązaniem prowadzącym do powstania oszczędności jest stosowanie oprócz lamp sodowych nowej generacji z nowoczesnymi elektronicznymi układami stabilizacyjno-zapłonowymi, lamp LED.

Większość z obecnie eksploatowanych na terenie miasta Grajewo opraw wykorzystywanych w instalacjach oświetlenia zewnętrznego pochodzi z lat 2003 - 2008 kiedy dostępny był gorszy sprzęt oświetleniowy i stosowano przybliżone metody projektowe. Do momentu inwentaryzacji oświetlenia (wg stanu na 01.01.2018r) na terenie miasta zainstalowanych było 6 lamp metalohalogenowych 150W, 56 opraw rtęciowych, 1779 opraw sodowych i 28 opraw LED.

Moc wszystkich lamp według inwentaryzacji wykonanej w 2018 roku wyniosła 227,50 kW. Po dobudowie w latach 2018-2019 nowych instalacji moc wzrosła do 248,08 kW.

Po wykonaniu inwentaryzacji i audytu energetycznego na majątek miasta przyjęto niżej wymienione oświetlenie uliczne wybudowane w 2018 roku:

- a) linia oświetleniowa o długości 2039 m, w ulicach Falewicza, Tabortowskiego, DP1, Kaczkowskiego – 36 opraw LED o mocy 56 W każda, zamontowanych na słupach stalowych wysokości 9 m,
- b) linia oświetleniowa o długości 69 m, na parkingu na os. 1000-lecia – 6 opraw LED o mocy 56 W każda, zamontowanych na czterech słupach stalowych wysokości 9 m.

W 2019 roku zostały dobudowane na terenie miasta następujące linie oświetleniowe:

- a) linia oświetleniowa o długości 125 m, na działce nr 1960 stanowiącej dojazd do restauracji BALTON – 6 opraw typu LED o mocy 26 W, zamontowanych na sześciu słupach aluminiowych wysokości 6 m,
- b) linia oświetleniowa o długości 540 m stanowiąca oświetlenie boiska przy

Klubie Hades – 12 szt. opraw LED o mocy 540 W każda, 6 szt. opraw LED o mocy 217 W każda, zamontowanych na sześciu słupach stalowych wysokości 16 m.

Konserwacją tych instalacji zajmuje się samorząd miasta. Naprawy i konserwacje oświetlenia zlecane są firmie specjalistycznej. W 2019 roku prace te wykonywała firma MEGAWAT Sp. Jawna Jerzy Górniak i Wspólnicy z Grajewa. Poniesiony koszt napraw konserwacyjnych wyniósł 34.016,34 zł.

Ponadto wydatkowano środki na:

- a) opłaty za przesył energii elektrycznej - 194.487,26 zł,
- b) zakup energii elektrycznej - 246.194,26 zł,
- c) wykonanie pomiarów natężenia oświetlenia ulicznego w rejonie przejść dla pieszych – prace wykonała firma GISMAX Andrzej Jurek z Brwinowa za kwotę 4.551,00 zł,

W grudniu 2018 roku został złożony wniosek do Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego w ramach Działania 5.4 Strategie niskoemisyjne o udzielenie dotacji na wykonanie modernizacji oświetlenia ulicznego w mieście. Projekt pn.: „Modernizacja oświetlenia ulicznego w Mieście Grajewo” ma na celu wymianę 1766 szt. punktów świetlnych na energooszczędne typu LED. Szacowana wartość projektu to 3.734.157,00 zł., wnioskowana dotacja to: 2.800.617,75 zł. Planuje się demontaż 1840 szt. opraw sodowych, rtęciowych i metalohalogenkowych i zastąpienie ich 1766 szt. oprawami LED. Obecnie trwa procedura przetargowa, która powinna wyłonić wykonawcę tej inwestycji.

3) Tereny zieleni miejskiej

Na terenie miasta położone są następujące parki:

- a) „Solidarności”, w centrum miasta pomiędzy ulicami: Konstytucji 3 Maja, Łazienną, Dolną i Koszarową,
- b) „Wolności” przy ul. Strażackiej,

oraz tereny rekreacyjne i zieleni miejskiej położone:

- c) przy ul. Mickiewicza, Popiełuszki i Nowickiego,
- d) na Placu Niepodległości,
- e) przy ul. Wojska Polskiego,
- f) przy ul. Rtm. Konopki, ul. Legionistów i klubie Hades,
- g) przy ul. Ekologicznej,
- h) przy ul. Tabortowskiego.

Ogólna powierzchnia terenów zieleni miejskiej wynosi ok. 31 ha.

W ramach utrzymania zieleni miejskiej wydatkowano w 2019 roku środki w wysokości 670.127,39 zł. na następujące prace:

- a) bieżące utrzymanie i konserwację parków oraz terenów urządzonej zieleni miejskiej, bieżące utrzymanie i konserwację stawów w parku Solidarności
- b) 596.295,80 zł, w tym wypłata rekompensaty za 2018 rok – 54.091,80 zł,
- c) zakup 2 szt. toalet przenośnych do parku przy ul. Wojska Polskiego i parku Wolności przy ul. Strażackiej - 4.900,00 zł,
- d) opróżnianie i utrzymanie czystości dwóch kabin WC ustawionych w parkach przy ul. Wojska Polskiego i w parku Wolności (w okresie czerwiec - listopad) - 2.750,00 zł,
- e) naprawa urządzeń parkowych, systematycznie i ciągle niszczone przez wandalii - 11.432,80 zł,
- f) zakup części urządzeń do wymiany w miejsce zniszczonych na placu Street Workout - 1.168,50 zł,
- g) zakup 12.324 sadzonek kwiatów do założenia rabat kwiatowych na Placu Niepodległości, przy ul. Wojska Polskiego, ul. Mickiewicza, ul. Nowickiego, na os. Centrum - 20.287,80 zł,
- h) zakup 5 sadzonek krzewów i 1 sadzonki drzewa za kwotę 303,25 zł. w firmie ABIES z Mieczy,
- i) zakup 52 szt. sadzonek drzew za kwotę 2.246,40 zł. w Gospodarstwie Szkółkarsko-Ogrodniczym Arkadiusza Nawrockiego z Lubstowa.
- j) zakup 26 sadzonek drzew oraz obrzeży do drzew za kwotę 2.446,50 zł. w firmie ABIES z Mieczy,
- k) zakup 50 szt. podpór do sadzenia drzew za kwotę 457,08 zł,
- l) wynajem podnośnika do cięcia pielęgnacyjnego drzew w firmie MEGAWAT Sp. J. J. Górniak z Grajewa za kwotę 584,25 zł,
- m) zakup 6 szt. donic ozdobnych oraz 2 szt. kwietników kaskadowych w firmie Terra Group z Zielonej Góry za kwotę 10.067,55 zł.,
- n) zakup bylin i krzewów do posadzenia w kwietniku kaskadowym i donicach ozdobnych dokonany w firmie: Gospodarstwo Rolno- Sadowniczo- Szkółkarskie S. Kakareko w Fastach za kwotę 1.073,52 zł., oraz w firmie PPHU „Ogród” Bagiński, Bukowska z Grajewa za kwotę 13,00 zł.,
- o) zakup ziemi do donic i kwietnika kaskadowego za kwotę 432,73 zł.,
- p) zakup kosza na śmieci w firmie ANCON Andrzej Jania ze Szczecina za kwotę 1260,75 zł (kosz ustawiono na skwerze przy pomniku przed Urzędem Miasta),
- q) montaż 18 ławek i 14 koszy na terenach parków i pasów drogowych ulic miejskich, wykonany przez Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o. z Grajewa za kwotę 3.665,40 zł,
- r) wykonanie nasadzeń krzewów i traw ozdobnych w parku przy ul. Wojska Polskiego - 10.395,00 zł,

Na terenie miasta wysadzono 12.324 szt. sadzonek kwiatów. Kwiaty zostały posadzone na Placu Niepodległości, przy ul. Mickiewicza i ul. Nowickiego, przed Urzędem Miasta, przed kinem przy ul. Wojska Polskiego, na os. Centrum oraz w parku przy ul. Wojska Polskiego i parku Wolności.

W 2019 roku dokonano nasadzeń 375 szt. krzewów, w tym:

- a) w parku przy ul. Wojska Polskiego - kosodrzewina 187 szt., pęcherznica - 180 szt.
- b) na os. 1000-lecia – kosodrzewina – 3 szt., tawuła japońska – 5 szt.

oraz 103 szt. drzew, w tym:

- c) na os. 1000-lecia – wiśniośliwa – 2 szt., głóg – 1 szt.,
- d) ul. Pułaskiego – kasztan – 3 szt., lipa drobnolistna – 5 szt., tuje – 2 szt.,
- e) ul. Sportowa – brzozy – 12 szt.,
- f) ul. Targowa – klon zwyczajny – 20 szt., klon dekoracyjne – 5 szt., świerk srebrzysty – 1 szt.,
- g) nasadzenia zastępcze wiosenne – brzoza – 6 szt., głóg – 12 szt., klon zwyczajny – 21 szt., jarząb pospolity – 11 szt., lipa drobnolistna – 2 szt.

W 2019 roku przeprowadzony został remont nawierzchni alejek w parku przy ul. Wojska Polskiego za kwotę 54.521,23 zł. Zakres robót obejmował wymianę części zniszczonych nawierzchni z płytek betonowych na kostkę brukową oraz odnowienie części trawników oraz przeniesienie transportera wojskowego. W ramach remontu dokonano też zakupu okładziny kamiennej do remontu postumentu Pomnika na Pl. Niepodległości oraz 4 szt. podpór marmurowych pod transporter wojskowy ustawiony w parku przy ul. Wojska Polskiego za kwotę 1.660,50 zł.

4) Kanalizacja deszczowa

Miasto jest właścicielem sieci i urządzeń kanalizacji deszczowej. W każdym roku miasto zajmuje się konserwacją i remontami sieci oraz dobudową urządzeń w nowopowstających ulicach.

Sieć kanalizacji deszczowej obejmuje kolektory o łącznej długości 31.982,2 m i urządzenia kanalizacyjne, zakończone niżej wymienionymi wylotami :

- a) WYLOT W-1 (pozwolenie wodnoprawne WR.6223-4/07 z dnia 24.08.2007) zlokalizowany przy targowisku przy ul. Dwornej, odbierający wody opadowe z ulic: Dworna (odcinek od ul. Ks. Pęzy do ul. Kopernika), Ks. Pęzy (odcinek od ul. Wyzwolenia do ul. Dwornej), Spółdzielczej, Wyzwolenia (odcinek od ul. Książęcej do ul. Dwornej),
- b) WYLOT W-2 (pozwolenie wodnoprawne Nr WR.6341.7.2015 z dn. 14.09.2017) zlokalizowany róg ul. Dwornej i ks. Pęzy, odbierający wody opadowe z ulic: Dwornej (odcinek od ul. Ks. Pęzy do ul. Elckiej), Kilińskiego, Mickiewicza, Nowickiego, Ogrodowej, Strażackiej, Traugutta,
- c) WYLOT W-3 (pozwolenie wodnoprawne Nr WR.6341.20.2015 z dn. 29.06.2015) zlokalizowany przy ul. Ks. Pęzy na wysokości ul. Baczyńskiego, odbierający wody opadowe z ulic: Grunwaldzkiej, Ks. Pęzy (odcinek od ul. Wyzwolenia do ul. Baczyńskiego), Lipowej, Rzemieślniczej, Sienkiewicza, Spółdzielczej, Wilczewo, Wyzwolenia (odcinek od ul. Książęcej do ul. ks. Pęzy), Książęcej, M. Dąbrowskiej,
- d) WYLOT W-4 (pozwolenie wodnoprawne WR.6342.22.2015 z dn. 30.06.2015) zlokalizowany przy ul. Ekologicznej przy oczyszczalni ścieków, odbierający wody opadowe z ulic: Koszarowej (odcinek od ul. 9 PSK do ul. Krasickiego), Krasickiego, Nowo Osiedle, Szpitalnej, Targowej (odcinek przy szpitalu do ul. Konstytucji 3-go Maja), 9-go Pułku Strzelców Konnych (odcinek od ul. Wojska Polskiego do ul. Szpitalnej), Grota Roweckiego,
- e) WYLOT W-5 (pozwolenie wodnoprawne WR.6341.18.2015 z dn. 07.04.2015) zlokalizowany przy ul. Ekologicznej na wysokości Os. Południe 67, odbierający wody opadowe z ulic: 9-go Pułku Strzelców Konnych (odcinek od ul. Szpitalnej do Osiedla Południe 67),

- f) WYLOT W-7 (pozwolenie wodnoprawne WR.6341.16.2011 z dn. 22.05.2014) położony na terenie zakładu Pfleiderer Sp. z o.o. odbierający i odprowadzający wody opadowe z ul. Robotniczej,
- g) WYLOT W-8 (pozwolenie wodnoprawne WR.6341.23.2015 z dn. 29.06.2015) zlokalizowany przy ul. 11-go Listopada, odbierający wody opadowe z ulic: Wierzbowej, 11-go Listopada, Akacjowej, Parkowej,
- h) WYLOT W-9 (pozwolenie wodnoprawne WR.6341.38.2014 z dn. 29.01.2015) zlokalizowany przy ul. Łaziennej, odbierający wody opadowe z ul. Łaziennej, Os. Broniewskiego, Os. 1000-lecia,
- i) WYLOT W-10 (pozwolenie wodnoprawne WR.6341.32.2014 z dn. 26.09.2014) zlokalizowany przy ul. Kolejowej, odbierający wody opadowe z ulic: Kolejowej, Partyzantów, Różanej, Szkolnej, Wąskiej, Dąbrowskiego, Kościuszki, Bema,
- j) WYLOT W-11 (pozwolenie wodnoprawne WR.6341.21.2014 z dn. 01.10.2014) zlokalizowany przy ul. Konopskiej odbierający wody opadowe z ulic: Sadowej, Słonecznej, Przygodowej,
- k) WYLOT W-12 (wylot GDDKiA) zlokalizowany przy ul. Kopernika, odbierający i odprowadzający wody opadowe z ulic : Os. Broniewskiego, Konstytucji 3-go Maja (odcinek od ul. Wojska Polskiego do ul. Koszarowej), Koszarowej (odcinek od ul. Krasickiego do ul. Zielonej), Pocztowej, Targowej (odcinek od ul. Konstytucji 3-go Maja do ul. Kopernika), Buczka, Dolnej, Zielonej, Skośnej,
- l) WYLOT W-13 (wylot powstały po likwidacji wylotu W-6 i wylotu W-13 będącego własnością GDDKiA - pozwolenie wodnoprawne WR.6341.34.2014 z dn. 19.11.2014) zlokalizowany przy ul. Kopernika i odprowadzający wody opadowe z ulicy Wiktorowo i częściowo z ul. Ekologicznej,
- m) WYLOT W-14 (pozwolenie wodnoprawne WR.6341.23.2012 z dn. 27.09.2012) zlokalizowany przy ul. Owocowej odbierający wody opadowe z ulic: Owocowej, Przekopka,
- n) WYLOT W-15 (pozwolenie wodnoprawne WR.6341.24.2012 z dn. 15.09.2012) zlokalizowany przy ul. Przekopka odbierający wody opadowe z ulic: Przekopka, Ełckiej,
- o) WYLOT W-16 (pozwolenie wodnoprawne WR.6341.6.2014 z dn. 15.04.2014), wylot jest nieczynny, po wybudowaniu przykanalików kanalizacji deszczowej i nawierzchni ulicy odbierał będzie wody opadowe z ul. Elektrycznej,
- p) WYLOT W-33 (pozwolenie wodnoprawne WR.6341.18.2016 z dn. 19.09.2016) zlokalizowany przy ul. Grzybowej odbierający wody opadowe z ulic: Przekopka, Grzybowej.
- q) WYLOT W-34 (pozwolenie wodnoprawne WR.6341.18.2016 z dn. 19.09.2016) zlokalizowany przy ul. Jeżynowej – nieczynny, po wybudowaniu kanalizacji deszczowej i utwardzeniu ulic odbierał będzie wody opadowe z ulic: Jeżynowej, Malinowej, Poziomkowej.

Zgodnie z uzyskanymi pozwoleniami na odprowadzanie wód opadowych i roztopowych miasto zobowiązane jest do konserwacji i utrzymania we właściwym stanie rowów odprowadzających wody z kanalizacji deszczowej.

Dotyczy to następujących rowów:

- a) rów położony na Os. HUTA o dł. 1645 m – od wylotu W-1 do rzeki Ełk (decyzja dot. W-1 o pozwoleniu wodnoprawnym Nr WR.6341.18.2017 z dn. 29.06.2017r.) – z wyłączeniem odcinka od wylotu kanalizacji deszczowej stacji paliw przy ul. Kopernika na długości 50 m;

- b) rów położony na Osiedlu Północ o dł. ok. 1600 m - od wylotu Nr W-2 i wylotu W-3 do rzeki Elk, (decyzja dot. W-2 o pozwoleniu wodnoprawnym Nr WR.6341.7.2015 z dn. 14.09.2017r., decyzja dot. W-3 o pozwoleniu wodnoprawnym Nr WR.6341.20.2015 z dn. 29.06.2015r.)
- c) rów na działce PFLEIDERER S.A. o dł. 750 m – od wylotu W-7 do wylotu odprowadzającego wody opadowe z Pfleiderer MDF (decyzja dot. W-7 o pozwoleniu wodnoprawnym Nr WR.6341.16.2011 z dn. 22.05.2014r.),
- d) rów położony na działkach nr 3159/1 i 3159/11 (od ul. Kwiatowej na działkach PKP) – od wylotu W-10 na długości 200 m (decyzja dot. W-10 o pozwoleniu wodnoprawnym Nr WR.6341.32.2014 z dn. 26.09.2014r.),
- e) rów położony w rejonie ul. Łąkowej i Działkowej – od wylotu W-11 na długości 125 m. (decyzja dot. W-11 o pozwoleniu wodnoprawnym Nr WR.6341.31.2014 z dn. 01.10.2014r.),
- f) rów położony od wylotu W-13 przy ul. Kopernika do rowu zbiorczego „N”, o dł. 240 m (decyzja dotycząca likwidacji wylotu W-6 i przebudowy W-13 o pozwoleniu wodnoprawnym Nr WR.6341.34.2014 z dn. 19.11.2014r.).

Na zlecenie miasta utrzymaniem sieci kanalizacji deszczowej oraz wylotami, poprzez które odprowadzane są wody opadowe do rowów, zajmuje się Zakład Wodociągów i Kanalizacji – zakład budżetowy miasta. W 2019 roku na cele związane z kanalizacją deszczową poniesiono następujące wydatki:

- a) na konserwację oraz naprawy sieci i urządzeń kanalizacji deszczowej i rowów odprowadzających wody opadowe - 42.000,00 zł,
- b) za udostępnienie danych o wielkości opadów atmosferycznych na terenie miasta Grajewo w I, II, III, IV kwartale 2019 roku przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej – 703,22 zł,
- c) za badanie zanieczyszczeń wód opadowych z kanalizacji deszczowej na 13 wylotach do rowów - 2.715,84 zł.

W 2019 roku dokonano rozbudowy sieci w łączniku pomiędzy ulicami Koszarową i Szpitalną na os. Południe – 60 m.

5) Wodociągi i kanalizacja sanitarna

Zaopatrzeniem miasta w wodę i odprowadzaniem ścieków zajmuje się Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Grajewie utworzony uchwałą Rady Miasta Grajewo nr 105/XVI/91 z dnia 28 sierpnia 1991 roku działający w formie zakładu budżetowego. Przedmiotem działania Zakładu jest:

- a) pobór i uzdatnianie wody z wyjątkiem działalności usługowej,
  - dysponowanie i gospodarowanie zasobami wód podziemnych eksploatowanymi na potrzeby sieci wodociągowej, zgodnie z pozwoleniem wodno-prawnym,
- b) działalność usługowa w zakresie rozprowadzania wody,
  - bieżące i stałe dostarczanie wody do odbiorców,
- c) odprowadzanie i oczyszczanie ścieków,
  - odbiór ścieków od odbiorców oraz ich oczyszczanie,
  - gospodarka osadami pościekowymi,
- d) badania i analizy techniczne,
  - prowadzenie kontroli parametrów wody w całym procesie technologicznym w celu utrzymania wysokiej jakości wody dostarczanej odbiorcom,
  - prowadzenie stałej i bieżącej kontroli odprowadzanych do sieci kanalizacji sanitarnej ścieków oraz utrzymanie właściwych parametrów ich oczyszczania,

- pomiar rejestratorem CDL oraz analiza wielkości i zakresu strumieni objętości poboru wody i dobór na ich podstawie klasy, typu oraz średnicy wodomierzy,
- lokalizacja podziemnych linii użyteczności,
- e) utrzymanie i eksploatacja sieci wodociągowo-kanalizacyjnej, urządzeń służących zaopatrzeniu w wodę i oczyszczaniu ścieków,
- f) utrzymanie oraz eksploatacja zespołów elementów wodociągowych i kanalizacyjnych służących ochronie wód przed zanieczyszczeniem,
- g) transport drogowy pojazdami specjalizowanymi,
- h) konserwacja kanalizacji deszczowej w pasie dróg miejskich na zlecenie Urzędu Miasta Grajewo.

Podstawą gospodarki finansowej Zakładu są przychody własne pochodzące ze świadczonych usług. W związku z tym, że Zakład samodzielnie nie prowadzi inwestycji w zakresie budowy sieci, wykonywane są one na zlecenie Urzędu Miasta Grajewo i finansowane z budżetu miasta.

W 2019 roku ZWiK zrealizował zadania inwestycyjne finansowane dotacją celową o łącznej wartości 109.380,87 zł. Inwestycja obejmowała następujące budowy:

a) kanalizacja sanitarna w ul. Ekologicznej (65,00 m) – wartość:	65.862,77 zł
b) sieć wodociągowa w ul. 9 Pułku Strzelców Konnych (149,5 m) – wartość:	23.395,70 zł
c) sieć wodociągowa w ul. Partyzantów (112,00 m) – wartość:	20.122,40 zł

Na podstawie polecenia wykonania zrealizowano następujące budowy:

- a) budowa odcinka kanalizacji deszczowej na Osiedlu Południe (łącznik pomiędzy ul. Szpitalną a ul. Koszarową) – 60 m,
- b) budowa łącznika w Szkole Podstawowej nr 1 – wykonanie studni kanalizacji deszczowej.

Sieć wodociągowa na terenie miasta Grajewo na koniec 2019 r. obejmowała 5,5 km magistrali i 51,51 km sieci rozdzielczej. Długość sieci kanalizacji sanitarnej Grajewo wynosi 48,08 km. Łączna wartość wszystkich sieci wodociągowo-kanalizacyjnych na terenie miasta stanowi 17.490.365,74 zł. Wartość mienia komunalnego będącego w posiadaniu Zakładu na koniec 2019 r. wynosiła 37.913.700,38 zł (wartości księgowe brutto).

W 2019 roku Zakład Wodociągów i Kanalizacji sprzedał 712 073 m³ wody oraz odebrał od mieszkańców 600 325 m³ ścieków. Wartości te za poszczególne lata przedstawia poniższa tabela:

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Sprzedaż wody	680.458	672.609	662.334	689.110	686.376	681.933	677.886	712.743	712.073
Odprowadzanie ścieków	574.743	570.799	568.286	585.240	575.641	586 616	590.219	593.461	600.325

Przychody z działalności podstawowej i operacyjnej za 2019 r. wyniosły 4.763.133,04 zł i z nich finansowana była działalność Zakładu. Na dzień 31 grudnia 2019 r. Zakład zatrudniał 39 osób.

W 2019 r. Zakład wykonywał zadania niezbędne do prawidłowego funkcjonowania urządzeń wodociągowo-kanalizacyjnych. W tym celu zakupiono między innymi: nakładki radiowe do systemu zdalnego odczytu wodomierzy, które zamontowano w budynkach wielorodzinnych ZADM oraz wspólnot mieszkaniowych, wodomierze, odczynniki chemiczne

do badań fizykochemicznych wody, ścieków surowych i oczyszczonych, flokulant do odwadniania osadów pościekowych powstających w procesie oczyszczania ścieków. Ponadto zakupiono urządzenia techniczne: zgrzewarkę elektrooporową na kwotę 8.569,79 zł oraz zamgławiacz na kwotę 15.017,96 zł. Zmniejszenie wartości mienia komunalnego w 2019 r. nastąpiło w pozycji: maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania, tj. likwidacja pomp na kwotę 37.741,60 zł.

Zadania inwestycyjne planowane do wykonania w 2020 roku:

a) Finansowane dotacją celową udzieloną przez Miasto Grajewo:

- zadanie p.n. „Budowa sieci wodociągowej w ul. Jana Pawła II” – 100.000,00 zł
- zadanie p.n. „Kanalizacja sanitarna na Os. M. Konopnickiej” – 10.000,00 zł
- zadanie p.n. „Kanalizacja sanitarna w ul. Konwaliowej” – 50.000,00 zł
- zadanie p.n. „Rozbudowa istniejącej sieci wod-kan w ul. 11 listopada” – 30.000,00 zł

b) Finansowane ze środków własnych:

- modernizacja stacji transformatorowej – wymiana układów pomiarowo-rozliczeniowych w związku z wypowiedzeniem umowy dzierżawy przez PGE Dystrybucja,
- modernizacja punktu zlewczego na Oczyszczalni - przebudowa punktu zlewczego w celu precyzyjnego zliczania ilości ścieków dowożonych.

c) Inne zadania związane z budową infrastruktury wodno-kanalizacyjnej w porozumieniu z Burmistrzem Miasta Grajewo.

Głównym problemem, który obciąża koszty funkcjonowania Zakładu są zwiększone koszty zakupu energii elektrycznej w 2020 r. o 12%. Jest to tendencja rosnąca w porównaniu do lat ubiegłych. Nie bez znaczenia są też zwiększone opłaty stałe za usługi wodne oraz zwiększone opłaty za odbiór i składowanie odpadów, pochodzących z oczyszczalni ścieków tj. skratki i zawartość piaskownika, cena za wymienione usługi wzrosła o 50% w stosunku do cen z ubiegłego roku.

Istotną do rozwiązania w najbliższych latach, jest kwestia modernizacji miejskiej oczyszczalni ścieków w zakresie gospodarki osadami pościekowymi powstającymi w procesie oczyszczania ścieków komunalnych. Modernizacja przetwarzania osadów pościekowych pozwoliłaby na zmniejszenie uciążliwości procesu oraz przekwalifikowanie osadów na produkt jako nawóz lub polepszacz gleby.

Innym ważnym aspektem jest również sukcesywna budowa brakującej sieci wodociągowo-kanalizacyjnej w porozumieniu z Miastem Grajewo.

6) Obiekty miejskie – targowisko miejskie

Targowisko miejskie zostało wybudowane i oddane do użytkowania w 2012 roku. Powierzchnia targowiska wynosi 10.258 m².

Zabudowę targowiska stanowią:

- a) budynek administracyjno-sanitarny o powierzchni 68,00 m²,
- b) dwie wiaty stalowe ze stanowiskami handlowymi o powierzchni 623,05 m²,
- c) stanowiska handlowe niezadaszone o powierzchni 619,754 m²,
- d) układ komunikacyjny pieszo jezdny o powierzchni 1957 m²,
- e) tereny zieleni izolacyjnej o powierzchni 1997 m².

W 2019 roku poniesiono wydatki na utrzymanie targowiska miejskiego w kwocie 62.541,94 zł. Na wydatki te złożyły się:

- a) zakup energii elektrycznej – 8.041,83 zł,
- b) dostawa wody i odbiór ścieków – 535,13 zł,
- c) za sprzątanie placów targowych – 50.112,00 zł,
- d) za dzierżawę pojemnika na odpady – 590,40 zł,
- e) zakup środków czystości – 765,91 zł,
- f) zakup środków opatrunkowych i leków do apteczki – 113,44 zł
- g) zakup materiałów do napraw w budynku – 13,23 zł,
- h) przegląd gaśnic za kwotę 125,00 zł,
- i) wykonanie przeglądu okresowego – 245,00 zł,
- j) remont ogrodzenia – 2.000,00 zł.

7) Obiekty miejskie – Szalet publiczny przy ul. Ks. J. Popiełuszki

Budynek szaletu miejskiego został wybudowany i oddany do użytkowania w 2003 roku. Jest to budynek parterowy o pow. zabudowy 94,00 m² i pow. użytkowej 62,20 m².

W 2019 roku poniesiono wydatki na utrzymanie szaletu miejskiego w kwocie 10.617,80 zł. Na wydatki te złożyły się:

- a) zakup energii elektrycznej – 640,08 zł,
- b) dostawa wody i odbiór ścieków – 886,83 zł,
- c) za dzierżawę pojemnika na odpady – 59,04 zł,
- d) opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi – 468,00 zł,
- e) zakup energii cieplnej – 4.591,16 zł,
- f) zakup środków czystości – 2.859,08 zł,
- g) zakup środków opatrunkowych i leków do apteczki – 22,61 zł
- h) zakup materiałów do napraw w budynku – 83,00 zł,
- i) naprawa samozamykaczy – 738,00 zł,
- j) przegląd gaśnicy za kwotę 25,00 zł,
- k) wykonanie przeglądu okresowego budynku – 245,00 zł.

8) Obiekty miejskie – Cmentarz komunalny przy ul. Pułaskiego

Cmentarz komunalny obejmuje dwa sektory. Sektor pierwszy wybudowany w latach osiemdziesiątych ub. wieku praktycznie jest już wypełniony i obejmuje powierzchnię 3,2 ha. Sektor drugi został wybudowany w 2012 roku i obejmuje powierzchnię 1,2 ha. Na drugim sektorze zostały wybudowane kolumbaria.

Administracją cmentarza, w tym również utrzymaniem porządku na cmentarzu i prowadzeniem ksiąg cmentarnych zajmuje się Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o. o. z Grajewa. W 2019 roku wydatki na administrowanie cmentarzem wyniosły 204.584,83 zł.

W ramach cmentarnictwa wykonano również następujące zadania:

- a) remont alejki na sektorze Nr 1 za kwotę 14.000,00 zł,
- b) pielęgnację grobów wojennych na cmentarzu parafialnym jako zadanie powierzone przez Wojewodę Podlaskiego za kwotę 7.000,00 zł przekazaną w ramach dotacji przez Urząd Wojewódzki.

9) Obiekty miejskie – Zdroje uliczne

Na terenie miasta funkcjonuje obecnie 7 źródeł ulicznych stanowiących własność miasta. Miasto opłaca koszt poboru wody przez mieszkańców.

W 2019 roku wydatki na ten cel wyniosły 23.128,16 zł.

10) Obiekty miejskie – Przepompownie ścieków przy ul. Przemysłowej i Inwestycyjnej

Miasto od półrocza 2019 roku bezpośrednio pokrywało opłaty za energię elektryczną pobraną przez przepompownie ścieków przy ul. Przemysłowej i Inwestycyjnej. W 2019 roku wydatki na ten cel wyniosły 966,02 zł. Od połowy 2019 roku przepompownie przekazano dla Zakładu Wodociągów i Kanalizacji.

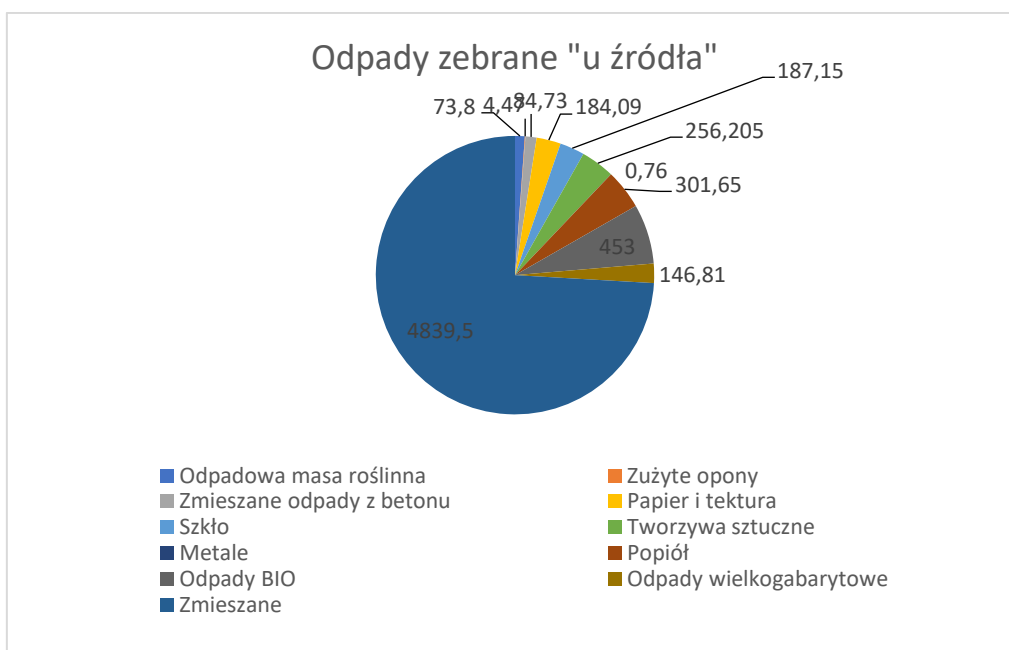
3. Gospodarka odpadowa

Przez okres dwunastu miesięcy 2019 roku zostały selektywnie zebrane („u źródła” oraz w PSZOK) i przekazane do odzysku w RIPOK następujące ilości odpadów:

- a) 02 01 03 - odpadowa masa roślinna – 73,800 Mg
- b) 16 01 03 - zużyte opony – 4,470 Mg
- c) 17 01 07 - zmieszane odpady z betonu – 84,730 Mg
- d) 20 01 01 - papier i tektura – 184,090 Mg
- e) 20 01 02 - szkło – 187,150 Mg
- f) 20 01 10 - odzież - 0 Mg
- g) 20 01 11 - tekstylia - 0 Mg
- h) 20 01 39 - tworzywa sztuczne – 256,205Mg
- i) 20 01 99 - popiół – 301,650 Mg
- j) 20 02 01 - odpady ulegające biodegradacji – 453,000 Mg
- k) -20 03 07 - odpady wielkogabarytowe – 146,810 Mg
- l) 20 01 40 - metale – 0.76 Mg

Razem przekazano 1.692,665Mg odpadów zebranych selektywnie, tj. o 15,9% więcej niż w 2018 roku. W roku 2018 było to 1.460,550 Mg.

Oprócz tego zebrano i przekazano 4.839,500 Mg niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych, tj. o 5,8% mniej niż w 2018 roku. W roku 2018 było to 5.139,340 Mg.

Miasto Grajewo objęło systemem gospodarowania odpadami komunalnymi wszystkie nieruchomości, zarówno zamieszkałe, jak i niezamieszkałe, na których powstają odpady komunalne. Do odbierania odpadów komunalnych z tych nieruchomości wyłoniony został jeden wykonawca w postępowaniu przetargowym. Odpady w roku 2019 odebrano łącznie z 2789 nieruchomości (zamieszkałych i niezamieszkałych).

Jednym z głównych celów gospodarki odpadami komunalnymi jest osiągnięcie wymaganych poziomów ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania oraz zwiększenie poziomu recyklingu i odzysku odpadów zebranych selektywnie. Poziomy te zostały przez Miasto Grajewo osiągnięte i w roku 2019 wyniosły:

- a) poziom masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania - 0% (dopuszczalny poziom 40%)
- b) poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła – 47,8% (wymagany poziom 40%)
- c) poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych - 100% (wymagany poziom 50%)

Liczba osób wykazanych w deklaracjach o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w roku 2018 wyniosła 15574.

Ze złożonych deklaracji wynika, że 14175 osób segreguje odpady, natomiast 1399 osób segregacji nie prowadzi.

Ponieważ liczba mieszkańców Miasta Grajewo (stan na dzień 31.12.2019 roku) wynosiła 20935 wynika z tego porównania, iż duża liczba mieszkańców (5361) nie została ujęta w deklaracjach opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Wydział Gospodarki Komunalnej dba o prawidłowe funkcjonowanie infrastruktury komunalnej. Od 1 kwietnia 2020 r. w Wydziale dokonano obsady stanowiska kontrolera komunalnego. Dzięki temu miasto lepiej będzie realizować zadania z zakresu gospodarki komunalnej i ochrony środowiska. Podjęte zostaną działania kontrolne w zakresie obejmującym gospodarowanie odpadami komunalnymi, utrzymania czystości w lecie i odśnieżania zimą, wprowadzania do atmosfery zanieczyszczeń ze spalania w kotłach opału niskiej jakości.

Skutecznie bądźmy reagować na naruszanie przez część mieszkańców miasta obowiązujących przepisów porządkowych.

Musimy optymalizować nasze działania i podejmować także nowe inicjatywy zmierzające co wdrażania coraz bardziej popularnych i pożądanых zasad „smart city”, czyli tzw. inteligentnych rozwiązań problemów przed którymi staje coraz więcej miast.

Konieczne jest ciągłe wzmacnianie i rozszerzanie dialogu z mieszkańcami poprzez nowe formy kontaktu w technologii cyfrowej, które stopniowo staramy się wprowadzać w życie. Temu m.in. celowi tj. angażowaniu mieszkańców w życie i rozwój miasta ma służyć praca na Zespole Miejskiego zmierzająca do przygotowania Planu Rozwoju Lokalnego i Planu Rozwoju Instytucjonalnego.

IV. Gospodarowanie majątkiem miasta i przestrzenią

1. Nieruchomości

Gospodarowaniem nieruchomościami stanowiącymi własność miasta zajmuje się Wydział Nieruchomości i Planowania Przestrzennego.

Miasto Grajewo zajmuje powierzchnię 1.893,89 ha, z czego 231,42 ha to nieruchomości, które stanowią własność miasta Grajewo jako jednostki samorządowej.

Ogółem w skład nieruchomości i nieruchomości gruntowych wchodzi grunty :

- 1) pod zabudowę mieszkaniową : jednorodzinną, zagrodową i wielorodzinną,
- 2) pod tereny zieleni: parki, stadiony, tereny leśne i rowy,
- 3) nieruchomości administrowane przez ZADM, ZWiK: pod budynkami, przepompownie, oczyszczalnię,
- 4) nieruchomości przekazane w trwałą zarząd lub użyczenie: szkoły, przedszkola, DPS, hala sportowa, stadion, ZADM, ZWiK, MOPS, MOSiR, GCK, ŚDS,
- 5) tereny przemysłowe, targowe, garaże,
- 6) tereny o przeznaczeniu rolniczym.

Miasto Grajewo jest właścicielem mieszkań komunalnych i może je zbywać na rzecz najemców. Lokale mieszkalne sprzedawane są zgodnie z przepisami ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym i Uchwałą Rady Miasta Grajewo Nr XI/74/11 z dnia 26 sierpnia 2011 r. w sprawie zasad nabywania, zbywania i obciążania nieruchomości oraz ich wydzierżawiania lub wynajmowania na czas oznaczony dłuższy niż 3 lata lub na czas nieoznaczony.

ilość mieszkań komunalnych	- 581
ilość mieszkań sprzedanych	- 418

Miasto jest właścicielem gruntów zajętych pod drogami gminnymi na terenie miasta o łącznej powierzchni - **91,5850 ha**

Miasto Grajewo jest właścicielem nieruchomości gruntowych, które są oddane w użytkowanie wieczyste, w tym:

	ilość szt./powierzchnia ha
a) osoby fizyczne	1957 / 7,54
b) osoby prawne	9 / 38,58

Ponadto Miasto jest użytkownikiem wieczystym nieruchomości będących własnością Skarbu Państwa przy ul. Targowej – od Szpitala Ogólnego.

Miasto wydzierżawia nieruchomości i wynajmuje powierzchnie garażowe oraz zawiera umowy:

a) ilość zawartych umów	119
w tym :	
b) dzierżawa gruntów pod garaż „blaszak”	81
c) najem garaży murowanych	23
d) inne	15

Powierzchnia gruntów Miasta Grajewo według form władania:

Lp.	Rodzaj gruntów	Stan na 31.12.2019 r.	
		Powierzchnia m ²	Wartość w zł
1.	Grunty stanowiące własność miasta	1396574	9 026 224,04
2.	Drogi	915850	12 138 110,38
3.	Miasto - użytkownik wieczysty na gruntach Skarbu Państwa i in.	1758,86	25 108,17
4.	Grunty miasta oddane w użytkowanie wieczyste	461063	6 005 588,68
5.	Grunty miasta oddane w użytkowanie wieczyste - mieszkania własnościowe	7718	104 621,02

Formy prawne zagospodarowania nieruchomości m. Grajewo

Lp.	Rodzaj zagospodarowania	Stan na dzień 31.12.2019 r.	
		Ilość działek szt.	Powierzchnia w ha
1.	Oddane w użytkowanie wieczyste	417	46,1
2	Przekazane w trwały zarząd lub użytkowanie	187	22,7
3.	Użyczenie	7	4,9
4.	Dzierżawa	35	13,93
	R A Z E M :	646	87,63

Grunty Miasta według ich przeznaczenia:

Lp.	Rodzaj gruntów	Powierzchnia gruntów w ha:
		Stan na dzień 31.12.2019 r.
1.	Grunty orne	11,6
2.	Tereny zielone i lasy miejskie	28,9
3.	Grunty zabudowane i niezabudowane	76,7
4.	Drogi	91,2
5.	Grunty pozostałe	23,0
	R a z e m :	231,4

Sprzedaż działek stanowiących własność miasta Grajewo w 2019 r. :

- w trybie bezprzetargowym sprzedano części nieruchomości niezbędne do poprawienia warunków zagospodarowania nieruchomości przyległych, które nie mogły być zbyte jako nieruchomości odrębne – 8 działek o łącznej powierzchni 854 m² za kwotę - 60 968,87 zł.

Zbywanie lokali mieszkalnych:

W 2019 r. sprzedano na rzecz najemców 17 lokali mieszkalnych o łącznej powierzchni użytkowej 843,78 m² położonych w budynkach wielorodzinnych:

- os. Broniewskiego 3   1 lokal
- os. Broniewskiego 4   1 lokal
- os. Broniewskiego 6   1 lokal
- ul. Wiktorowo 77   3 lokale
- ul. Wiktorowo 73   2 lokale
- os. 1000-lecia 3   2 lokale
- os. 1000-lecia 4   1 lokal
- os. 1000-lecia 5   1 lokal
- os. Południe 3   3 lokale
- ul. W. Perlitza   1 lokal
- ul. Wojska Polskiego 37   1 lokal

Ogółem ze sprzedaży w/w lokali mieszkalnych uzyskano dochód w wysokości 576 940,00 zł plus 41 704,90 zł z tytułu udziału we własności nieruchomości.

Zamiany nieruchomości :

W 2019 r. dokonano zamiany dwóch nieruchomości:

- a) zamiana z osobą fizyczną – dopłata na rzecz Miasta Grajewo przez osobę fizyczną kwota – 10 769,88 zł,

- b) zamiana ze Skarbem Państwa nieruchomości położonej przy ul. Ignacego Krasickiego z przeznaczeniem pod drogę bez obowiązku dokonywania dopłat.

Nabywanie nieruchomości na rzecz Miasta:

Miasto nabyło nieruchomość od Skarbu Państwa położoną przy ul. Ignacego Krasickiego z przeznaczeniem pod drogę.

Naliczanie i aktualizacja opłat rocznych z tytułu użytkowania wieczystego i trwałego zarządu oraz windykacja tych naliczeń :

W roku 2019 powiadomiono 2 osoby fizyczne (nowo wyodrębnione garaże od Spółdzielni Mieszkaniowej Lokatorsko-Własnościowej) i 1 spółkę cywilną – (odkupienie działek będących w użytkowaniu wieczystym od Przedsiębiorstwa Usług Komunalnych Sp. z o.o.) o naliczeniu wysokości opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego.

Nie aktualizowano i nie zmieniano stawek procentowych z 1% na 3% dla użytkowników wieczystych. Windykacja zaległych należności polegała na wysłaniu wezwań do zapłaty, złożeniu pozwu do Sądu Rejonowego o zapłatę, w dalszej kolejności do Komornika Sądowego oraz złożenie wniosku o wpis hipoteki.

Prowadzenie postępowania administracyjnego dotyczącego podziałów nieruchomości oraz rozgraniczania nieruchomości (wydawanie postanowień o możliwości podziału nieruchomości, wydawanie decyzji zatwierdzających podział nieruchomości, wydawanie postanowień o rozgraniczeniu oraz stosownej decyzji):

W 2019 r. przeprowadzono procedurę administracyjną zakończoną wydaniem decyzji zatwierdzającej podział nieruchomości: na wniosek – wydano 21 decyzji, z urzędu wydano 8 decyzji. Prawie każde postępowanie rozpoczęto wydaniem postanowienia (opinii) o możliwości podziału nieruchomości.

Przekształcenie użytkowania wieczystego w prawo własności

Zgodnie z Ustawą z dnia 20 lipca 2018 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności tych gruntów (Dz. U.2019, poz. 139 ze zm.) z dniem 1 stycznia 2019r. prawo użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe przekształciło się w prawo własności. Art. 4 pkt 3 w/w ustawy nałożył na wójtów, burmistrzów i prezydentów miast obowiązek wydawania zaświadczeń potwierdzających przekształcenie w przypadku gruntów stanowiących własność jednostek samorządu terytorialnego. Termin na wydanie zaświadczeń został ustalony na 12 miesięcy od dnia przekształcenia.

W 2019 r. wydano zaświadczenia o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego w prawo własności dla wszystkich gruntów położonych na terenie miasta Grajewo zabudowanych na cele mieszkaniowe, spełniających warunki ustawy. Łącznie wydano 121 zaświadczeń, które zostały przekazane dotychczasowym użytkownikom wieczystym, sądom właściwym do prowadzenia księgi wieczystej oraz ewidencji gruntów i budynków.

Zgodnie z art. 7 ustawy przekształceniowej nowy właściciel gruntu wnosi na rzecz Miasta Grajewo przez okres 20 lat, począwszy od 1 stycznia 2019 r. roczną opłatę z tytułu przekształcenia, bądź też może w każdym czasie trwania obowiązku wnoszenia opłaty zgłosić burmistrzowi na piśmie zamiar jednorazowego jej wniesienia w kwocie pozostającej do spłaty (opłata jednorazowa). W roku 2019 rozpatrzono 836 wniosków o wniesienie jednorazowej opłaty przekształceniowej.

Stosownie do art. 9a ustawy przekształceniowej burmistrz udziela, na wniosek, bonifikaty od opłaty jednorazowej w wysokości 99%:

- a) osobie, w stosunku do której orzeczono niepełnosprawność w stopniu umiarkowanym lub znacznym;
- b) osobie, w stosunku do której orzeczono niepełnosprawność przed ukończeniem 16 roku życia;
- c) opiekunowi prawnemu lub przedstawicielowi ustawowemu zamieszkującym w dniu przekształcenia z osobą, w stosunku do której orzeczono niepełnosprawność w stopniu umiarkowanym lub znacznym, lub osobom, w stosunku do której orzeczono niepełnosprawność przed ukończeniem 16 roku życia;
- d) członkowi rodziny wielodzietnej, o której mowa w ustawie z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny;
- e) inwalidzie wojennemu i wojskowemu w rozumieniu ustawy z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin;
- f) kombatantowi, ofierze represji wojennych i okresu powojennego w rozumieniu ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz. U. z 2018r. poz.276 oraz z 2019 poz.752);
- g) świadczeniobiorcy do ukończenia 18 roku życia, u którego stwierdzono ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, o których mowa w art. 47 ust. 1a ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
- h) opiekunowi prawnemu osoby, u której stwierdzono ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, o których mowa w art. 47 ust. 1a stawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

W 2019 roku rozpatrzono 123 wnioski o jednorazową opłatę z tytułu przekształcenia z zastosowaniem 99% bonifikaty przewidzianej w ustawie.

Zgodnie z art. 4 ustawy przekształceniowej burmistrz może udzielić osobom fizycznym będącym właścicielami budynków mieszkalnych jednorodzinnych lub lokali mieszkalnych lub spółdzielniom mieszkaniowym bonifikaty od j opłaty jednorazowej na podstawie uchwały rady. Rada Miasta Grajewo podjęła Uchwały Nr III/15/18 z dnia 28 grudnia 2018 r. oraz Nr XIII/104/19 z dnia 27 listopada 2019r.) udzielające 50% od opłaty jednorazowej z tytułu przekształcenia.

W 2019 roku rozpatrzono 710 wniosków o jednorazową opłatę z tytułu przekształcenia z zastosowaniem 50% bonifikaty przewidzianej w uchwałach Rady.

Trzy podmioty uiściły jednorazową opłatę przekształceniową bez zastosowania bonifikaty.

Prowadzenie ewidencji ulic oraz numerów porządkowych nieruchomości:

Wydano 29 zaświadczeń o nadaniu numeru porządkowego budynku. Nadano nazwy 2 nowo powstałym ulicom – Jaśminowej i Pilota Kazimierza Sztramko uchwałą nr VIII/70/19 Rady Miasta Grajewo z dnia 29 maja 2019 r.

2. Plany zagospodarowania przestrzennego i warunki zabudowy

Obowiązujące Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego zostało uchwalone Uchwałą Rady Miejskiej w Grajewie nr 75/XV/99 z dn. 29 grudnia 1999 roku wraz ze zmianami wprowadzonymi uchwałą Nr XXI/119/08 Rady Miasta Grajewo z dnia 11 kwietnia 2008 roku i uchwałą Nr XXI/140/12 z dnia 25 kwietnia 2012 roku.

Jest ono podstawowym dokumentem planistycznym służącym określeniu polityki przestrzennej miasta. Zawiera również ustalenia wiążące przy sporządzaniu planów miejscowych. Studium jest także dokumentem zawierającym syntetyczny zestaw podstawowych informacji na temat stanu środowiska przyrodniczego, kulturowego, stanu zagospodarowania przestrzennego miasta, a także funkcjonowania jego systemów komunikacyjnych i uzbrojenia technicznego.

W wyniku przeprowadzonej przez Burmistrza Miasta Grajewo oceny aktualności „Studium uwarunkowań kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Grajewo” oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na obszarze miasta Grajewo sporządzoną w 2018 r. i obejmującą okres od II połowy 2014 r. do I połowy 2018 r., stwierdzono że Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Grajewo wymaga aktualizacji ze względu na:

- 1) potrzebę weryfikacji i doprecyzowania ustaleń studium wynikającą z uregulowań formalno-prawnych określonych w zmienionej ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przepisach odrębnych,
- 2) zmianę granic administracyjnych miasta,
- 3) zmianę uwarunkowań o znaczeniu ponadlokalnym, które zostały określone i przyjęte w zaktualizowanym Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego, w tym. dotyczące układu komunikacyjnego, przebiegu korytarzy ekologicznych, terenów zalewowych,
- 4) potrzebę dokonania korekty kierunków zagospodarowania przestrzennego, uwzględniającą dotychczasowy rozwój przestrzenny miasta i zmieniające się uwarunkowania społeczno-ekonomiczne i gospodarcze oraz konieczność zapewnienia zrównoważonego rozwoju miasta.

Na terenie Miasta Grajewo obowiązuje 20 planów miejscowych i zmian planów miejscowych, które zostały uchwalone po 1 stycznia 1995 r. Łączna powierzchnia terenów objętych aktami prawa miejscowego wynosi 151,74 ha, co stanowi ok 8,0 % powierzchni obszaru miasta. Zgodnie z opracowaną oceną aktualności „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Grajewo” oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na obszarze miasta Grajewo sporządzoną w 2018 r. i obejmującą okres od II połowy 2014 r. do I połowy 2018 r. obowiązujące na terenie miasta Grajewo miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego w większości są aktualne i nie wymagają zmian. Należy kontynuować prace nad miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, które zostały określone w „Wieloletnim programie sporządzania planów miejscowych”, z uwzględnieniem pojawiających się nowych potrzeb inwestycyjnych związanych z rozwojem przemysłowej części miasta wraz z Podstrefą Grajewo wchodzącą w skład Suwalskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej S. A. oraz wzmożonym ruchem inwestycyjnym na tym obszarze.

Ponadto w opracowaniu znajduje się „Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu położonego na osiedlu Centrum w Grajewie w rejonie ulic: Elckiej i Kopernika”. Miasto Grajewo w ramach projektu unijnego pn: „Konsultacje dokumentów

planistycznych w podlaskich gminach” w terminie od lipca 2017 r. do 31 grudnia 2017 r. konsultowało społecznie w/w dokument. Następnie, w lutym 2018 r. projekt planu, został skierowany do zaopiniowania i uzgodnienia do organów, o których mowa w z art. 17 pkt. 6 ustawy - uzyskując ich akceptację. W kolejnym etapie ma on zostać wyłożony do publicznego wglądu, tak aby wszyscy zainteresowani mieli okazję zapoznać się i wnieść ewentualne uwagi.

W dniu 24 kwietnia 2019 r. Rada Miasta Grajewo podjęła Uchwałę nr VII/61/19 w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego pomiędzy ulicami: Sportową, Piłsudskiego, Braci Świackich i Partyzantów w Grajewie”. Przedmiotem zmiany planu są m. in. szczegółowe zasady i warunki scalania i podziału nieruchomości, a także zmiana nieprzekraczalnej linii zabudowy w obszarze oznaczonym symbolem U-4. Miasto Grajewo również w ramach projektu pn. „Konsultacje dokumentów planistycznych w podlaskich gminach – edycja II” w terminie od 2 września 2019 r. do 31 grudnia 2019 r. konsultowało społecznie w/w dokument. W kolejnym etapie został on przedstawiony Miejskiej Komisji Urbanistyczno – Architektonicznej do zaopiniowania. Projektant ma nanieść uwagi Komisji oraz ponownie przedstawić jej projekt planu do zaopiniowania.

Dnia 27 grudnia 2019 r. Rada Miasta Grajewo podjęła Uchwałę nr XIV/112/189 w sprawie przystąpienia do sporządzenia „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego pomiędzy ulicami: Przemysłową, Wiórową i Robotniczą w Grajewie”. Obszar opracowania znajduje się w Suwalskiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej S.A. w Podstrefie Grajewo. Sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego ułatwi proces inwestycyjny. Burmistrz Miasta ogłosił w prasie miejscowej oraz przez obwieszczenie, a także w sposób zwyczajowo przyjęty, o podjęciu uchwały o przystąpieniu do sporządzania planu, określając formę, miejsce i termin składania wniosków do planu, nie krótszy niż 21 dni od dnia ogłoszenia. Zawiadomił także na piśmie o podjęciu uchwały o przystąpieniu do sporządzania planu instytucje i organy właściwe do uzgadniania i opiniowania planu.

Wykaz obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego:

- 1) zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Grajewo dotycząca osiedla „Marii Konopnickiej” – uchwała nr 166/XXVII/97 Rady Miejskiej w Grajewie z dnia 13 listopada 1997 r.,
- 2) zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Grajewo w rejonie działki nr 2671 przy ul. Piłsudskiego – uchwała nr 179/XXVIII/97 Rady Miejskiej w Grajewie z dnia 29 grudnia 1997 r.,
- 3) zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Grajewo w rejonie ulicy Elektrycznej i Kopernika – uchwała nr 180/XXVIII/97 Rady Miejskiej w Grajewie z dnia 29 grudnia 1997 r.,
- 4) zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Grajewo w obrębie ulic: 23 Stycznia, Wyzwolenia, Spółdzielczej i Wesołej na osiedlu mieszkaniowym „Huta” – uchwała nr 200/XXXI/98 Rady Miejskiej w Grajewie z dnia 17 czerwca 1998 r.,
- 5) zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dotycząca terenów położonych w rejonie ulic Wojska Polskiego i Spokojnej – Uchwała nr 57/XI/99 Rady Miejskiej w Grajewie z dnia 12 lipca 1999 r.,
- 6) zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Grajewo dotycząca terenu przy ul. Dwornej w Grajewie "Targowica miejska" – Uchwała nr 148/XXVI/2001 Rady Miasta Grajewo z dnia 28 lutego 2001 r.,

7) zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Grajewo dotycząca obszaru położonego na osiedlu „Jana Pawła II” – Uchwała nr 171/XXX/2001 Rady Miasta Grajewo z dnia 10 lipca 2001 r.,

8) zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Grajewo dotycząca terenu położonego przy ul. Targowej "Teren urządzeń zaplecza komunikacji" – Uchwała nr 182/XXXIII/01 Rady Miasta Grajewo z dnia 29 listopada 2001 r.,

9) zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Grajewo dotycząca terenu położonego przy ul. Konopskiej – Uchwała nr VIII/47/03 Rady Miasta Grajewo z dnia 29 maja 2003 r.,

10) plan miejscowy zagospodarowania przestrzennego terenu, położonego w rejonie ulic: Piłsudskiego i Lawendowej w Grajewie – Uchwała nr XXXIII/196/05 z dnia 28 października 2005 r.,

11) plan miejscowy zagospodarowania przestrzennego terenu, położonego pomiędzy ulicami: Sportową, Piłsudskiego, Braci Świackich i Partyzantów w Grajewie – uchwała nr XL/236/06 z dnia 30 maja 2006 r.,

12) plan miejscowy zagospodarowania przestrzennego terenu położonego przy ul. Konstytucji 3 Maja w Grajewie – Uchwała nr XIV/71/07 z dnia 28 września 2007 r.,

13) plan miejscowy zagospodarowania przestrzennego terenu położonego na osiedlu Jana Pawła II w Grajewie na północny-wschód od Kościoła p.w. Matki Boskiej Nieustającej Pomocy – Uchwałą nr XXI/120/08 z dnia 11 kwietnia 2008 r.,

14) plan miejscowy zagospodarowania przestrzennego terenu położonego pomiędzy ulicami: Stefczyka, Działkową, Konopnickiej, Konopską, rowem melioracyjnym i ul. Łąkową na osiedlu M. Konopnickiej w Grajewie – Uchwała nr XXXIX/232/09 z dnia 2 grudnia 2009 r.,

15) plan miejscowy zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulic: Targowej i Ekologicznej w Grajewie – uchwała Nr XXXII/187/05 z dnia 27 września 2005 r.,

16) plan miejscowy zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w rejonie ulic: Konopnickiej, Sadowej i Piłsudskiego w Grajewie – uchwała Nr XIV/88/11 z dnia 25 października 2011 r.,

17) zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmująca teren położony na osiedlu Centrum w Grajewie- uchwała nr XXXVII/269/13 z dnia 27 czerwca 2013 r.,

18) zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Grajewo dotyczącego terenu położonego na os. Jana Pawła II – uchwała Nr XZLV/326/14 z dnia 24 stycznia 2014 r.,

19) zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Grajewo dotyczącego terenu położonego na os. Jana Pawła II – uchwała Nr XIII/104/15 z dnia 29 września 2015 r.,

20) plan miejscowy zagospodarowania przestrzennego Grajewo w rejonie ulic: Kilińskiego, Ks. J. Popiełuszki, Józefa Piłsudskiego i Pl. Niepodległości.- uchwała nr XIII/105/15 z dnia 29 września 2015r.

W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o ułatwieniach w przygotowaniu i realizacji inwestycji mieszkaniowych oraz inwestycji towarzyszących istnieje obecnie możliwość lokalizacji zabudowy mieszkaniowej niezależnie od ustaleń

miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub bez konieczności wydawania decyzji o warunkach zabudowy na tych terenach, na których nie ma obowiązujących planów. Ustawa ta wprowadziła w art. 19 ust. 1 możliwość podjęcia przez Radę Miasta uchwały w sprawie określenia lokalnych standardów urbanistycznych, które mogą różnić się od wymogów ustawowych. W związku z powyższym Rada Miasta Grajewo dnia 24 kwietnia 2019 r. podjęła uchwałę nr VII/59/19 w sprawie określenia lokalnych standardów urbanistycznych na terenie miasta Grajewo. W 2019 r. do Rady Miasta nie wpłynął żaden wniosek o ustalenie lokalizacji inwestycji.

Instrumentem prawnym ograniczającym dowolne inwestowanie na obszarze nie objętym planem miejscowym, jest obok przepisów szczególnych, decyzja ustalająca warunki zabudowy dla inwestycji niepublicznych oraz decyzja ustalająca lokalizację inwestycji celu publicznego. Decyzje te mają charakter promesy ale też przesadzają o treści kolejnej decyzji – pozwolenia na budowę. Wygasają z chwilą, gdy inny wnioskodawca uzyskał pozwolenie na budowę lub dla tego terenu uchwalono plan miejscowy, którego ustalenia są sprzeczne z treścią decyzji.

W 2019 r. Burmistrz Miasta Grajewo wydał ogółem 72 decyzji o warunkach zabudowy na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Najwięcej dotyczyło zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (41 sztuk). Dotyczącej zabudowy wielorodzinnej wydano 3 sztuki, natomiast zabudowy usługowej 7 szt., a zabudowy innej (m. in. przemysłowej) – 21 szt. W 2019 r. wydano 6 odmownych decyzji o warunkach zabudowy. Dotyczyły one budowy warsztatu samochodowego, rozbudowy, przebudowy i nadbudowy budynku mieszkalnego i gospodarczego ze zmianą sposobu użytkowania budynku mieszkalnego oraz budowy czterech farm fotowoltaicznych.

Decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego w 2019 r. zostało wydanych 9 sztuk. Przeważały inwestycje liniowe, tj. budowa linii elektroenergetycznej napowietrznej i kablowej, kablowej linii oświetleniowej czy obiektu liniowego gazociągu średniego ciśnienia czy budowa sieci wodociągowej.

3. Zabytki

Samorządy lokalne zobowiązane są do ochrony zabytków, które znajdują się na terenie miasta. Zgodnie z art. 4 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami gminy mają dbać m. in. o zapewnienie warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych umożliwiających trwałe zachowanie zabytków oraz ich zagospodarowanie i utrzymanie czy zapobieganie zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytków. Do obowiązków nałożonych przez ustawę na miasto jest także uwzględnienie zadań ochronnych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przy kształtowaniu środowiska, czemu ma służyć gminna ewidencja zabytków.

Gminna ewidencja zabytków nie jest jedną z form ochrony zabytków wymienionych w art. 7 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Natomiast zgodnie z art. 21 jest podstawą do sporządzenia programów opieki nad zabytkami. Gminna ewidencja zabytków miasta Grajewo została opracowana w 2015 r i przyjęta Zarządzeniem Nr 213/15 Burmistrza Miasta Grajewo z dnia 9 grudnia 2015 r.

Zarządzeniem Nr 67/19 z dnia 22 maja 2019 r. Burmistrz Miasta Grajewo wykreślił z Gminnej ewidencji zabytków Miasta Grajewo dom mieszkalny (dom grabarza) przy ulicy Dolnej 31, czas powstania: początek XX w. (pozycja w Gminnej Ewidencji Zabytków – nr 56) w związku z wykreśleniem jego z Wojewódzkiej ewidencji zabytków oraz bardzo złym stanem technicznym.

Obecnie w Gminnej ewidencji zabytków miasta Grajewo ujętych jest 59 obiektów.

Przedmiotem opracowania „Miejskiego Programu Opieki nad Zabytkami Miasta Grajewo” jest dziedzictwo kulturowe w granicach administracyjnych miasta. Celem Programu jest analiza zasobów kulturowych miasta Grajewo oraz określenie zasadniczych kierunków działań i zadań na rzecz ochrony i opieki nad zabytkami. Miejski Program Opieki nad Zabytkami sporządzony został przez Burmistrza, a następnie po uzyskaniu pozytywnej opinii Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków został przyjęty przez Radę Miasta Grajewo Uchwałą Nr LV/412/18 z dnia 29 sierpnia 2018 r. W lutym 2019 r. sporządzono Sprawozdanie z realizacji Miejskiego Programu opieki nad zabytkami Miasta Grajewo za lata 2018-2019.

Na terenie miasta Grajewo znajduje się czternaście obiektów objętych ochroną prawną wynikającą z ujęcia ich w rejestrze zabytków Województwa Podlaskiego, prowadzonym przez Wojewódzkiego Konserwatora.

Stan realizacji Uchwały Nr LV/412/18 z dnia 29 sierpnia w sprawie uchwalenia Miejskiego Programu Opieki nad Zabytkami Miasta Grajewo na lata 2018-2021 – działania podjęte do końca 2019r.

Realizacja miejskich programów opieki nad zabytkami służy ochronie materialnego dziedzictwa, a jego głównym zadaniem jest zachowanie wartościowych zasobów dobra kulturowego oraz zahamowania degradacji substancji zabytkowej. Wprowadzony Uchwałą Nr LV/412/18 Rady Miasta Grajewo z dnia 29 sierpnia Miejski Program Opieki nad Zabytkami Miasta Grajewo na lata 2018-2021 określił priorytety i kierunki działań zarówno samorządu, jak i mieszkańców-obecnych oraz przyszłych właścicieli i użytkowników obiektów zabytkowych. Celem Programu jest aktywne i efektywne zarządzanie zasobami dziedzictwa kulturowego Miasta, poprzez wyznaczenie podstawowych kierunków działań i budowanie spójnej polityki ochrony zabytków w perspektywie wieloletniej. Oczekiwany rezultatami była poprawa stanu zachowania zabytków, wyeksponowanie walorów krajobrazu kulturowego oraz wykorzystanie zabytków na potrzeby turystyczne, społeczne i gospodarcze.

Wyznaczone cele, zawarte w Miejskim Programie Opieki nad Zabytkami Miasta Grajewo do końca roku 2019 realizowano poprzez:

- a) prowadzenie i bieżącą aktualizację gminnej ewidencji zabytków nieruchomych (GEZ) Miasta Grajewo oraz przekazywanie aktualnej ewidencji do Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.
- b) stałą współpracę samorządu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków, Urząd Miasta Grajewo współpracuje w sprawach związanych z ochroną zabytków i opieką nad zabytkami, m.in. w zakresie uzgadniania dokumentacji dotyczących polityki przestrzennej miasta, decyzji o warunkach zabudowy, prowadzenie i aktualizacja (Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków), zaleceń konserwatorskich,
- c) wprowadzenie działań mających na celu zaprzestanie degradacji oraz wyeksponowanie wieży ciśnień znajdującej się przy ul. mjr. Jana Tabortowskiego poprzez zabezpieczenie wejść oraz zagospodarowanie terenu,
- d) zamieszczanie w wydawnictwach są materiałów, artykułów przedstawiające działania związane z propagowaniem historii i dziedzictwa miasta, prezentujące, m.in. tematy historyczne związane z miastem Grajewo,

Wyznaczone w programie cele i zadania były realizowane z wykorzystaniem środków prawnych, finansowych i edukacyjno - społecznych. Działania te służyły i służyć będą osiągnięciu efektów, to jest poprawę stanu zachowania obiektów zabytkowych mieszczących się w granicach miasta. Zrealizowane, jak również zamierzone na przyszłość zadania służą budowie tożsamości lokalnej oraz dbałości o wizerunek miasta.

4. Lokale mieszkalne i użytkowe

Gospodarowaniem lokalami mieszkalnymi i użytkowymi miasta zajmuje się Zakład Administracji Domów Mieszkalnych utworzony uchwałą Nr 34/VIII/94 Rady Miejskiej w Grajewie z dnia 8 grudnia 1994 roku w sprawie utworzenia zakładu budżetowego.

Statut ZADM stanowi załącznik do ww uchwały. Uchwałą nr VIII/390/14 Rady Miasta Grajewo z dnia 29 września 2014r. wprowadzono dodatkowe zadania dla ZADM.

Celem działalności ZADM jest:

- 1) Gospodarowanie komunalnymi lokalami mieszkalnymi i użytkowymi, a w szczególności:
  - a) prowadzenie wykazu nieruchomości objętych administracją,
  - b) przechowywanie i uzupełnianie dokumentacji technicznej administrowanych nieruchomości,
  - c) zawieranie umów najmu z lokatorami wskazanymi przez Miasto zgodnie z ustawą o najmie lokali i dodatkach mieszkaniowych i uchwałami Rady Miejskiej oraz ich wypowiedzanie,
  - d) zawieranie umów z najemcami i dzierżawcami lokali użytkowych lub innych obiektów na warunkach określonych przez Miasto i ich wypowiedzanie,
  - e) prowadzenie rozliczeń finansowo-księgowych z najemcami i dzierżawcami oraz dostawcami robót i usług, egzekwowanie należności,
  - f) utrzymywanie porządku w obrębie nieruchomości,
- 2) Planowanie i wykonywanie remontów oraz modernizacja budynków.
- 3) Świadczenie usług lokatorskich.
- 4) Wykonywanie remontów, konserwacji i bieżącego utrzymania obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej, stanowiących własność miasta Grajewo, w zakresie:
  - a) dróg, mostów, placów oraz organizacji ruchu drogowego,
  - b) targowisk,
  - c) zieleni miejskiej i zadrzewień.

Zakład ADM jest jednostką organizacyjną Miasta Grajewo nie posiadającą osobowości prawnej, działającą w formie zakładu budżetowego. Zakład rozlicza się nadwyżką środków obrotowych z budżetem miasta Grajewo. Dyrektora Zakładu zatrudnia Burmistrz Miasta Grajewo oraz jest jego przełożonym służbowym. Szczegółową organizację wewnętrzną Zakładu oraz obsadę ilościową ustala dyrektor w uzgodnieniu z Burmistrzem Miasta Grajewo.

Zakład prowadzi gospodarkę finansową na podstawie rocznego planu. Przychodami Zakładu są:

- a) czynsze z lokali mieszkalnych i użytkowych, garaży, opłat komunalnych lokali mieszkalnych i użytkowych
- b) dotacje Miasta Grajewo,
- c) odsetki za nieterminowe regulowanie należności i inne wpływy.

ZADM działa na podstawie przepisów prawa, a w szczególności:

- a) ustawy o samorządzie gminnym,
- b) ustawie o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego,
- c) ustawy o gospodarce komunalnej,
- d) ustawy o finansach publicznych,
- e) ustawy o rachunkowości,
- f) statutu ZADM.

Nadzór nad działalnością ZADM sprawuje Burmistrz Miasta Grajewo. Działalnością ZADM kieruje dyrektor, który reprezentuje zakład budżetowy na zewnątrz, odpowiada za jego funkcjonowanie oraz powierzone składniki majątkowe.

ZADM prowadzi gospodarkę finansową na zasadach ustalonych dla zakładów budżetowych. Podstawą gospodarki finansowej ZADM jest roczny plan przychodów i rozchodów zwany planem finansowym, sporządzony na podstawie uchwalonego budżetu Miasta Grajewo. Księgowość jednostki jest prowadzona przez główną księgową - dział księgowości.

Zarządzeniem nr 579/12 Burmistrza Miasta Grajewo z dnia 31 października 2014 r. zostało udzielone dyrektorowi ZADM pełnomocnictwo z zakresie:

- 1) reprezentowania i występowania w sprawach dotyczących funkcjonowania i wykonywania przez ZADM jego statutowych zadań,
- 2) wykonywania mieszczących się w ramach zwykłego zarządu uprawnień Miasta Grajewo, jako właściciela wchodzącego w skład wspólnot mieszkaniowych,
- 3) podejmowania innych czynności, a zwłaszcza:
  - a) załatwiania spraw bieżących,
  - b) prowadzenia czynności dokumentacji z zakresu spraw osobowych,
  - c) wyposażenia ZADM,
  - d) zawierania i rozwiązywania umów, dochodzenia roszczeń przed sądami,
  - e) udzielania pełnomocnictwa substytucyjnego do prowadzenia spraw przed sądami.

Stan i gospodarowanie zasobem mieszkaniowym określa Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Miasta Grajewo na lata 2016-2020 wprowadzony uchwałą Rady Miasta Grajewo z dnia 26 listopada 2015 roku.

Program zawiera:

- a) prognozę wielkości oraz stanu technicznego zasobu mieszkaniowego miasta z podziałem na lokale socjalne, pomieszczenia tymczasowe i pozostałe lokale mieszkalne,
- b) analizę potrzeb oraz plan remontów i modernizacji, wynikający ze stanu technicznego budynków,
- c) planowana sprzedaż lokali,
- d) zasady polityki czynszowej i obniżki czynszu,
- e) sposób i zasady zarządzania lokalami i budynkami, wchodzącymi w skład mieszkaniowego zasobu gminy,
- f) wysokość wydatków i źródła finansowania gospodarki mieszkaniowej,
- g) działania mające na celu poprawę wykorzystania i racjonalizację gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy.

Majątek zakładu na dzień 31.12.2019rok.

L.p.	Nazwa środka trwałego	Ilość	Wartość brutto	Umorzenie
1.	Grunty	71.182,82m ²	5.839.045,45	
2.	Budynki i lokale: w tym: budynki mieszkalne	127 szt. 76 szt.	15.698.130,92 14.028.971,49	5.724.759,42 5.054.807,49
3.	Budowle	13 szt.	682.170,56	178.654,16
4.	Maszyny i urządzenia	3 szt.	62.186,98	14.590,33
5.	Środki transportu	1 szt.	46.284,58	46.284,58
	Ogółem		22.327.818,49	5.964.288,49

Zasoby mieszkaniowe oraz sprzedaż mieszkań komunalnych

Na 31.12.2019 r. Zakład Administracji Domów Mieszkalnych w Grajewie w zasobach komunalnych posiada:

- a) 51 budynki mieszkalne oraz udziały w 28 budynkach Wspólnot Mieszkaniowych,
- b) 2 budynki lokali użytkowych,
- c) 31 budynków gospodarczych,
- d) 581 lokali mieszkalnych, w tym 84 lokale mieszkalnych o najmie socjalnym.

Powierzchnia użytkowa lokali mieszkalnych (w tym o najmie socjalnym) na dzień 31.12.2019 roku wynosi 23.903,48 m².

Miasto Grajewo w 2019 roku wybudowało budynek komunalny przy ul. Targowej 17B (32 lokale mieszkalne). Natomiast sprzedało 17 lokali mieszkalnych.

Łączna liczba sprzedanych mieszkań przez Miasto Grajewo na dzień 31.12.2019 r. wynosi 418 szt. o pow. użytkowej – 19.187,53 m² oraz 2 lokale użytkowe o pow. 299,57m².

Realizacja list przydziału i zamiany mieszkań w 2019 roku

- a) dokonano przydziału 32 rodzinom z listy osób oczekujących na lokale mieszkania, w tym: 3 o najmie socjalnym,
- b) dokonano zamiany z listy zamian – 13 rodzinom,
- c) wyrażono zgodę na 7 dobrowolnych zamian.

Zadłużenie z tytułu czynszów i opłat komunalnych

Od 1 maja 2013 roku (zgodnie z Zarządzeniem nr 290/12 Burmistrza Miasta Grajewo z dnia 12 grudnia 2012 roku) stawka bazowa czynszu za 1m² powierzchni użytkowej lokalu mieszkalnego wyposażonego w instalację wodociągową i kanalizacyjną wynosi **2,89 zł**, natomiast stawka czynszu w lokalu socjalnym wynosi **0,88 zł/m²**.

Zaległości najemców bez odsetek przedstawiają się następująco (w zł):

	<u>31.12.2018r.</u>	<u>31.12.2019 r.</u>
- lokale mieszkalne	469.546	466.874
- l. użytkowe	18.670	23.240
- garaże i grunty	216	281
- śmieci	291	224
Razem:	488.723	490.619

Zaległość ogółem na 31.12.2019. w stosunku do zaległości na 31.12.2018r. wzrosła o 0,39%, natomiast w lokalach mieszkalnych zmalała o 0,57%.

Działania Zakładu w 2019 roku w stosunku do zadłużonych najemców zajmujących lokale mieszkalne były następujące:

- a) do Sądu wniesiono 8 spraw,
- b) uzyskano wyroki z 4 spraw sądowych,
- c) do komornika wniesiono 5 wyroków,
- d) wysłano 14 pism przedwypowiedzeniowych,
- e) 11 umów wypowiedziano,
- f) 10 osób odpracowywało zadłużenie czynszowe.

Należy również nadmienić, iż w dniu 01.03.2011 roku Zakład podpisał umowę z Krajowym Rejestrem Długów. Na dzień 31.12.2019 r. w rejestrze umieszczono 31 najemców lokali

mieszkalnych, 2 osoby prowadzące działalność gospodarczą (lokale użytkowe) i 2 osoby za drobne usługi, razem 35 osób.

Odpracowanie zadłużenia:

W 2019 roku 10 osób na kwotę 6.360 zł odpracowało zadłużenie w formie świadczeń rzeczowych (zgodnie z Zarządzeniem Burmistrza Miasta Grajewo nr 35/15 z 17.02.2015r.). Prace wykonywane polegały na sprzątaniu posesji, śmietników, placów zabaw, piwnic, oczyszczaniu mieszkań po zmarłych najemcach, koszenie traw, a w sezonie zimowym: odśnieżaniu, sypanie piasku, kucie lodu i wykonywaniu prac konserwacyjno-remontowych.

Ogółem w projekcie uczestniczy 24 osoby, które do 31.12.2019 roku odpracowały 82.760 zł zaległości czynszowych.

Przychody, koszty i inne obciążenia za 2019 rok

Przychody ogółem (w tym amortyzacja i inne zwiększenia) - przedstawiają się następująco

	Plan	Wykonanie	Wskaźnik
Razem:	2.864.697,00	2.944.764,39	102,79

Pozycję przychodów stanowią :

- a) przychody z tytułu czynszów lokali mieszkalnych i użytkowych, garaży, opłat komunalnych lokali mieszkalnych i użytkowych (energia ciepła, woda i kanalizacja, opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi), pozostałe na ogólną kwotę - 2.274.843,83 zł, za reklamy na budynkach komunalnych – 1.394,82 zł oraz dzierżawę i korzystanie ze śmietników – 16.822,34 zł.
- b) dotacja przekazana do Zakładu na remonty lokali mieszkalnych i lokali o najmie socjalnym oraz na utrzymanie miejskich terenów zielonych pozostających w trwałym zarządzie zakładu w kwocie – 408.369,00 zł,
- c) naliczone, wpłacone odsetki za nieterminowe regulowanie należności i inne wpływy w kwocie – 39.774,21 zł,

Pokrycie amortyzacji za 2019r. – 166.002,88 zł , w tym: własne-1.356,89zł.

Inne zwiększenia – 22.141,25zł.

Koszty (w tym amortyzacja i inne obciążenia):

Ogółem (z dotacją) koszty kształtują się następująco:

	Plan	Wykonanie	Wskaźnik
Ogółem:	2.843.103,00	2.951.411,61	103,81

Koszty w kwocie 2.951.411,61 zł stanowią: podatki, ubezpieczenia, przeglądy techniczne, zakup energii ciepłej, elektrycznej, woda i kanalizacja, opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi, zakup materiałów budowlanych i usług remontowych, wynagrodzenia osobowe i bezosobowe, odpracowywanie zaległości czynszowych, zakup wyposażenia, najem pomieszczenia garażowego, usuwanie awarii oraz skutków pożaru, remonty, amortyzacja i inne obciążenia.

Wykonane remonty, naprawy oraz przeglądy w zasobach komunalnych:

1. Wymiana okien - 17 szt. (ul. Konstytucji 3-go Maja 21A/21- szt.2, ul. Piłsudskiego5/6 – szt.2, ul. Kolejowa 2/6, os. Broniewskiego 11/5, os. Broniewskiego 1/9, os. Broniewskiego 4/16A, ul. Ełcka 1/5, ul. Kilińskiego 5/1, ul. Łazienna 9/10, ul. Piłsudskiego 7/5, ul. Wojska Polskiego 45/13 – szt.2, ul. Kopernika 19/2-szt.2, ul. Sportowa 6A/1),	- 17.172,35
2. Wymiana drzwi wejściowych w budynkach i lokalach mieszkalnych – 20 szt. (ul. Kopernika 19/4, ul. Traugutta 6A/4, ul. Traugutta 1/4, ul. Łazienna 9/1, ul. Piłsudskiego 5, ul. Kopernika 10A/2, ul. Traugutta 10/2, ul. Plac Niepodległości 8/10, ul. Dolna 11/2, ul. Piłsudskiego18/7-8, ul. Kopernika 19/2, os. Broniewskiego 1/9, ul. Dolna 10/2, ul. Ełcka 1/7-szt. – 3, ul. Ełcka 1/8, ul. Traugutta 1 / 4, ul. Kolejowa 2/6, ul. Legionistów 16/4)	- 21.973,10
3. Przebudowa trzonów kuchennych i pieców kaflowych oraz przebudowa kominów.	- 9.885,49
4. Remont 10 lokali mieszkalnych z odzysku - (ul. Dolna 8/4, ul. Piłsudskiego 18/5, ul. Kopernika 21/6, ul. Traugutta 10/4, os. Broniewskiego 4/24, ul. Kopernika 10/10, ul. Traugutta 10/3, ul. Dolna 8/4, ul. Dolna 11/5, os. Tysiąclecia 3/14)	- 8.517,12
5. Naprawa RTV (antena zbiorcza – ul. Dolna 15).	- 676,50
6. Doraźne remonty i naprawy instalacji elektrycznych wg zgłoszeń oraz urządzeń dźwigowych.	- 31.404,84
7. Doraźne remonty i naprawy mieszkań komunalnych wg zgłoszeń (posadzki, docieplenie stropów, drzwi, okien, korytarzy, schodów, instalacji wodno-kanalizacyjnej).	- 28.676,88
8. Dezynfekcja i deratyzacja	- 484,39
9. Wywóz kontenerów (gabarytów)	- 2.431,64
10. Sprzątanie terenów w trwałym zarządzie (zima, lato) os. Południe 73 i Targowa 17B	- 7.785,11
11. Konserwacja placu zabaw.	- 282,37
12. Udrażnianie i naprawa kominów dymowych i wentylacyjnych	- 6.651,47
13. Wymiana pokryć budynków gospodarczych (Kolejowa 3, Kopernika 21, Dolna 11, Traugutta 2,10)	- 4.709,33
14. Remont śmietników na posesji (Kolejowa 2 i 3)	- 1.542,00
15. Remont klatek schodowych (Dolna 11, 15 i Łazienna 9)	- 2.428,17
16. Przegląd drożności kominów.	- 4.000,00
17. Przegląd instalacji elektrycznych	- 4.554,69
18. Przeglądy budynków mieszkalnych	- 6.000,00
19. Zwrot nakładów 3 lokatorom lokali mieszkalnych	- 4.069,08
20. Naliczenie na fundusz remontowy mieszkań komunalnych w budynkach Wspólnot Mieszkaniowych	- 192.968,70
Razem :	- 356.213,23

Koszty związane z utrzymaniem nieruchomości wspólnych w budynkach Wspólnot Mieszkaniowych za 2019, w tym wynagrodzenia za administrowanie przez obcych zarządców
- 159.365,02

V. Inwestycje

1. Inwestycje drogowe, sieciowe, mieszkaniowe, sportowe

1) Pozyskiwanie energii odnawialnej słonecznej w mieście Grajewo-II edycja.

Kontynuacja realizacji zadania z roku 2018 r. na podstawie umowy nr 16/2018 zawartej w dniu 27.07.2018 r. z firmą Sungrant Sp. z o. o., ul. Ciesielska 2/23, 15-542 Białystok na kwotę 2 151 291,96 zł brutto, terminem realizacji 120 dni i czasem reakcji serwisu gwarancyjnego w czasie nie dłuższym niż 24 godziny. Nadzór inwestorski w ramach umowy 17/2018 z dnia 27.07.2019 r. pełniła firma PRI BUDOKAN II W. Stypułkowski z siedzibą 19-200 Grajewo os. Południe 33/14 na kwotę 28.044,00 zł.

W dniu 14.01.2019 r. Wykonawca zgłosił zakończenie realizacji zadania oraz gotowość do odbioru końcowego. Czynności odbiorowe zostały rozpoczęte w dniu 18.03.2019 r. natomiast ostateczny odbiór końcowy zadania nastąpił w dniu 23.04.2019 r.

2) Modernizacja oświetlenia ulicznego w Mieście Grajewo.

Zadanie realizowane przez Wydział Gospodarki Komunalnej UM Grajewo.

3) Montaż instalacji fotowoltaicznych.

W dniu 26.04.2019 r. na podstawie art.4 pkt. 8 ustawy Pzp została zawarta umowa nr PS.14/2019 z firmą ESCO PROJEKT Roman Dębowski, ul. Małachowicza 1/107,05-270 Marki Wykonanie dokumentacji technicznej dla inwestycji polegającej na dostawie i montażu instalacji OZE dla obiektów użyteczności publicznych na terenie Miasta Grajewo, za kwotę 14.760,00 zł brutto. Dokumentacja została odebrana w dniu 30.05.2019 r.

W dniu 28.06.2019 r. został złożony wniosek o uzyskanie dofinansowania w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020 (RPOWP 2014-2020) w ramach Osi V: Gospodarka niskoemisyjna, działanie 5.1 Energetyka.

4) Budowa nawierzchni na os. Południe (łącznik pomiędzy ul. Szpitalną i ul. Koszarową).

W ramach zadania zostało wystawione w dniu 18.03.2019 r polecenia Zakładowi Wodociągów i Kanalizacji w Grajewie na wykonanie odcinka kanalizacji deszczowej na odcinku od studni D8 do Studni D10 i odtworzenie nawierzchni po wykonanych robotach. Termin wykonania do dnia 30.04.2019 r., należność za wykonane prace 40.000,00zł brutto. ZWIK Grajewo w dniu 06.05.2019 r zgłosił do odbioru końcowego wykonane prace. Odbiór został przeprowadzony w dniu 10.05.2019 r.

5) Budowa nawierzchni w ul. Polnej – dokumentacja.

Zadanie kontynuowane z roku 2018 w ramach umowy nr 4/2018 zawartej w dniu 20.03.2018 r. z firmą „Z-PROJEKT” W. Zubiel z siedziba 06-400 Ciechanów ul. Dobra 10 na łączną kwotę 88.106,13 zł brutto. Dnia 08.07.2019 r. zostało złożone do Starostwa Powiatowego w Grajewie zgłoszenie zamiaru wykonania robót budowlanych przedmiotowej inwestycji. W dniu 03.09.2019 r. Starostwo Powiatowe w Grajewie wydało zaświadczenie o braku podstaw do wniesienia sprzeciwu co do realizacji przedmiotowego przedsięwzięcia. Dokumentacja projektowa została przekazana protokołem z dnia 04.09.2019 r.

Budowa nawierzchni drogi dojazdowej o nr 1960 (łącznik od ul. Wojska Polskiego do działki nr 1958) – dokumentacja.

Zadanie kontynuowane z roku 2018 w ramach umowy nr 4/2018 zawartej w dniu 20.03.2018 r. z firmą „Z-PROJEKT” W. Zubiel z siedzibą 06-400 Ciechanów ul. Dobra 10 na łączną kwotę 88.106,13 zł brutto. Dnia 08.07.2019 r. zostało złożone do Starostwa Powiatowego w Grajewie zgłoszenie zamiaru wykonania robót budowlanych przedmiotowej inwestycji. W dniu 03.09.2019 r. Starostwo Powiatowe w Grajewie wydało zaświadczenie o braku podstaw do wniesienia sprzeciwu co do realizacji przedmiotowego przedsięwzięcia. Dokumentacja projektowa została przekazana protokołem z dnia 04.09.2019 r.

6) Budowa nawierzchni chodników na os. Huta i Szkolna.

Dnia 04.03.2019 r. Burmistrz Miasta powołał komisję przetargową przedmiotowego zadania pn.: Budowa nawierzchni chodników na os. Szkolna i os. Huta w Grajewie. Dnia 15.03.2019 r. został ogłoszony publiczny przetarg nieograniczony na wykonanie przedmiotowej inwestycji. W przedmiotowym przetargu wpłynęło 6 ofert. Dnia 24.04.2019 r. została podpisana umowa na wykonanie zadania z firmą PROBUK Barbara Mściwujewska 18-400 Łomża, Siemień Nadrzeczny 16A na kwotę 90.000,00 zł brutto (os. Szkolna 46.092,49zł, os. Huta 43.907,51 zł) i terminem wykonania 45 dni. Nadzór inwestorski zlecono firmie „OMEGA” Wioletta Kacprzak 19-200 Grajewo ul. Wojska Polskiego 72/17/3 na podstawie zawartej w dniu 24.04.2019 r. umowy za kwotę 897,90 zł brutto. W dniu 27.05.2019 r. wykonawca zgłosił do odbioru końcowego przedmiotową inwestycję. Odbiór końcowy został przeprowadzony dnia 04.06.2019 r.

7) Budowa nawierzchni i brakującej infrastruktury technicznej na os. Jana Pawła II w Grajewie-dokumentacja.

Dnia 07.08.2019 r. skierowano na BIP zapytanie ofertowe na opracowanie dokumentacji projektowej na zadanie pn.: „Budowa nawierzchni i brakującej infrastruktury technicznej na os. Jana Pawła II w Grajewie”. Wpłynęła jedna oferta na kwotę 48.831,00 zł brutto złożona przez firmę BW Projekt Bartosz Wojtkowski z siedzibą 11-610 Pozezdrze, Piłaki Wielkie 16B, z którą w dniu 30.08.2019 r. została podpisana umowa na wykonanie przedmiotowej dokumentacji projektowej na w/w kwotę. Trwają prace projektowe.

8) Budowa nawierzchni oraz brakującej infrastruktury technicznej drogi dojazdowej o nr 1960 w Grajewie (łącznik od ul. Wojska Polskiego do działki nr 1958)

Dnia 01.10.2019 r. Burmistrz Miasta powołał komisję przetargową przedmiotowego zadania pn.: „Budowa nawierzchni oraz brakującej infrastruktury technicznej drogi dojazdowej o nr 1960 w Grajewie (łącznik od ul. Wojska Polskiego do działki nr 1958). Dnia 01.10.2019 r. został ogłoszony publiczny przetarg nieograniczony na wykonanie przedmiotowej inwestycji. W przedmiotowym przetargu wpłynęło 3 oferty. Zawiadomienie o wyborze najkorzystniejszej oferty zostało opublikowane w dniu 29.10.2019 r. Najkorzystniejszą ofertę złożyło Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe „UNIROL” Dorota Kulikowska 19-200 Grajewo ul. Robotnicza 6 za kwotę 181.294,93 zł brutto, termin wykonania 30 dni, okres gwarancji 60 miesięcy. Umowa została podpisana w dniu 05.11.2019r. Nadzór inwestorski zlecono firmie „OMEGA” Wioletta Kacprzak 19-335 Bogusze ul. Bojowników 74 na podstawie umowy zawartej w dniu 05-11-2019 r za kwotę 1.476,00 zł brutto. Odbiór końcowy został przeprowadzony w dniu 18.12.2019r.

9) Budowa budynku komunalnego przy ul. Targowej na os. Południe.

Inwestycja rozpoczęta w 2018 r. na podstawie umowy nr 11/2018 z dnia 18.06.2018 r. zawartej z firmą „NEW HOUSE” Firma Usługowo-Budowlana Paweł Babiński 19-300 Ełk, ul. Podmiejska 2G na kwotę 4.709.760,00 zł brutto i terminem wykonania do 12.07.2019 r. Nadzór inwestorski jest pełniony przez „Usługi Inwestycyjne” Krzysztof Mendelka 06-300 Przasnysz, ul. Morelowa 4 za kwotę 51.000,00 zł. W 2018 r. na podstawie protokołów odbioru częściowego odebrano roboty budowlane za kwotę 1.196.100,00 zł brutto i został opłacony nadzór inwestorski na 12.952,06 zł. W I półroczu 2019 r. zostały odebrane roboty budowlane na kwotę 2.852.718,00zł brutto i nadzór inwestorski na kwotę 30.890,84zł. Dnia 29.07.2019 r. został przeprowadzony odbiór końcowy budynku. Wartość robót budowlanych 4.709.760,00 zł. brutto plus nadzór inwestorski 51.000,00 zł. brutto. Dnia 25.07.2019 r. firmie PPH „Krzyś-Stal” Krzysztof Gębala ul. Gdańska 86-170 Nowe zlecono dostawę i montaż wiaty śmietnikowej za kwotę 12.040,00 zł brutto, wiatę dostarczono w dniu 16.10.2019 r.

10) Budowa łącznika w Szkole Podstawowej Nr 1.

W ramach zadanie poleceniem z dnia 04.07.2019 r. polecono Zakładowi Wodociągów i Kanalizacji w Grajewie wykonanie studni deszczowej za kwotę 5.000,00 zł brutto, odbioru dokonano w dniu 12.07.2019 r.

11) Adaptacja pomieszczeń na oddziały przedszkolne w Szkole Podstawowej nr 2 im. Adama Mickiewicza w Grajewie.

Zadanie realizowane przez Szkołę Podstawową nr 4 w Grajewie.

12) Modernizacja zaplecza hydraulicznego, elektrycznego, infrastruktury budowlanej oraz wyposażenia Klubu Seniora przy ul. Konstytucji 3 Maja 2B w Grajewie w ramach Programu Wieloletniego „Senior +” na lata 2015-2020.

Zadanie realizowane przez Miejski Ośrodek pomocy Społecznej w Grajewie.

13) Utworzenie dodatkowego jednego oddziału żłobkowego w istniejącym Przedszkolu Miejskim nr 2 w Grajewie

Dnia 28.10.2019 r. skierowano na BIP zapytanie ofertowe na wykonanie robót budowlanych przedmiotowego zadania. Termin składania ofert upływa 06-11-2019 r. Postępowanie unieważniono w dniu 06.11.2019 r. gdyż kwota najkorzystniejszej oferty przekraczała kwotę zarezerwowaną w budżecie. Dnia 19.11.2019 r. ponownie zamieszczono zapytanie ofertowe na stronie BIP Urzędu Miasta oraz w Bazie konkurencyjności, termin składania ofert ustalono na dzień 04.12.2019r. Wpłynęło 3 oferty. Najkorzystniejszą ofertę złożyła firma „ROB-BUD” Robert Krasieński, Tarachy 5, 19-230 Szczuczyn za kwotę 77.275,05 zł brutto, okres gwarancji 60 m-cy. Podpisanie umowy zostało ustalone na dzień 02.01.2020 r. termin wykonania robót 40 dni od daty podpisania umowy.

14) Budowa nawierzchni i brakującej infrastruktury technicznej w ul. Spokojnej, Legionistów, Perlitz, rtm. Konopki i Ulańskiej – dokumentacja projektowa.

Zadanie kontynuowane z roku 2016 w ramach umowy nr 18/2016 zawartej w dniu 10.06.2016 r. z firmą ATM Krzysztof Miklaszewicz – usługi budowlane z siedzibą 15-399 Białystok ul. Składowa 12/107, na łączną kwotę 94.587,00 zł brutto. Dokumentacja projektowa została przekazana protokołem z dnia 01.10.2019 r. po uzyskaniu niezbędnych prawomocnych decyzji administracyjnych zezwalających na prowadzenie robót budowlanych w zakresie objętym opracowaną dokumentacją.

15) Budowa linii oświetleniowej w Parku przy ul. Wojska Polskiego.

Dnia 27.05.2019 r. skierowano na BIP zapytanie ofertowe na opracowanie dokumentacji projektowej na zadanie pn: „Budowa linii oświetleniowej w parku przy ul. Wojska Polskiego w Grajewie”. Wpłynęła jedna oferta na kwotę 18.450,00 zł brutto. Postępowanie zostało unieważnione, gdyż cena złożonej oferty przewyższyła kwotę, która została przeznaczona to zadanie. Dnia 19.07.2019 r. została podpisana umowa z firmą „MEGAWAT” J. Górniak i Wspólnicy Spółka Jawna, 19-203 Grajewo ul. Elewatorska 8A na wykonanie przedmiotowej dokumentacji projektowej za kwotę 7.011,00 zł brutto.

W dniu 10.10.2019 r. zostało złożone zgłoszenie zamiaru wykonania robót budowlanych do Starostwa Powiatowego w Grajewie

16) Zagospodarowanie Parku Solidarności oraz tworzenie terenów zielonych w Grajewie.

- a) Część I „Zagospodarowanie Parku Solidarności” - Kontynuacja realizacji zadania z roku 2018 r. na podstawie umowy nr 24/2018 z dnia 29.10.2018 r. podpisana z firmą NOVUM Sp. z o.o. Sp. komandytowa, ul. Bolesława Chrobrego 1, 12-200 Szczytno na kwotę 6.287.895,24 zł brutto, terminem realizacji 500 dni i okresem gwarancji 60 miesięcy. Nadzór inwestorski pełni firma PHU „OMEGA” W.Kacprzak z siedzibą 19-200 Grajewo ul. Wojska Polskiego 72/17/3, za kwotę 68 536,83 zł brutto.
W dniu 31.07.2019 r. został przeprowadzony odbiór częściowy na łączną kwotę 1.983.547,56 zł brutto.
W dniu 31.10.2019 r. został przeprowadzony odbiór częściowy na łączną kwotę 1.241.558,00 zł brutto.
W dniu 20.12.2019 r. został przeprowadzony odbiór częściowy na łączną kwotę 1.223.998,00 zł brutto. Trwają roboty budowlane.
- b) Część II „Zagospodarowanie terenów zielonych przy ul. Ekologicznej” - Kontynuacja realizacji zadania z roku 2018 r. na podstawie umowy na podstawie umowy nr 22/2018 z dnia 09.10.2018 r. podpisana z firmą „ABIES Kuczyńscy” s.c. z siedzibą 19-206 Rajgród Miecze 26, na kwotę 359.779,75 zł brutto, terminem realizacji 150 dni i okresem gwarancji 36 miesięcy. Nadzór inwestorski pełni firma PHU „OMEGA” W. Kacprzak z siedzibą 19-200 Grajewo ul. Wojska Polskiego 72/17/3, za kwotę 3.921,24 zł brutto. Dnia 18.02.2019 został przeprowadzony odbiór częściowy na kwotę 95.339,53 zł brutto. W dniu 05.04.2019 r. Wykonawca zgłosił do odbioru końcowego przedmiotową inwestycję. Odbiór końcowy został przeprowadzony dnia 11.04.2019 r.
- c) Część III „Zagospodarowanie terenów zielonych na os. Jana Pawła II” - Kontynuacja realizacji zadania z roku 2018 r. na podstawie umowy na podstawie umowy nr 23/2018 z dnia 09.10.2018 r. podpisana z Przedsiębiorstwem Usług Komunalnych sp. z o.o. z siedzibą 19-200 Grajewo ul. Targowa 19, na kwotę 89.500,00 zł brutto, terminem realizacji 150 dni i okresem gwarancji 36 miesięcy. Nadzór inwestorski pełni firma PHU „OMEGA” W. Kacprzak z siedzibą 19-200 Grajewo ul. Wojska Polskiego 72/17/3, za kwotę 975,39 zł brutto. W dniu 05.04.2019 r. Wykonawca zgłosił do odbioru końcowego przedmiotową inwestycję. Odbiór końcowy został przeprowadzony dnia 11.04.2019 r.

17) Modernizacja wieży ciśnień na os. Jana Pawła II w Grajewie -dokumentacja.

Dnia 30.09.2019 r. zawarta została umowa z firmą Pracownia Plus Dariusz Jackowski z siedzibą 19-300 Ełk ul. Kolejowa 14/1 na opracowanie dokumentacji projektowej pn.

„Modernizacja wieży ciśnień na os. Jana Pawła II w Grajewie”, za kwotę 9.840,00 zł brutto. Trwają prace projektowe.

18) Budowa sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej na os. Jana Pawła II w Grajewie (płn-wschód od kościoła pw MBNP) – dokumentacja.

Dnia 16.07.2019 r. zawarta została umowa z firmą „PROJEKT” Jacek Łazewski z siedzibą 15-161 Białystok ul. W. Raginisa 34 na opracowanie dokumentacji projektowej pn. „Budowa sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej na os. Jana Pawła II w Grajewie (płn-wschód od kościoła pw. MBNP), w ulicach: św. Jana Pawła II, św. Piotra, św. Marka, św. Floriana, św. Józefa, Maksymiliana Kolbe, Kazimierza Sztramko oraz 03 KL, zgodnie z uchwałą nr XXI/120/08 Rady Miasta Grajewo z dnia 11 kwietnia 2008 roku w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego na osiedlu Jana Pawła II w Grajewie na północny-wschód od Kościoła p.w. Matki Boskiej Nieustającej Pomocy, za kwotę 19.680,00 zł brutto. Trwają prace projektowe.

19) Utworzenie strefy aktywności przy ul. Nowo Osiedle.

Dnia 12.06.2019 r. skierowano na BIP zapytanie ofertowe na realizację zadania pn.: „Budowa Otwartej Strefy Aktywności przy ul. Nowo Osiedle w Grajewie”. Otwarcie ofert nastąpiło w dniu 02.07.2019 r. – wpłynęły 2 oferty, z których najkorzystniejszą ofertę złożyła firma NOVUM Sp. z o.o. Sp. komandytowa, ul. Bolesława Chrobrego 1, 12-200 Szczytno, na kwotę 149 184,00 zł brutto i okresem gwarancji 60 m-cy. W dniu 15.07.2019 r. została zawarta umowa z w/w firmą na kwotę 149 184,00 zł brutto i terminem wykonania do dnia 15.10.2019 r. W dniu 11.10.2019 r wykonawca zgłosił do odbioru końcowego przedmiotową inwestycję. Odbiór końcowy został przeprowadzony dnia 14.10.2019 r.

20) SKATEPARK – rozbudowa przy ul. Konstytucji 3 Maja 23 w Grajewie.

Dnia 15.02.2019 r. skierowano na BIP zapytanie ofertowe na realizację zadania pn.: „SKATEPARK – rozbudowa przy ul. Konstytucji 3 Maja 23 w Grajewie”. Otwarcie ofert nastąpiło w dniu 01.03.2019 r. – wpłynęła 1 oferta złożona przez firmę Piotr Nowak Techramps z siedzibą 31-990 Kraków ul. Organki. W dniu 02.04.2019 r. została zawarta umowa z w/w firmą na kwotę 53.426,28 zł brutto. Termin realizacji zadania został ustalony na dzień 31.07.2019 r. Zadanie zostało odebrane od wykonawcy w dniu 31.07.2019 r.

Dnia 09.04.2019 r. skierowano na BIP zapytanie ofertowe na realizację zadania pn.: „Wykonanie monitoringu Skateparku przy ul. Konstytucji 3 Maja 23 w Grajewie w ramach zadania „SKATEPARK – rozbudowa przy ul. Konstytucji 3 Maja 23 w Grajewie”. Otwarcie ofert nastąpiło w dniu 23.04.2019 r. – wpłynęła oferta firmy „NAVITRONIK” Grzegorz Kierznowski z siedzibą 19-200 Grajewo os. Młodych 25, na kwotę 19.930,99 zł brutto z terminem realizacji 90 dni od podpisania umowy W związku z tym, iż zaproponowana kwota przewyższała kwotę jaką Zamawiający przeznaczył na sfinansowanie zamówienia postępowanie zostało unieważnione.

W dniu 25.04.2019 r. ponownie skierowano na BIP zapytanie ofertowe na realizację zadania pn.: „Wykonanie monitoringu Skateparku przy ul. Konstytucji 3 Maja 23 w Grajewie w ramach zadania „SKATEPARK – rozbudowa przy ul. Konstytucji 3 Maja 23 w Grajewie”. Otwarcie ofert nastąpiło w dniu 07.05.2019 r. – wpłynęła oferta firmy „NAVITRONIK” Grzegorz Kierznowski z siedzibą 19-200 Grajewo os. Młodych 25, na kwotę 14 772,30 zł brutto z terminem realizacji 90 dni od podpisania umowy. Umowa z w/w Wykonawca została zawarta w dniu 14.05.2019r. na kwotę 14 772,30 zł brutto. W dniu 14.08.2019 r wykonawca zgłosił do

odbioru końcowego przedmiotową inwestycję. Odbiór końcowy został przeprowadzony dnia 26.08.2019 r.

21) Budowa oświetlenia boiska piłkarskiego przy Klubie Hades w Grajewie.

Dnia 15.02.2019 r. skierowano na BIP zapytanie ofertowe na realizację zadania pn.: „Budowa oświetlenia boiska piłkarskiego przy Klubie HADES w Grajewie”. Otwarcie ofert nastąpiło w dniu 07.03.2019 r. – wpłynęły 4 oferty, z których najkorzystniejszą ofertę złożyła Spółdzielnia Wielobranżowa „NIEGOCIN” z siedzibą 11-500 Giżycko ul. Mazurska 3, na kwotę 136.000,00 zł brutto i okresem gwarancji 60 m-cy. W dniu 02.04.2019 r. została zawarta umowa z w/w firmą na kwotę 136.000,00 zł brutto.

Dnia 14.05.2019 r. zawarto w trybie art.4 pkt. 8 ustawy Pzp umowę z Panem Jerzym Górniakiem właścicielem firmy Hurtownia Elektryczna Jerzy Górniak z siedzibą 19-200 Grajewo ul. Szpitalna 5, napelnienie obowiązków inspektora nadzoru inwestorskiego za kwotę 1.500,00 zł brutto.

W dniu 30.09.2019 r. wykonawca zgłosił do odbioru końcowego przedmiotową inwestycję. Odbiór końcowy został przeprowadzony dnia 31.10.2019 r.

2. Udział środków zewnętrznych w finansowaniu działań inwestycyjnych

Działania jakie podejmuje Miasto Grajewo w celu pozyskiwania środków zewnętrznych można podzielić na następujące kategorie:

- 1) realizacja rzeczowa oraz rozliczanie finansowe projektów, które uzyskały zewnętrzne wsparcie finansowe,
- 2) wyszukiwanie możliwości dofinansowania ze środków zewnętrznych zadań miasta,
- 3) programowanie oraz aplikowanie o dofinansowanie na realizację poszczególnych zadań i projektów.

Wszystkie realizowane przez Miasto Grajewo projekty wynikają i wpisują się w działania oraz priorytety zawarte w Programie Rozwoju Miasta Grajewo na lata 2016-2023 przyjętego Uchwałą Nr XXXI/240/17 Rady Miasta Grajewo 25 stycznia 2017 r. w sprawie przyjęcia Programu Rozwoju Miasta Grajewo na lata 2016-2023. Część z tych projektów to projekty wieloletnie, których realizacja objęła rok 2019, natomiast rozpoczęła się przed lub zakończy się po roku 2019.

Miasto Grajewo realizowało w 2019 roku następujące projekty współfinansowane ze środków zewnętrznych:

1) „Pozyskiwanie energii odnawialnej słonecznej w Mieście Grajewo – edycja II”

Projekt realizowany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020, Oś priorytetowa V Gospodarka niskoemisyjna, Działanie 5.1. Energetyka oparta na odnawialnych źródłach energii

W dniu 29.03.2018 r. Miasto Grajewo podpisało z Województwem Podlaskim Umowę nr UDA-RPPD.05.01.00-20-0435/17-00 o dofinansowanie Projektu.

Cel główny projektu - poprawa jakości powietrza oraz zwiększenie udziału wykorzystania odnawialnych źródeł energii (kolektorów słonecznych) na terenie Miasta Grajewo.

Cele szczegółowe:

1. Ograniczenie zużycia konwencjonalnych paliw kopalnianych do podgrzewu c.w.u.
2. Ograniczenie zużycia energii cieplnej produkowanej z konwencjonalnych źródeł energii poprzez zwiększenie wykorzystania zasobów energii odnawialnej słonecznej.

3. Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń (w tym CO₂) do środowiska naturalnego.
4. Wzrost jakości życia mieszkańców miasta Grajewo poprzez poprawę stanu powietrza atmosferycznego oraz zmniejszenie kosztów związanych z podgrzaniem c.w.u.
5. Edukacja społeczności lokalnej w wymiarze korzyści płynących z odnawialnych źródeł energii.
6. Zwiększenie zainteresowania wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

Przedmiotem projektu była dostawa i montaż 209 zestawów kolektorów słonecznych przeznaczonych do podgrzewania wody użytkowej w budynkach mieszkalnych znajdujących się na terenie Grajewo, z wyjątkiem budynków, w których prowadzona jest działalność komercyjna.

W dniu 23.04.2019 roku został podpisany z firmą Sungrant Sp. z o.o. z Białegostoku protokół końcowego odbioru dostarczonych i zamontowanych zestawów solarnych przeznaczonych do podgrzewania wody użytkowej na 209 budynkach mieszkalnych jednorodzinnych na terenie miasta Grajewo.

Wykonanie instalacji solarnych na potrzeby podgrzania wody użytkowej w budynkach mieszkalnych wpływa na wzrost poziomu energii pochodzącej z OZE. Skutkiem realizacji projektu jest efekt ekologiczny w postaci redukcji tzw. "niskiej emisji". Dzięki montażowi kolektorów słonecznych, w okresie od maja do września, zostanie zmniejszona ilość zużytych kopalin na cele podgrzania ciepłej wody. Przełoży się to bezpośrednio na zmniejszenie emisji szkodliwych substancji do atmosfery powstających w procesie spalania paliw.

Całkowita wartość projektu: 2.179.335,96 zł,

w tym dofinansowanie ze środków UE: 1.244.841,09 zł.

2) „Budowa budynku komunalnego przy ul. Targowej w Grajewie”

Zadanie realizowane było przy wsparciu finansowym budownictwa socjalnego z Funduszu Dopłat.

W dniu 20 lipca 2017 r. Miasto Grajewo podpisało z Bankiem Gospodarstwa Krajowego w Warszawie Umowę nr BS17-03678 o udzielenie finansowego wsparcia z Funduszu Dopłat na realizację przedsięwzięcia polegającego na budowie budynku komunalnego w Grajewie przy ul. Targowej.

W dniu 18.06.2018 r. Miasto Grajewo podpisało z wykonawcą, tj. „NEW HOUSE” Firma Usługowo – Budowlana Paweł Babiński z Ełku umowę na wykonanie zadania ww zadania na kwotę 4.709.760,00 zł brutto. Termin rozpoczęcia przedmiotu umowy: w dniu podpisania umowy, natomiast zakończenie: 390 dni od daty podpisania umowy.

W dniu 18.06.2018 r. Miasto Grajewo podpisało z firmą Usługi Inwestycyjne Krzysztof Mendalka z Przasnysza umowę na pełnienie kompleksowego nadzoru inwestorskiego nad realizacją ww. zadania, na kwotę 51.000,00 zł brutto. Roboty trwały do lipca 2019. Dnia 20.08.2019 r. Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego w Grajewie udzielił Miastu Grajewo pozwolenia na użytkowanie budynku komunalnego przy ul. Targowej na os. Południe. Tym samym zakończyła się realizacja przedsięwzięcia dofinansowanego przez Bank Gospodarstwa Krajowego w Warszawie ze środków Funduszu Dopłat.

W ramach przedsięwzięcia wybudowany został czterokondygnacyjny, dwuklatkowy wielorodzinny budynek mieszkalny. Powstały 32 lokale socjalne (jedno-, dwu- i trzypokojowe mieszkania, w tym jedno mieszkanie dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych ruchowo) wchodzące w skład mieszkaniowego zasobu gminy niestanowiące lokali socjalnych o łącznej powierzchni użytkowej lokali 1362,32 m². Mieszkania zostały wyposażone w podstawowe urządzenia sanitarne: zlewozmywak na szafce, umywalkę, kabinę z brodzikiem, sedes. W kuchni znalazła się kuchnia gazowa z piekarnikiem elektrycznym oraz butla gazowa. Teren wokół budynku został zagospodarowany, powstały miejsca postojowe z ciągiem pieszo-jezdnym, chodnik oraz plac gospodarczy i zieleni.

Koszt zadania wyniósł 4.817.951,85 zł,
w tym dofinansowanie z Funduszu Dopłat 1.585.812,52 zł.

3) „Rewitalizacja centrum Grajewa”

To projekt realizowany na podstawie Uchwały Nr XLVIII/370/18 Rady Miasta Grajewo z dnia 9 marca 2018 r. w sprawie przyjęcia „Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Grajewo na lata 2017-2027” w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna na lata 2014-2020.

Projekt zakłada wyprowadzenie obszaru rewitalizacji położonego wzdłuż ulic Popiełuszki, Kilińskiego, Traugutta, Piłsudskiego, Nowickiego, Pl. Niepodległości z sytuacji kryzysowej poprzez wypracowanie rozwiązań reagujących na główne problemy obszaru: degradację zabudowy oraz wykluczenie społeczne i gospodarcze. Planowane działania pilotażowe to m.in.: opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji, opracowanie projektów zagospodarowania Placu Niepodległości oraz kwartału ulic pomiędzy Placem Niepodległości a torami kolejowymi, działania z zakresu mieszkalnictwa (m.in. ekspertyza stanu technicznego budynków komunalnych na obszarze rewitalizowanym, inwentaryzacja budynków przeznaczonych do remontów/ modernizacji/ przebudowy, opracowanie projektów budowlanych i wykonawczych) opracowanie programów aktywizacji gospodarczej i społecznej (m.in. programu przyciągania inwestorów, systemu preferencji dla podmiotów, które nabędą nieruchomości na terenie rewitalizowanym, programów edukacyjnych i animacyjnych, wdrożenie modelu inicjatyw lokalnych) działania edukacyjne i promocyjne (m.in. szkolenia dla pracowników jst., publikacja w zakresie dobrych praktyk).

W dniu 26.08.2016 r. została podpisana przez Ministra Rozwoju oraz Miasto Grajewo umowa Nr DPT/BGD-II/POPT/102/16 na realizację projektu.

Termin realizacji projektu: do 31.12.2019 r.

Całkowita wartość projektu: 1.305.400,00 zł;

w tym dofinansowanie: 1.174.860,00 zł

Wszelkie informacje dotyczące rewitalizacji zamieszczone są na stronie internetowej pod adresem: rewitalizacja.grajewo.pl

4) „Zagospodarowanie Parku Solidarności oraz tworzenie terenów zielonych w Grajewie”

Projekt realizowany w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020; oś priorytetowa II Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu; działanie 2.5 Poprawa jakości środowiska miejskiego.

Okres realizacji projektu: 2018 - 2020

Celem głównym projektu jest: zwiększenie powierzchni terenów zieleni dostępnych w mieście Grajewo oraz edukacja ekologiczna mieszkańców poprzez zagospodarowanie trzech wyodrębnionych obszarów dla potrzeb wypoczynku i rekreacji.

Projekt zakłada urządzenie trzech obszarów parkowych o łącznej powierzchni 8,81 ha. Docelowy sposób zagospodarowania terenu zakłada, że każdy z terenów będzie w minimum 70 % pokryty zielenią. Wszelkie ubytki w zieleni, które wystąpią w trakcie realizacji projektu zostaną naprawione lub skompensowane przez nowe nasadzenia. Wszystkie tereny zieleni miejskiej po zakończeniu realizacji projektu będą bezpłatnie dostępne dla społeczeństwa.

Opis wyznaczonych obszarów:

Obszar 1. Park Solidarności (etap realizowany w 2019 roku, planowane zakończenie w 2020)

Park Solidarności został zaplanowany jako wielofunkcyjna przestrzeń spacerowo-rekreacyjna. Przestrzeń parku została podzielona na dwie strefy:

- część południowa - zadrzewiona, jako teren parkowy spacerowy z wykorzystaniem układu istniejących ścieżek;
- część północna - z niską zielenią krzewów i kwiatów, jako teren lokalizacji stref rekreacyjnych: placu zabaw, wiaty rekreacyjnej, strefy piknikowej, siłowni terenowej, itp.

Zakres planowanych prac zakłada:

- regulację linii brzegowej stawów wraz z jej wzmocnieniem oraz obsadzeniem roślinami wodnymi;
- budowę alejek i ścieżek spacerowych;
- nowe nasadzenia drzewami, krzewami, bylinami, roślinami ozdobnymi, utworzenie łąk kwietnych oraz klombów;
- wykonanie oświetlenia parku;
- montaż elementów małej architektury (ławki, wiaty, elementy rekreacyjne, itp.)

Obszar 2. Skwer na Osiedlu Jana Pawła II (etap zrealizowany w 2019 roku)

Głównym celem wykonania prac na tym obszarze jest stworzenie miejsca parkowo-rekreacyjnego o kameralnym charakterze, które nawiązywałoby do historycznych tradycji miejsca z uwzględnieniem najnowszych trendów projektowych. Istniejący drzewostan uzupełniony zostanie żywopłotami liściastymi zróżnicowanymi kolorystycznie. Koncepcja zakłada utworzenia miejsca wypoczynkowego w postaci niewielkiego prostokątnego placu o wymiarach ok. 23 x 16 m w centralnej części terenu, w bezpośrednim sąsiedztwie starego budynku wieży ciśnień. Dodatkową atrakcją ma być wydzielony w niewielkiej odległości placzyk z urządzeniami do ćwiczeń na świeżym powietrzu.

Obszar 3. Skwer przy ul. Ekologicznej (teren w sąsiedztwie Pływalni Miejskiej i Muzeum Mleka; etap zrealizowany w 2019 roku)

Zagospodarowanie terenu przy ul. Ekologicznej zakłada, iż teren byłby jednym z wielu terenów zielonych miasta połączonych ścieżkami rowerowymi w trakt poprzetykany terenami zielonymi i rekreacyjnymi. W ramach zagospodarowania zielenią przewiduje się wykonanie nowych nasadzeń uporządkowanej zieleni wysokiej i niskiej. Na części terenu planuje się plac zabaw z elementami siłowni plenerowej, co uzupełni i wzbogaci ofertę rekreacyjną miejsca.

Całkowita wartość projektu: 6.931.148,45 zł,

w tym dofinansowanie ze środków UE: 5.378.502,38 zł.

5) Rewaloryzacja zabytkowego budynku pokoszarowego Grajewskiego Centrum Kultury w Grajewie

Okres realizacji projektu: 2018 – 31.12.2020

Wartość całkowita projektu: 1.419.863,76 zł

Wartość wnioskowanej dotacji: 724.130,50 zł

Realizator projektu: Grajewskie Centrum Kultury

Opracowanie wniosku: Urząd Miasta Grajewa

Wniosek złożono 13.09.2017 do Regionalny Program Operacyjny Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020 ; Oś Priorytetowa VIII: Infrastruktura dla usług na użyteczności publicznej; Działanie 8.6. Inwestycje na rzecz rozwoju lokalnego

Przedmiotem projektu są prace konserwatorskie i remontowe w budynku pokoszarowym położonym przy ul. Legionistów 9 w Grajewie, popularnie zwanym Klub Hades, który obecnie użytkowany jest przez Grajewskie Centrum Kultury.

Obiekt został wpisany do rejestru zabytków decyzją Podlaskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Białymstoku z dnia 9 stycznia 2008 r. pod nr rejestru A-179 i na tej podstawie jest objęty ochroną z mocy przepisów ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

W ramach projektu zostaną wykonane następujące działania:

- konserwacja budowlana istniejącej zewnętrznej struktury budowlanej;
- zabezpieczenie i wzmocnienie zniszczonych elementów konstrukcyjno-budowlanych budynku;
- wykonanie nowej obróbki blacharskiej gzymsu attyki;

- kompleksowa konserwacja, renowacja i odtworzenie wszystkich elementów architektonicznych w ceglanych elewacjach budynku oraz kompleksowa odtworzeniowa wymiana zewnętrznej drewnianej stolarki okiennej;
- remont i przebudowa zewnętrznych nienormatywnych półokrągłych podestów wejściowych, wykonanie podjazdów dla wózków inwalidzkich;
- projektowana przebudowa wewnętrzna budynku w strefie tworzonych pomieszczeń sanitarno-higienicznych;
- likwidacja istniejącej sceny w konstrukcji drewnianej oraz wykonanie nowej konstrukcji żelbetowej na fundamentach żelbetowych i ścian murowanych;
- udrożnienie otworów i przemurowanie wylotów istniejących kominów wentylacji grawitacyjnej;
- kompleksowy remont, przebudowa i zmiana wykończenia wewnętrznego budynku i aranżacji wnętrz w celu dostosowania do obowiązujących standardów użytkowania;
- demontaż i wymiana istniejących oraz wykonanie nowych instalacji i urządzeń sanitarnych, centralnego ogrzewania, elektrycznych oraz technologicznych, zabezpieczenie przeciwpożarowe budynku;
- kompleksowe ocieplenie budynku w przestrzeni stropowej oraz wykonanie włazu dachowego.

6) „Nie zgubić talentu – rozwijanie kompetencji kluczowych u dzieci z Oddziałów Przedszkolnych przy Szkole Podstawowej nr 2 i przy Szkole Podstawowej nr 4 w Grajewie”.

Źródło dotacji: Regionalny Program Operacyjny Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020
Oś priorytetowa IX. Rozwój lokalny, Działanie 9.1 Rewitalizacja społeczna i kształtowanie kapitału społecznego.

Realizacja: Urząd Miasta Grajewa, Szkoła Podstawowa nr 2 oraz Szkoła Podstawowa nr 4 Grajewie

Okres realizacji: od 03.09.2018 r. do 30.06.2019 r.

W dniu 12.07.2018 r. Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podlaskiego została podpisana umowa o dofinansowanie ww. projektu.

Celem projektu było podniesienie kompetencji kluczowych oraz właściwych postaw i umiejętności u 76 dzieci z Oddziałów Przedszkolnych przy Szkole Podstawowej nr 2 w Grajewie oraz u 75 dzieci z Oddziałów Przedszkolnych przy Szkole Podstawowej nr 4 w Grajewie poprzez rozszerzenie oferty edukacyjno-wychowawczej tych oddziałów o dodatkowe zajęcia rozwijające zainteresowania dzieci szczególnie uzdolnionych.

Wsparciem w ramach projektu zostało objętych:

- 38 dziewczynek i 38 chłopców w wieku przedszkolnym uczęszczających do Oddziałów Przedszkolnych przy Szkole Podstawowej nr 2 im. Adama Mickiewicza w Grajewie wykazujących się kreatywnością, zdolnościami językowymi, matematycznymi, przyrodniczymi, informatycznymi,

- 37 dziewczynek i 38 chłopców w wieku przedszkolnym uczęszczających do Oddziałów Przedszkolnych przy Szkole Podstawowej nr 4 im. Henryka Sienkiewicza w Grajewie, wykazujących się zdolnościami językowymi, muzycznymi, sportowymi i matematycznymi.

Dobór osób do projektu został dokonany na podstawie indywidualnie diagnozowanego zapotrzebowania Oddziałów Przedszkolnych, przygotowanego przez kadrę dydaktyczną i zatwierdzonego przez organ prowadzący.

W całym projekcie zrealizowano łącznie 512 godzin zajęć, w tym w 272 godziny zajęć w Oddziałach Przedszkolnych w Szkole Podstawowej nr 2 w Grajewie oraz 240 godzin zajęć w Oddziałach Przedszkolnych w Szkole Podstawowej nr 4 w Grajewie.

Dzieci aktywnie uczestniczyły w zajęciach realizowanych w ramach projektu, chętnie współpracowały z nauczycielami i brały udział w proponowanych zabawach. Zapamiętywanie nowego materiału nie sprawiało im trudności, gdyż zajęcia były prowadzone w sposób interesujący z wykorzystaniem różnorodnych pomocy i środków dydaktycznych. Dobór zadań sprzyjał samodzielnemu i logicznemu myśleniu, a także rozwijał ich zdolności i zainteresowania.

W ramach ww. projektu oddziały przedszkolne w szkołach zostały wyposażone w sprzęt i pomoce dydaktyczne.

Całkowita wartość projektu – **75.873,17 zł, w tym dofinansowanie: 72.073,17 zł**

7) „Równe szanse i możliwości w Oddziałach Przedszkolnych przy Szkole Podstawowej nr 1 w Grajewie.”

źródło dotacji: Regionalny Program Operacyjny Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020
Oś priorytetowa IX. Rozwój lokalny, Działanie 9.1 Rewitalizacja społeczna i kształtowanie kapitału społecznego.

realizacja: Szkoła Podstawowa nr 1 Grajewie

Okres realizacji: od 03.09.2018 r. do 30.06.2019 r.

W dniu 12.07.2018 r. w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podlaskiego została podpisana umowa o dofinansowanie ww. projektu.

Projekt realizowany jest w Oddziałach Przedszkolnych przy Szkole Podstawowej nr 1 im. Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego.

Celem głównym projektu było zwiększenie szans edukacyjnych 33 dzieci (15 dziewczynek i 18 chłopców) z Oddziałów Przedszkolnych przy Szkole Podstawowej nr 1 w Grajewie poprzez rozszerzenie oferty edukacyjno-wychowawczej oddziałów o dodatkowe zajęcia specjalistyczne umożliwiające dzieciom z niepełnosprawnością udział w wychowaniu przedszkolnym poprzez wyrównanie deficytu wynikającego z niepełnosprawności oraz dodatkowe zajęcia wyrównujące szanse edukacyjne dzieci w zakresie stwierdzonych deficytów.

Dzieci zakwalifikowane do udziału w projekcie wzięły udział w następujących dodatkowych, bezpłatnych zajęciach:

- zajęcia z Integracji Sensorycznej (terapia SI) – skierowane do dzieci posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, u których zauważa się nieprawidłowe reakcje, zachowanie oraz trudności szkolne, które mogą być spowodowane zaburzeniami w integracji sensorycznej;
- zajęcia z arteterapii – skierowane do dzieci 4-5 letnich, u których stwierdzono problemy emocjonalno-poznawcze;
- zajęcia z gimnastyki korekcyjnej – skierowane do dzieci 5-6 letnich, u których lekarz podstawowej opieki zdrowotnej stwierdził wadę postawy ciała;
- zajęcia z teatroterapii – skierowane do dzieci ze stwierdzonymi deficytami w zakresie zaburzeń emocjonalnych, w tym dzieci z niepełnosprawnością ruchową, z afazją, z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim, z autyzmem, z zespołem Aspergera oraz zagrożonymi niedostosowaniem społecznym i niedostosowane społecznie;
- zajęcia z logorytmiki – skierowane do dzieci posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, ze stwierdzonymi deficytami w zakresie zaburzeń mowy, słuch i ruchu.

W ramach ww. projektu oddziały przedszkolne w szkole zostały wyposażone w sprzęt i pomoce dydaktyczne.

Całkowita wartość projektu – **60.856,25 zł**, w tym dofinansowanie – **57.764,25 zł**.

8) „Nasze Grajewo model wspólnotowego zarządzania rewitalizacją z wykorzystaniem doświadczeń Turynu”

źródło dotacji: Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020,
Oś Priorytetowa IV. Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa,
Działanie 4.3 Współpraca ponadnarodowa

realizacja: Beneficjent /Lider – Ośrodek Wspierania Organizacji Pozarządowych
w Białymstoku

Partner: Miasto Grajewo

Partner: Comune di Torino (Włochy).

W dniu 12.10.2018 r. w Centrum Projektów Europejskich w Warszawie została podpisana umowa z białostockim Ośrodkiem Wspierania Organizacji Pozarządowych (OWOP) na dofinansowanie ww. projektu. Wcześniej w dniu 29.08.2018 r. Miasto Grajewo podpisało umowę partnerską z OWOP na realizację ww. projektu.

Celem głównym projektu jest rozwój funkcji społeczno-gospodarczych Miasta Grajewo poprzez opracowanie, przetestowanie i wdrożenie nowatorskiego rozwiązania wspólnotowego zarządzania rewitalizacją w obszarze rewitalizacji Miasta Grajewo we współpracy z partnerem włoskim Miastem Turyn.

Wybór Turynu na partnera w projekcie nie jest przypadkowy. Miasto jest przykładem zwiększania aktywności społecznej, potencjału gospodarczego podmiotów ekonomii społecznej (PES) na bazie rewitalizowanych obiektów oraz rozwoju obszaru zdegradowanego z uwzględnieniem wielopoziomowego systemu zarządzania. Wielopoziomowe zarządzanie polega na utrzymaniu równowagi pomiędzy funkcją koordynacyjną ze strony administracji publicznej a delegowaniem konkretnych zadań PES-om i współodpowiedzialność obu stron za nie. Obecnie w Turynie funkcjonują tzw. „Case del Quartiere” (domy dzielnicy), czyli sieć zrewitalizowanych budynków współzarządzanych przez miasto i jego mieszkańców, z dużym zaangażowaniem PES.

Wypracowany model (wzorowany na rozwiązaniach stosowanych w Turynie) pozwoli na wypracowaniu rozwiązań dotychczas nie stosowanych na terenie Grajewa, które bazować będą na trwałej współpracy na linii Urząd Miasta – organizacje pozarządowe – mieszkańcy. Uwzględniony zostanie lokalny potencjał, a usługi publiczne dostosowane zostaną do potrzeb społeczności. Mieszkańcy będą aktywnie włączani zarówno w proces prowadzenia rewitalizacji, jak również poszczególnych inicjatyw realizowanych w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Grajewo na lata 2017 – 2027.

W ramach ww. projektu Zarządzeniem Burmistrza Miasta Grajewo nr 24/19 z dnia 10 stycznia 2019 r. została powołana Grupa Inicjatywna - 16 osób spośród przedstawicieli miasta Grajewo oraz podmiotów ekonomii społecznej. Jest ona podstawą budowania modelu współzarządzania procesem rewitalizacji, będzie tworzyć zarys koncepcyjny i programowy. Spotkania Grupy odbywają się średnio raz w miesiącu.

W dniach 3-8 lutego 2019 r. czternastu przedstawicieli Grupy Inicjatywnej oraz czterech przedstawicieli Ośrodka Wspierania Organizacji Pozarządowych w Białymstoku – Lidera projektu wzięło udział w wyjeździe studyjnym do Turynu we Włoszech. Głównym celem wizyty było poznanie dobrych praktyk oraz zaczerpnięcie inspiracji i pomysłów, które Miasto Grajewo mogłoby wdrożyć w obszarze rewitalizacji.

W dniu 09.05.2019 w budynku po dawnej aptece przy Placu Niepodległości 10 oraz w pobliskim podwórku odbyły się warsztaty planistyczne z wykorzystaniem map. Celem

warsztatów było poznanie opinii mieszkańców na temat funkcjonalności i pomysłów na wykorzystanie lokalu po starej aptece na cele społeczne z uwzględnieniem potrzeb lokalnej społeczności. Warsztaty miały charakter otwarty – mogli w nim wziąć udział wszyscy zainteresowani w tym mieszkańcy mieszkań komunalnych i socjalnych, które znajdują się w tej samej kamienicy. W warsztatach wzięło udział ok. 60 uczestników.

W dniu 16.06.2019 w Parku przy ulicy Wojska Polskiego w Grajewie zwanym przez mieszkańców „Parkiem z Czołgami” oraz w budynku mieszczącym się w Parku odbyły się kolejne warsztaty planistyczne z wykorzystaniem map. Warsztaty miały charakter otwarty – mogli w nim wziąć udział wszyscy zainteresowani w tym okoliczni mieszkańcy, liderzy organizacji pozarządowych. W warsztatach wzięło udział ok. 45 uczestników.

W dniach 15.-16.10.2019 r. zorganizowane zostały warsztaty przyszłościowe pn. „Wydarzenia społecznościowe i włączanie w nie mieszkańców.” Spotkanie miało na celu zaplanowanie działań zwiększających uczestnictwo mieszkańców w planowaniu i realizacji imprez i wydarzeń społecznościowych budujących poczucie lokalnej tożsamości i wspólnoty.

W dniach 5.-6.11.2019 r. zorganizowane zostały warsztaty przyszłościowe pn. Animacja społeczna”. Spotkanie miało na celu zapoznanie uczestników z metodami i narzędziami aktywizacji mieszkańców.

Ww. warsztaty zostały skierowane do przedstawicieli instytucji i organizacji organizujących wydarzenia na rzecz mieszkańców miasta Grajewo.

W dniach 18.11.-20.11.2019 r. odbyła się wizyta przedstawicieli partnera z Turynu. W trakcie wizyty studyjnej eksperci poznali specyfikę miasta, wzięli udział w spacerze po terenie rewitalizacji, poznali strukturę zarządzania procesem rewitalizacji w Grajewie.

W ramach projektu zaplanowane są kolejne działania:

- opracowanie Planu angażowania mieszkańców i partnerów społecznych – dokumentu strategicznego, przyjętego Zarządzeniem Burmistrza Miasta Grajewo, uwzględniającego wielopoziomowy system włączenia mieszkańców z zastosowaniem nowatorskich metod aktywizacji społecznej wraz z ustaleniem potencjalnych źródeł finansowania.
- wdrożenie funkcji koordynacyjnej w Urzędzie Miasta Grajewo (analiza dokumentów, wyłonienie pełnomocnika ds. rewitalizacji, systematyczna praca Grupy Inicjatywnej)

Wartość projektu 1.236.423,60 zł, w tym wartość dofinansowania 1.197.423,60 zł z czego dofinansowanie skierowane dla Miasta Grajewo to 282.500,00 zł. Wkład własny Miasta Grajewo w wysokości 39.000,00 zł w formie wkładu finansowego związanego z realizacją zadań publicznych.

Termin zakończenia realizacji projektu: 31.09.2021 r.

9) Propagowanie łączności internetowej w społecznościach lokalnych - WiFi 4EU

W dniu 07.11.2018 r. Miasto Grajewo złożyło wniosek na sfinansowanie sieci WiFi w przestrzeniach publicznych w ramach pierwszego konkursu WiFi4EU. Inicjatywa WiFi4EU jest programem wsparcia na rzecz zapewnienia dostępu do Internetu wysokiej jakości mieszkańcom i gościom lokalnego życia publicznego.

Umowa o udzielenie dotacji została podpisana dnia 28.01.2019 r.

Voucher w wysokości 15 tys. € w ramach projektu WiFi4EU Miasto Grajewo otrzymało w dniu 22.08.2019 r. Voucher ten musi zostać wykorzystany do zapłacenia za instalację hotspotów Wi-Fi w przestrzeniach publicznych.

Zewnętrzne publiczne punkty WiFi w ramach projektu zostaną zainstalowane w następujących lokalizacjach:

1. Skwer przed Urzędem Miasta Grajewo

2. Park Wolności
3. Park przy ul. Wojska Polskiego
4. Park Solidarności,
5. Teren przed Klubem Hades

Wewnętrzne publiczne punkty WiFi w ramach projektu zostaną zainstalowane w następujących budynkach:

1. Urząd Miasta Grajewo
2. Centrum Tradycji Mleczarstwa - Muzeum Mleka
3. Grajewskie Centrum Kultury
4. Klub Seniora
5. Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji

Punkty zostaną uruchomione do czerwca 2020.

10) „Budowa Otwartej Strefy Aktywności przy ul. Nowo - Osiedle w Grajewie”

W odpowiedzi na nabór wniosków do „Programu rozwoju małej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej o charakterze wielopokoleniowym – Otwarte Strefy Aktywności (OSA) EDYCJA 2019” dnia 27.02.2019 r. Miasto Grajewo złożyło wniosek o dofinansowanie zadania pn. „Budowa Otwartej Strefy Aktywności przy ul. Nowo - Osiedle w Grajewie”.

Planowana infrastruktura sportowo – rekreacyjno - wypoczynkowa zlokalizowana została przy budynku, w którym mieści się Klub Seniora oraz Środowiskowy Dom Samopomocy. Wejście na teren OSA prowadzi przez istniejącą bramę od strony ul. Nowo-Osiedle oraz przez nowo zaprojektowaną furtkę od strony południowej. Teren został oświetlony 4 lampami typu led.

Wariant rozszerzony zadania inwestycyjnego obejmował budowę strefy aktywności przy ul. Nowo-Osiedle, w skład której weszli:

I. urządzenia siłowni zewnętrznej tj.:

- Biegacz (1 szt.)
- Twister (1 szt.)
- Motyl (1 szt.)
- Wioślarz (1 szt.)
- Orbitrek (1 szt.)
- Wyciąg górny (1 szt.)

II. plac zabaw dla dzieci o charakterze sprawnościowym:

- zestaw sprawnościowy (1 szt.)
- huśtawka metalowa z zawieszonym bocianem gniazdo (1 szt.)
- trampolina ziemna (1 szt.)
- huśtawka podwójna ważka (1 szt.)

III. strefa relaksu i gier

- urządzenie do gier edukacyjnych montowane na stałe do podłoża – stół do gry w szachy i chińczyka (1 szt.)
- urządzenie do gier edukacyjnych montowane na stałe do podłoża – stół do gry w Piłkarzyki (1 szt.)
- 4 ławki z oparciem montowane na stałe do podłoża oraz 2 kosze na śmieci
- stojak na rowery

Całkowity koszt zadania to 149.184,00 zł, w tym dofinansowanie: 49.908,00 zł

Termin zakończenia prac - 15 października 2019 r.

11) „Modernizacja oświetlenia ulicznego w Mieście Grajewo”

Wniosek złożony do Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego dnia

14.12.2018 r.

Przedmiotem projektu jest modernizacja systemu oświetlenia ulicznego Miasta Grajewo polegająca na wymianie opraw drogowych rtęciowych i sodowych na oprawy LED oraz montaż systemu zarządzania i sterowania umożliwiającego redukcję mocy w godzinach późnonocnych. Zakres prac przewidzianych do realizacji:

- a) demontaż opraw (1840 szt.)
- b) montaż energooszczędnych opraw LED (1766 szt.) z systemem sterowania.

Celem projektu jest:

- a) poprawa stanu środowiska, w tym przede wszystkim poprawa stanu jakości powietrza w skali lokalnej w pierwszym pełnym roku po zakończeniu inwestycji, poprzez modernizację oświetlenia na całym obszarze Miasta Grajewo;
- b) ograniczenie emisji zanieczyszczeń, szczególnie szkodliwych dla jakości życia ludzi,
- c) zmniejszenie zużycia energii, dzięki wymianie oświetlenia ulicznego na obszarze Miasta Grajewo.

Wskaźnikami produktu są:

- a) Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych (CI 34)- 384,018 Ton równoważnika CO₂
- b) Liczba zmodernizowanych punktów oświetlenia ulicznego - 1766 szt.
- c) Ilość całkowitej oszczędności nieodnawialnej energii pierwotnej - 491 697 kWh

Umowę o dofinansowanie podpisano dnia: 13.05.2019

Szacowane koszty projektu to: 3.734.157,00zł,

W tym dofinansowanie ze środków UE: 2.800.617,75zł.

Planowany okres realizacji projektu do I kwartału 2021

12) „Budowa ciągu ulic: Spokojnej, Legionistów, Ułańskiej, W. Perlitza, Rtm. Konopki w Grajewie”

Wniosek złożony w dniu 12.04.2019 r. w ramach Funduszu Dróg Samorządowych (nabór 2019).

Wybudowane ulice: Spokojna, Legionistów, Ułańska, W. Perlitza, Rtm. Konopki miały spełniać wszelkie standardy i normy bezpieczeństwa. Nawierzchnia ulic umożliwiłaby płynny i bezpieczny ruch drogowy.

Ogólna wartość projektu: - 4 051 500,00 zł

Wnioskowana kwota dofinansowania: 2 025 750,00 zł

Dotacja została przyznana lecz ze względu na już realizowane i planowane do realizacji zadania inwestycyjne wieloletnie oraz wieloletnią prognozę finansową budżetu, Miasto Grajewo nie było w stanie zapewnić finansowania wkładu własnego do powyższego zadania.

13) „Budowa ciągu ulic: Ekologicznej, Elektrycznej i 9 Pułku Strzelców Konnych w Grajewie“

Wniosek złożony w dniu 12.04.2019 r. w ramach Funduszu Dróg Samorządowych.

Realizacja zadania polega na wykonaniu n/w elementów robót:

1) Budowa ulicy Ekologicznej na odcinku od km 0+035 do km 1+650 obejmująca swym zakresem n/w elementy:

- a) nawierzchnia jezdni, ścieżek rowerowych i chodników
- b) kanalizacja deszczowa na odcinku od studni nr D12 do studni nr D40
- c) oświetlenie uliczne:
- d) kanalizacja sanitarna na odcinku od studni nr S1 do studni nr S38

2) Budowa ulicy Elektrycznej na odcinku od km 0+000 do km 0+641 obejmująca swym zakresem n/w elementy:

- a) nawierzchnia jezdni i chodników
- b) kanalizacja deszczowa na odcinku od studni nr D12 do studni nr D19
- c) oświetlenie uliczne z montażem opraw oświetleniowych,
- d) kanalizacja sanitarna na odcinku od studni nr S1 do istniejącej studni nr Si

3) Budowa ulicy 9-go Pułku Strzelców Konnych na odcinku od km 0+000 do km 0+246 obejmująca swym zakresem n/w elementy:

- a) nawierzchnia jezdni, ścieżek rowerowych i chodników
- b) kanalizacja deszczowa na odcinku od studni nr D1 do studni nr D7
- c) oświetlenie uliczne:
- d) kanalizacja sanitarna na odcinku od studni nr S1 do studni nr S24
- e) sieć wodociągowa z rur PE o śr.160 mm o długości ok. 202 mb (od węzła W1).

Przeprowadzono postępowanie przetargowe, w którym wyłoniono wykonawcę: firmę UNIROL z Grajewa.

Całkowita wartość zadania: 14.040.928,21 zł

w tym kwota dofinansowania: 6.898.814,00 zł

Planowane zakończenie realizacji zadania do grudnia 2021 roku.

14) „ Budowa ciągu ulic: Łąkowej, Stefczyka, Działkowej, Kwiatowej i Kolejowej na os. M. Konopnickiej w Grajewie“

Wniosek złożony w dniu 12.04.2019 r. w ramach Funduszu Dróg Samorządowych (nabór 2019).

Wybudowane ulice: Łąkowa, Stefczyka, Działkowa, Kwiatowa i Kolejowa miały spełniać wszelkie standardy i normy bezpieczeństwa. Nawierzchnia ulic umożliwiłaby płynny i bezpieczny ruch drogowy.

Ogólna wartość projektu: - 8 496 500,00 zł

Wnioskowana kwota dofinansowania: 4 248 250,00 zł

Dotacja została przyznana lecz ze względu na już realizowane i planowane do realizacji zadania inwestycyjne wieloletnie oraz wieloletnią prognozę finansową budżetu, Miasto Grajewo nie było w stanie zapewnić finansowania wkładu własnego do powyższego zadania.

VI. Działalność w obszarze społecznym

1. Budżet obywatelski

Realizację tego zadania określiła Uchwała Nr VII/68/19 Rady Miasta Grajewo z dnia 24 kwietnia 2019 r. w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych dotyczących budżetu obywatelskiego na 2020 rok.

W wyniku weryfikacji i analizy zgłoszonych zadań, zakwalifikowano do głosowania w ramach budżetu obywatelskiego na 2020 r. wszystkie zgłoszone zadania:

- 1) Remont i modernizacja sceny plenerowej przy Klubie Hades.
- 2) Plac zabaw i siłownia przy Pływalni Miejskiej.
- 3) Ogrodzenie boiska do siatkówki plażowej.

Wyniki głosowania na zadania zgłoszone do Budżetu Obywatelskiego

Realizacją zadania zajmował się Zespół powołany Zarządzeniem nr 101/19 Burmistrza Miasta Grajewo z dnia 18 lipca 2019 r. w składzie:

- 1) Ryszard Wolwark – przewodniczący
- 2) Emilia Piwko– członek
- 3) Bartosz Pietrzak - członek
- 4) Anna Krysztofik - członek
- 5) Patryk Pogorzelski - członek
- 6) Andrzej Niewiarowski - członek
- 7) Piotr Paszkowski – członek

W okresie od 12 do 20 sierpnia 2019 roku Zespół ustalił wyniki głosowania do budżetu obywatelskiego poprzez:

- 1) sprawdzenie ważności oddanych głosów - ręczne przeliczenie ilości kart, które wpłynęły, a następnie wpisanie każdej karty (głosu) do programu komputerowego;
- 2) zsumowanie z głosami oddanymi za pośrednictwem modułu do głosowanie internetowego;
  1. Liczba kart do głosowania wrzuconych do urn: **196**
  2. Liczba głosów oddanych poprzez moduł do głosowania: **283**
  3. Liczba głosów nieważnych: 11
  4. Głosy nieważne z powodu:
    - 1) oddania głosu na karcie niezgodnej ze wzorem - **0**
    - 2) naniesienia znaku „X” przy wybranych zadaniach w inny sposób niż przy pomocy długopisu/pióra (np. nadrukowano, skserowano, odcisnięto stemplem, itp.) - **0**
    - 3) dokonania na karcie widocznych poprawek / zmian / korekt dotyczących znaków „X” postawionych w rubryce „Wybór” – **0**
    - 4) na karcie wybrano więcej niż jedno zadanie lub nie wybrano żadnego - **0**
    - 5) osoba głosowała dwa lub więcej razy – **0**
    - 6) wpisania na karcie do głosowania nieczytelnie imienia i nazwiska lub jego brak - **10**
    - 7) podania na karcie do głosowania nieczytelnego, błędnego adresu zamieszkania lub jego brak - **0**
    - 8) nie podpisano oświadczenia umieszczonego na karcie i nie wpisano daty jego założenie lub podpisano nieczytelnie - **0**
    - 9) nie wypełniono karty do głosowania (nie wypełniono wszystkich obowiązkowych pól) - **1**
    - 10) głosujący na karcie do głosowania dokonał skreśleń - **0**

Wyniki głosowania

Lp.	Nazwa zadania i jego lokalizacja (o ile dotyczy)	Nr zadania w rejestrze	Planowany koszt realizacji zadania	Liczba ważnie oddanych głosów	miejsce
1	Remont i modernizacja sceny plenerowej przy Klubie hades.	BO.1.2020	140 200,00 zł	233	I
2	Plac zabaw i siłownia przy Pływalni Miejskiej.	BO.2.2020	147 829,20 zł	192	II
3	Ogrodzenie boiska do siatkówki plażowej.	BO.3.2020	11 700,00 zł	43	III

- 1) Wynik głosowania zdecydował o realizacji zadania: **Remont i modernizacja sceny plenerowej przy Klubie hades.**

2. Organizacje pozarządowe i kluby sportowe

Szczegółowe zasady współpracy miasta Grajewo z organizacjami pozarządowymi określone zostały w rocznym Programie współpracy miasta Grajewo z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2019 rok, który został przyjęty przez Radę Miasta Grajewo Uchwałą Nr II/5/18 z dnia 28 listopada 2018 r. zgodnie z art. 5a ust.1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Projekt Programu współpracy na 2019 rok opracowywany był w oparciu o wcześniejsze doświadczenia oraz zgłaszane uwagi i wnioski podczas spotkania roboczego w dniu 01.10.2019 r. oraz spotkania konsultacyjnego w dniu 06.11.2019 r. Projekt konsultowany był zgodnie z Uchwałą Nr LII/306/10 Rady Miasta Grajewo z dnia 29 października 2010 r. w sprawie ustalenia szczegółowego sposobu konsultowania z radą działalności pożytku publicznego lub organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2010 r. Nr 276, poz. 3442).

Celem głównym Programu współpracy z organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy na 2019 rok było efektywne wykorzystanie społecznej aktywności w zaspokajaniu zbiorowych potrzeb mieszkańców miasta Grajewo.

Wśród celów szczegółowych Programu wymieniono:

- 1) kształtowanie demokratycznego ładu społecznego w środowisku lokalnym poprzez budowanie partnerstwa między administracją publiczną a organizacjami,
- 2) umacnianie w świadomości społecznej poczucia współodpowiedzialności za społeczność lokalną i realizację jej potrzeb,
- 3) stwarzanie warunków do zwiększania aktywności społecznej mieszkańców Miasta w celu skutecznego zaspokajania potrzeb zbiorowych,
- 4) budowanie społeczeństwa obywatelskiego poprzez promowanie aktywności społecznej dorosłych, młodzieży i dzieci, w tym działań wolontarystycznych,
- 5) uzupełnianie przez organizacje działań Miasta w zakresie nie obejmowanym przez jednostki samorządowe,
- 6) zwiększanie udziału mieszkańców w rozwiązywaniu lokalnych problemów,
- 7) poznanie środowiska organizacji w mieście,
- 8) promowanie działalności organizacji pozarządowych.

Miasto Grajewo realizowało współpracę z trzecim sektorem opierając się na zasadach pomocniczości, suwerenności stron, partnerstwa, efektywności oraz uczciwej konkurencji i jawności.

Zgodnie z zapisami Programu współpracy na 2019 rok współpraca samorządu lokalnego z trzecim sektorem przebiegała w formie finansowej jak i pozafinansowej. Współpraca finansowa odbywała się na zasadzie wspierania wykonania zadań publicznych. W tym celu Burmistrz Miasta Grajewo ogłosił otwarte konkursy ofert na realizację priorytetowych zadań publicznych w zakresie:

- 1) podtrzymywania i upowszechniania tradycji narodowej, pielęgnowania polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej (dotacja w wysokości do 15.900,00 zł),
- 2) działań na rzecz osób niepełnosprawnych (dotacja w wysokości do 6.000,00 zł),

- 3) porządku i bezpieczeństwa publicznego oraz przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym (dotacja w wysokości do 1.000,00 zł), w tym m.in. organizowanie różnorodnych form spędzania czasu wolnego, wypoczynku letniego i zimowego z programem profilaktycznym dla dzieci i młodzieży, w tym z rodzin dysfunkcyjnych (półkolonie i obozy oraz inne formy wypoczynku dla dzieci i młodzieży szkolnej) (dotacja w wysokości do 20.000,00 zł),
- 4) wspierania i upowszechniania kultury fizycznej (dotacja w wysokości do 49.000,00 zł),
- 5) działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym (dotacja w wysokości do 8.000,00 zł),
- 6) wspierania i upowszechniania działalności na rzecz rodziny (dotacja w wysokości do 10.000,00 zł),
- 7) działalności wspomagającej rozwój społeczności lokalnej (dotacja w wysokości do 2.000,00 zł),
- 8) kultury (dotacja w wysokości do 3.000,00 zł),
- 9) ochrony zwierząt (dotacja w wysokości do 1.000,00 zł).

Na realizację zadań publicznych w 2019 r. przeznaczono kwotę 115.900,00 zł.

W odpowiedzi na zawarte w Ogłoszeniach wykonanie zadań publicznych dofinansowanie w ramach wsparcia realizacji zadania publicznego otrzymały następujące organizacje/stowarzyszenia:

Lp.	Nazwa podmiotu wnioskującego o przyznanie dotacji	Rodzaj zadania publicznego	Nazwa zadania określona w ofercie podmiotu	Wysokość przyznanej dotacji w ramach wsparcia realizacji zadania publicznego [zł]
1	Stowarzyszenie Współpraca dla Grajewa	Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej w mieście Grajewo w 2019 r.	Piknik Piłki Nożnej ŁOŚ	8.800,00
2	Stowarzyszenie Przyjaciół Liceum Ogólnokształcącego im. Mikołaja Kopernika w Grajewie	Podtrzymywanie i upowszechnianie tradycji narodowej, pielęgnowanie polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej w mieście Grajewo w 2019 r.	Album „100 lat Liceum Ogólnokształcącego im. Mikołaja Kopernika w Grajewie 1919-2019”	4.500,00
3	Stowarzyszenie „Jazda Historyczna”		II Grajewski Piknik XVII wieczny	10.000,00
4	Stowarzyszenie Szkoła Naszą Szansą	Działania na rzecz osób niepełnosprawnych w mieście Grajewo w 2019 r.	Obchody X Powiatowego Dnia Godności Osoby z Niepełnosprawnością Intelktualną	3.000,00
5	Kultura Niezależna	Kultura w mieście Grajewo w 2019 r.	III Konkurs Pieśni Patriotycznej	2.500,00
6	Uniwersytet Trzeciego Wieku	Działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym w mieście Grajewo w 2019 r.	Uniwersytet Trzeciego Wieku	8.000,00

W odpowiedzi na dwa Zarządzenia w sprawie ogłoszenia otwartego konkursu ofert na organizację wypoczynku letniego (półkolonii) z programem profilaktycznym dla dzieci i młodzieży, w tym z rodzin dysfunkcyjnych w ramach realizacji zadania publicznego z zakresu porządku i bezpieczeństwa publicznego oraz przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym w mieście Grajewo w 2019 roku w wyznaczonym terminie nie złożono ofert.

Poza ofertami złożonymi w trybie konkursowym do Urzędu Miasta Grajewo wpłynęły oferty złożone w trybie uproszczonym (tryb małych zleceń - pominięcie procedury konkursu), który umożliwia zlecenie zadań z pominięciem trybu otwartego konkursu ofert na wniosek organizacji pozarządowej lub podmiotu wymienionego w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Dotację otrzymało niżej wymienione stowarzyszenie.

Lp.	Nazwa podmiotu wnioskującego o przyznanie dotacji	Rodzaj zadania publicznego	Nazwa zadania określona w ofercie podmiotu	Wysokość przyznanej dotacji w ramach wsparcia realizacji zadania publicznego [zł]
1	Stowarzyszenie „Dziewczęcy Klub Sportowy”	Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej w mieście Grajewo w 2019 r.	Pierwszy Urodzinowy Turniej DKS Grajewo	1.500,00

Wszystkie zadania publiczne, które otrzymały dofinansowanie z budżetu miasta Grajewo były realizowane na rzecz społeczności lokalnej miasta Grajewo oraz były zgodne ze sferą priorytetowych zadań publicznych, które zostały określone w Programie współpracy.

Zakładane cele i rezultaty, które zostały opisane w ofertach złożonych przez stowarzyszenia/organizacje pozarządowe zostały w dużej mierze osiągnięte. Otrzymane środki finansowe z budżetu miasta Grajewo zostały wykorzystane zgodnie ze wskazaniem.

Na realizację zadań publicznych na rzecz społeczności lokalnej w 2019 r. przekazano łącznie kwotę w wysokości 38.300,00 zł.

Ponadto, zgodnie z § 6 ww Programu miasto Grajewo współpracowało z organizacjami pozarządowymi w szczególności w następujących formach:

- 1) zlecenia organizacjom realizacji zadań publicznych na zasadach określonych w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- 2) informowania o planowanych sesjach Rady Miasta Grajewo, posiedzeniach komisji Rady, udostępnianie projektów uchwał – za pośrednictwem strony podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miasta Grajewo,
- 3) udziału przedstawicieli organizacji pozarządowych w sesjach Rady i posiedzeniach komisji Rady,
- 4) obejmowania patronatem Burmistrza Miasta udzielonych stowarzyszeniom organizującym imprezy,
- 5) udziału przedstawicieli organizacji pozarządowych w komisjach opiniujących oferty konkursowe oraz projekty aktów normatywnych,
- 6) promowania przez władze miasta działalności organizacji za pośrednictwem internetowej strony Urzędu Miasta Grajewo www.grajewo.pl,
- 7) użyczenia lokali komunalnych organizacjom pozarządowym w celu umożliwienia im prowadzenia działalności statutowej (dot. sali konferencyjnej Urzędu Miasta Grajewo, pomieszczeń Grajewskiego Centrum Kultury w Grajewie, budynek w parku przy ul. Wojska Polskiego 61B, lokal przy ul. J. Piłsudskiego 3),
- 8) bieżącej wymiany informacji między administracją samorządową a organizacjami

poprzez umieszczanie informacji na stronie BIP, stronie promocyjnej miasta, tablicy ogłoszeń, pocztą tradycyjną i elektroniczną (e-mail),

9) popularyzowania działań organizacji na stronie Urzędu Miasta Grajewo www.grajewo.pl.

Celem szybkiego i bezpośredniego dotarcia z informacjami do organizacji pozarządowych jest zakładka „Organizacje pozarządowe” na stronie Urzędu Miasta Grajewo www.grajewo.pl. Zakładka służy do zamieszczania informacji dotyczących działalności organizacji pozarządowych działających na terenie Miasta Grajewo oraz informacji przekazywanych przez Urząd Miasta Grajewo, m.in. ogłoszenia o otwartych konkursach ofert na realizację zadań publicznych w mieście Grajewo, informacje o konsultacjach społecznych, roczny Program współpracy miasta Grajewo z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz inne dokumenty/pisma przeznaczone dla stowarzyszeń/organizacji pozarządowych.

Roczny Program współpracy miasta Grajewo z organizacjami pozarządowymi na rok 2019 pozwolił organizacjom realizować szereg zadań publicznych określonych w Programie.

Działania podjęte w ramach Programu przyczyniły się do poprawy jakości życia mieszkańców Grajewa, wzmocnienia aktywności społeczności lokalnej, umacniania partnerstwa pomiędzy samorządem a organizacjami pozarządowymi, wsparcia organizacji pozarządowych w realizacji ich zadań statutowych, zapewnienia efektywniejszej realizacji zadań publicznych poprzez włączenie organizacji pozarządowych w realizację tych zadań oraz budowania społeczeństwa obywatelskiego poprzez rozwój lokalnych społeczności.

Szczegółowe dane zostaną zawarte w sprawozdaniu z realizacji rocznego Programu współpracy miasta Grajewo z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2019 rok, które Burmistrz – nie później niż do 31 maja 2020 r. – jest obowiązany przedłożyć Radzie Miasta.

Miasto Grajewo wspiera także działalność klubów sportowych

Uchwałą Nr V/29/11 Rady Miasta Grajewo z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie określenia warunków i trybu finansowania rozwoju sportu przez Miasto Grajewo (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2011 r. Nr 66, poz. 744) zostały określone warunki i tryb finansowania rozwoju sportu przez Miasto Grajewo.

W 2019 r. Burmistrz Miasta Grajewo przyznał Klubowi Sportowemu „WARMIA” Grajewo dwie dotacje celowe z budżetu Miasta Grajewo na realizację celu publicznego pn. Rozwój dyscypliny sportowej – piłki nożnej poprzez wsparcie klubów sportowych reprezentujących miasto Grajewo w rozgrywkach ligowych piłki nożnej w pierwszym i w drugim półroczu 2019 r. o łącznej wartości 225.000,00 zł.

Każde półrocze objęte było oddzielnym postępowaniem, tj. ofertą Wykonawcy, umową o realizację zadania publicznego oraz sprawozdaniem z realizacji zadania publicznego.

Uzyskana przez Klub Sportowy „WARMIA” Grajewo w 2019 r. dotacja została przeznaczona przez Klub w szczególności na realizację programów szkolenia sportowego, zakup sprzętu sportowego, pokrycie kosztów organizowania zawodów sportowych lub uczestnictwa w tych zawodach, pokrycie kosztów korzystania z obiektów sportowych dla celów szkolenia sportowego, wynagrodzenie kadry szkoleniowej oraz pokrycie kosztów obsługi zadania (obsługa księgową, utrzymanie rachunku bankowego).

Środki pochodzące z dotacji zapewniły odpowiedni przebieg zajęć treningowych zespołu, sprawną organizację rozgrywanych meczów, a także transport i wyżywienie zawodników podczas meczów wyjazdowych.

Zgodnie z § 20 Uchwały Nr V/29/11 Rady Miasta Grajewo z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie określenia warunków i trybu finansowania rozwoju sportu przez Miasto Grajewo Burmistrz przedstawia Radzie Miasta informację roczną o realizacji ww uchwały do końca marca roku następującego po upływie roku budżetowego. Informacja zawierająca szczegółowe dane merytoryczne, finansowe dostępna jest w Biurze Rady Miasta Grajewo oraz w Biuletynie Informacji Publicznej.

3. Ochrona zdrowia i profilaktyka społeczna

Miasto stosownie do możliwości budżetu realizuje też zadania z zakresu ochrony zdrowia zgodnie z ustawą o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

1) W tym celu był realizowany program szczepień ochronnych przeciwko grypie populacji z grupy szczególnego ryzyka (osób powyżej 65 roku życia) dla mieszkańców miasta Grajewo na latach 2017-2019.

Realizator zadania: Niepubliczny ZOZ MEDICUS s.c. Alicja i Dariusz

Leończyk, 19-200 Grajewo, Os. Południe 9

Koszt zadania: 13.000,00 zł (plan) ; 11.700,00 zł (wykonanie)

Przewidywana liczba uprawnionych osób do zaszczepienia – 260 osób.

Koszt szczepienia – 50,00 zł.

Ilość zaszczepionych osób: 234 osoby.

2) Miasto uczestniczyło w akcji Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego – Studenckiego Koła Naukowego Onkoma „Innowacje w Onkologii” poprzez przeprowadzenie przez jednostki oświatowe lekcji poświęconych profilaktyce nowotworowej czerniaka.

Realizator zadania: Szkoły Podstawowe Nr 1,2,4 w Grajewie

Koszt zadania: brak wydatków

Ilość uczniów: 377.

3) Natomiast podstawą do realizacji zadań miasta z zakresu profilaktyki społecznej jest ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii. Realizacja zadań własnych gminy z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom przebiegała zgodnie z przyjętym przez Radę Miasta Grajewo Miejskim Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2019 rok, który został przyjęty Uchwałą Nr III/21/18 Rady Miasta Grajewo z dnia 28 grudnia 2018 roku.

Zadania ujęte Programie stanowią ważny i trwały element profilaktyki społecznej w zakresie ochrony zdrowia, realizowany na terenie naszego miasta. Do działań związanych z profilaktyką w sensie ustawowym należy zaliczyć działania promujące zdrowie, leczenie oraz pomoc rodzinom w radzeniu sobie z alkoholizmem jej członka (współuzależnienie).

Źródłem finansowania zadań zawartych w Programie są środki finansowe z budżetu Miasta, pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. W realizacji zadań Programu Komisja współpracuje ze szkołami z terenu miasta, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Policją, Sądem, Punktem Konsultacyjnym przy Klubie "Zdrowie i Trzeźwość".

Program skierowany był do wszystkich grup społecznych związanych z problemem uzależnień bądź zagrożonych prawdopodobieństwem jego wystąpienia oraz z przemocą w rodzinie, tj.

- 1) do osób uzależnionych od alkoholu oraz osób nadmiernie pijących,
- 2) do osób uzależnionych od narkotyków i innych zagrożeń społecznych,
- 3) do osób stosujących przemoc,
- 4) do osób doznających przemocy,
- 5) do rodzin w/w osób,
- 6) do dzieci i młodzieży szkolnej.

Podmiotem odpowiedzialnym za realizację Programu jest Pełnomocnik Burmistrza Miasta ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych powołany Zarządzeniem Nr 126/19 Burmistrza Miasta Grajewo z dnia 17 września 2019 r. w sprawie powołania Pełnomocnika ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii oraz Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (MKRPA), która działa na podstawie przepisów ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. W jej skład wchodzi osoby powołane Zarządzeniem Nr 14/18 z dnia 10 grudnia 2018 r. oraz jednostki organizacyjne Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej tj. Miejski Punkt Konsultacyjny działający przy Klubie „Zdrowie i Trzeźwość”.

Do najważniejszych zadań MKdsRPA należy:

- 1) udzielanie pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom;
- 2) motywowanie osób uzależnionych do podjęcia leczenia odwykowego, a w uzasadnionych przypadkach występowanie do Sądu z wnioskiem o przymusowe leczenie;
- 3) opiniowanie wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych;
- 4) działalność w zakresie profilaktyki i terapii uzależnień;
- 5) działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, m. in. poprzez udział w Zespole Interdyscyplinarnym ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Komisja powołana jest do inicjowania działań profilaktycznych oraz interwencyjnych w zakresie problemów alkoholowych. Celem działań profilaktycznych Komisji jest zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych oraz zwiększenie zdolności do radzenia sobie z istniejącymi problemami alkoholowymi. Komisja zajmuje się podejmowaniem działań zmierzających do ograniczenia spożycia napojów alkoholowych, powstawaniu nowych problemów alkoholowych oraz czynnie przeciwdziałania alkoholizmowi i pomaga w wychodzeniu z uzależnienia poprzez podejmowanie czynności związanych z orzeczeniem o zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu od alkoholu w zakładzie lecznictwa odwykowego. Postępowanie takie dotyczy osób, które zakłócają spokój i porządek publiczny, stosują przemoc fizyczną i psychiczną wobec najbliższych, powodują demoralizację dzieci i młodzieży w związku z nadużywaniem alkoholu. Wnioski o leczenie odwykowe najczęściej składają: policja, sąd, prokuratura oraz najbliżsi członkowie uzależnionego bądź osoby z sąsiedztwa. Po rozpatrzeniu wniosku Komisja uruchamia procedury, mające na celu wszczęcie postępowania sądowego zobowiązującego do leczenia. O zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu orzeka sąd.

Za pracę członków Komisji wydatkowano kwotę **10.000,00 zł.**

Leczenie odwykowe

W okresie sprawozdawczym do Komisji wpłynęło **56 wniosków** o leczenie odwykowe od alkoholu.

Tabela nr 1. Liczba wniosków skierowanych do MKRPA w latach 2014 r. – 2019 r.

Liczba wniosków skierowanych przez:	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Prokuratura Rejonowa w Grajewie	2	0	3	0	1	0
KPP w Grajewie	29	23	58	29	24	24
Sąd Rejonowy w Grajewie	23	22	27	12	19	14
Członkowie rodzin	12	19	16	12	14	18
Grypy Robocze/ZI	0	0	0	4	1	0
Razem:	66	64	104	57	59	56

W okresie sprawozdawczym Komisja wystąpiła z wnioskiem do Sądu Rejonowego w Grajewie o zajęcie stanowiska odnośnie leczenia wobec **48** osób,

Ponadto:

- a) umorzono lub wycofano postępowanie w sprawie o leczenie odwykowe wobec **5** osób,
- b) nie stwierdzono uzależnienia (w opinii biegłych sądowych) wobec **3** osób,
- c) wobec **9** osób trwało postępowanie w sprawie,
- d) **1** osoba była w trakcie leczenia.

Członkowie Komisji spotykali się **12** razy. Na opinie biegłych wraz z opłatami sądowymi wydatkowano kwotę **13.984,40 zł.**

Klub „Zdrowie i Trzeźwość”

Od wielu lat aktywnie działa Punkt konsultacyjny przy Grajewskim Klubie „Zdrowie i Trzeźwość”.

W terapii uzależnienia od alkoholu wzięły udział 1132 osoby, z tego 168 osób stosowało przemoc w rodzinie i 53 osoby były uzależnione od narkotyków.

Pani psycholog udzieliła porad:

- a) 32 ofiarom przemocy w rodzinie,
- b) 28 osobom współuzależnionym,
- c) 21 osobom z problemami małżeńskimi (brak komunikacji w rodzinie i problemy z dziećmi).

Ze świetlicy środowiskowej działającej przy Klubie „Zdrowie i trzeźwość” korzystało 26 dzieci w wieku szkolnym.

Opiniowanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

Komisja opiniowała wnioski na sprzedaż detaliczną i gastronomiczną napojów alkoholowych. Opinie dotyczyły zgodności lokalizacji i limitu liczby punktów sprzedaży z obowiązującymi w tym zakresie uchwałami Rady Miasta.

Pozytywnie zaopiniowano **17** wniosków **na detaliczną** sprzedaż napojów alkoholowych.

Pozytywnie zaopiniowano **7** wniosków **na gastronomiczną** sprzedaż napojów alkoholowych.

Tabela nr 2. Wykaz punktów sprzedaży napojów alkoholowych w latach 2013 –2019

Rodzaj zezwoleń	SKLEPY						BARY					
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2014	2015	2016	2017	2018	2019
do 4,5% (piwo)	48	46	44	42	41	41	18	21	20	21	19	17
powyżej 4,5% (wino)	35	33	34	32	33	33	8	9	10	10	10	7
powyżej 18% (wódka)	35	34	34	34	35	35	13	10	11	10	12	10
Razem punktów:	48	46	44	44	41	41	18	21	20	21	20	17

Kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

Komisja **skontrolowała 16 placówek** prowadzących sprzedaż detaliczną i gastronomiczną napojów alkoholowych.

Komisja przeprowadziła kontrole w punktach sprzedaży napojów alkoholowych w godzinach otwarcia. Nie stwierdzono żadnych uchybień stanowiących podstawy do cofnięcia zezwolenia na sprzedaż alkoholu. Kontrolujący przeprowadzali rozmowę profilaktyczno-informacyjną ze sprzedawcami odnośnie przestrzegania zasad sprzedaży napojów alkoholowych wymaganych przepisami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, przede wszystkim przypominano o konieczności żądania okazania dokumentu dojrzałości w przypadku wątpliwości co do pełnoletności nabywcy.

Profilaktyczna działalność edukacyjna

Profilaktyka to chronienie człowieka w rozwoju przed zagrożeniami i reagowanie na pojawiające się niebezpieczeństwa.

Wiek inicjacji alkoholowej w Polsce jest bardzo wczesny i niesie ryzyko utraty zdrowia a nawet życia. Alkoholem, po który najczęściej sięgają młodzi jest piwo. Spożywanie alkoholu przez osoby niepełnoletnie prowadzi do podejmowania zachowań ryzykownych, groźnych dla życia i zdrowia, zakłóca proces rozwojowy, może również powodować spowolnienie wzrostu i zaburzenia hormonalne. Rozwiązaniem problemów nigdy nie było i nie będzie uciekanie w świat alkoholu, narkotyków, dopalaczy, hazardu, sieci społecznościowych czy gier. Alkohol oszukuje, uzależnia, zabija. Młodzi bardziej zwracają uwagę na to, co czynią dorośli i na to co mówią. Dobrze wychowuje ten, kto kocha, rozmawia, stara się zrozumieć, poświęca czas i uwagę a jednocześnie stawia granice i wymagania.

Do najważniejszych działań Komisji na rzecz dzieci i młodzieży należy prowadzenie profilaktycznej działalności edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii oraz przemocy. Realizacja programów profilaktycznych w szkołach jest konieczna, gdyż to one przynoszą pozytywne efekty w sferze zmiany świadomości i wiedzy przygotowując pewne nowe postawy.

W 3 szkołach podstawowych zrealizowano rekomendowany przez PARPA program profilaktyczny „DEBATA” skierowany do grupy dzieci jeszcze przed inicjacją alkoholową (wiek 12-13 lat). Program ma charakter uprzedzający. Jego zadaniem jest zapobieganie przedwczesnemu używaniu alkoholu, towarzyszącym temu konsekwencjom oraz promowanie podstawy trzeźwości. Program zrealizowano w:

- a) w 7 klasach V i VI - SP Nr 1
- b) w 9 klasach V i VI - SP Nr 2
- c) w 10 klasach V i VI - SP Nr 4

Autorem programu jest Pan Krzysztof Wojcieszek Profesor nadzwyczajny PEDAGOGIUM Wyższej Szkoły Nauk Społecznych w Warszawie, natomiast realizatorem OŚRODEK PROFILAKTYKI I TERAPII UZALEŻNIENÍ Gwiazdziński Lech.

Koszt realizacji programu **11.700,00 zł.**

Inne przedsięwzięcia:

- 1) Szkolenie dla sprzedawców alkoholu.
Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wspólnie ze Związkiem Pracodawców Polski Przemysł Spirytusowy (ZP PPS) w dniu 24.05.2019 r. w sali konferencyjnej Urzędu Miasta Grajewo zorganizowała nieodpłatne szkolenie dla właścicieli i pracowników sklepów, stacji benzynowych oraz dla osób zajmujących się sprzedażą alkoholu do bezpośredniej konsumpcji (barmani, kelnerzy). Wykład pn. „ODPOWIEDZIALNA SPRZEDAŻ I SERWOWANIE NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH” poprowadził Pan Robert Lemański. Program obejmował przepisy regulujące sprzedaż alkoholu w Polsce, zasady odpowiedzialnej sprzedaży oraz konsekwencje sprzedaży alkoholu nieletnim. Szczególną uwagę zwrócono na konieczność weryfikacji dowodów osobistych i podobieństwo dowodów tymczasowych do zwykłych, omówienie problemowych sytuacji związanych z nietrzeźwymi klientami.
- 2) Pozalekcyjne zajęcia sportowe prowadzone były 2 x w tygodniu po dwie godziny przez trenera wychowania fizycznego na hali sportowej Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Grajewie przy ul. Strażackiej lub na boisku sportowym Orlik przy ul. 11 Listopada. W zajęciach uczestniczyło **20** dzieci i młodzieży z tzw. grupy ryzyka. Uczestnicy ww. zajęć byli wytypowani przez pedagogów szkolnych.

Komisja współorganizowała i wspierała finansowo:

- 1) **Piknik Integracyjny z okazji Dnia Flagi RP** – 2.05. 2019 r. dla dzieci i ich rodziców, który miał miejsce na terenie przy Klubie HADES w Grajewie.
- 2) **XXI Międzynarodowy Uliczny Bieg Wilka** – 11.05.2019 r. Najmłodszym uczestnikom imprezy sportowej ufundowano dodatkowe atrakcje w formie zjeżdżalni i trampoliny oraz zakup słodczy. Zorganizowano również konkurs na „Najlepszą strefę Kibica”, w którym nagrodami były gadżety z logo Miasta Grajewo dla wszystkich uczestników.
- 3) **Festyn „XII Jarmark Średniowieczny”** - zorganizowany w dniu 26.05.2019 r. przez młodzież i nauczycieli Szkoły Podstawowej Nr 2 w Grajewie.
- 4) **Moje Małe Mistrzostwa** – 07.09.2019 r. piknik rodzinny o charakterze sportowo-rekreacyjnym.
- 5) **VIII Olimpiada Przedszkolaka** – 20.09.2019 r. Celem imprezy jest propagowanie ruchu i aktywnego spędzania czasu wolnego wśród rodzin oraz budowanie więzi rodzinnych poprzez aktywność ruchową. Wszyscy uczestnicy Olimpiady otrzymali medale i słodkie upominki.
- 6) Dofinansowanie wycieczki szkolnej na trasie **Lublin- Kazimierz Dolny- Zamość- Kozłówki- Świdnik- Warszawa** zorganizowanej przez Stowarzyszenie Szkoła Naszą Szansą w dniach: 03-07.06.2019 r. Uczestnikami wycieczki byli niepełnosprawni uczniowie i absolwenci Zespołu Szkół Specjalnych im. Jana Pawła II w Grajewie oraz powiatu grajewskiego, m.in. z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym.

Wydatkowano kwotę **6.298,72 zł.**

Realizacja celów i zadań zdefiniowanych w Miejskim Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz przeciwdziałania Narkomanii na 2019 r. przebiega zgodnie z założeniami. Realizując Miejski Program Profilaktyki starano się bezwzględnie przestrzegać ustawowego wymogu, aby każde zadanie, które zostało do niego wpisane miało związek z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych w rozumieniu ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ponieważ tylko na takie zadania mogły zostać wydatkowane środki pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

4. Promocja miasta

- 1) W 2019 roku zakupiono świetlny napis 3D „#GRAJEWO”, który zamontowany został w parku przy ul. Wojska Polskiego, # napisu jest wykonany w kolorach biało-czerwonym dla uczczenia obchodów 100-lecia odzyskania przez Polskę Niepodległości, które przypadają w 2018 roku. Dodatkowo na napisie w okresie świątecznym była montowana na literce „O” czapka Mikołaja. W 2019 roku zostało założone konto na profilu społecznościowym Instagram dla miasta Grajewo.

- 2) 6 grudnia na Placu Niepodległości przed kościołem pw. Trójcy Przenajświętszej w Grajewie odbył się happening mikołajkowy zorganizowany przez uczniów Szkoły Podstawowej nr 4 z muzyką na żywo i równoczesnym włączeniem ozdób dekorujących miasto w okresie Świąt Bożego Narodzenia.
- 3) Miasto aktywnie prowadzi swoje konta na profilach społecznościowych Instagram i fb na których na bieżąco zamieszczane są aktualne wydarzenia i informacje dotyczące pracy Urzędu oraz działań podejmowanych przez władze samorządowe miasta Grajewo. Informacje te umieszczane na stronie internetowej www.grajewo.pl oraz przekazywane do mediów lokalnych. Portal jest podstawowym źródłem przekazu informacji dotyczących życia miasta.
- 4) Cyklicznie przygotowywane są i odbywają się konferencje prasowe Burmistrza Miasta i Przewodniczącej Rady Miasta i publikowane są w mediach elektronicznych miasta,
- 5) Trwa proces budowania marki miasta Grajewo, ze szczególnym naciskiem na herb miasta Grajewo i logo. Nastąpiła współpraca z jednostkami organizacyjnymi miasta, aby na plakatach i zaproszeniach ważnych uroczystości zamieszczany był herb miasta. Jednostki zachęcane są do udostępniania informacji o różnego rodzaju wydarzeniach i uroczystościach odbywających się na terenie miasta.
- 6) W związku z przygotowaniem do przypadającej w 2020 roku rocznicy 480 - lecia nadania praw miejskich miastu Grajewo wykonano mural promujący miasto oraz tę rocznicę.

- 7) Został opracowany i zamówiony plan miasta, który dostępny jest dla mieszkańców i turystów w punkcie IT oraz Urzędzie Miasta.
- 8) Zaprojektowano i zakupiono baner promujący miasto i wspieranie przez miasto KS Warmia, który został zamontowany na stadionie miejskim im. Witolda Terleckiego.

- 9) Miasto współorganizowało i było promowane podczas różnego rodzaju imprez i uroczystości m.in.:
  - a) współorganizacja z MOSiR Podsumowania Roku Sportowego 2018 - Grajewski Bal Sportu.
  - b) współorganizacja Biegu: Tropem Wilczym. Biegu Pamięci Żołnierzy Wyklętych”
  - c) współorganizacja z KPPSP w Grajewie Powiatowego Dnia Strażaka
  - d) współorganizacja z GCK Gali Wilka Nagrody Burmistrza Miasta Grajewo
  - e) współorganizacja ze Stowarzyszeniem WDG III Turnieju Piłki Nożnej „ŁOŚ”
  - f) I Grajewskiego Zlotu Samochodów Ciężarowych - Truck Show
  - g) współorganizacja z KS Maratonka XXI Międzynarodowego Ulicznego Biegu Wilka
  - h) współorganizacja z Posłem na sejm RP Kazimierzem Gwiazdowskim Dnia Flagi Rzeczypospolitej Polskiej
  - i) współorganizacja ze Stowarzyszeniem MotoWilki III Grajewskiego Zlotu Motocyklowego
  - j) współorganizacja z MBP VIII edycji Narodowego Czytania w Grajewie
- 10) Podczas Dni Grajewa (13-14 lipca 2019 r.) został wystawiony namiot miasta, a w nim pracownicy Urzędu, którzy tłumaczyli zainteresowanym mieszkańcom miasta zasady segregacji odpadów oraz prosili o wypełnienie ankiety dotyczącej potencjału miasta.

11) Zamontowano w centrum miasta stelaż do zamieszczenia banerów, które będą zawierać informacje o aktualnych wydarzeniach i zrealizowanych inwestycjach w mieście.

W ramach działań promocyjnych:

- 1) **prowadzono i aktualizowano promocyjne strony internetowe Miasta w serwisach społecznościowych, utrzymywano bieżące kontakty z przedstawicielami środków masowego przekazu, przygotowywano konferencje prasowe Burmistrza i publikowano w mediach elektronicznych miasta, kreowano pozytywny wizerunek Miasta w środkach komunikacji elektronicznej:**

Wszystkie informacje dotyczące pracy Urzędu oraz podejmowanych przez władze samorządowe miasta Grajewo decyzji są na bieżąco publikowane na stronie internetowej www.grajewo.pl, profilu miasta na portalach społecznościowych Facebooku i Instagramie oraz przekazywane do mediów lokalnych. Portal jest podstawowym źródłem przekazu informacji dotyczących życia miasta. Lokalne media w tym portale internetowe informowane są o najważniejszych wydarzeniach, a relacje z nich udostępniane są mieszkańcom.

W 2019 roku na oficjalnej stronie miasta na bieżąco ukazywały się aktualności i wydarzenia. Równolegle prowadzony jest miejski profil portalu społecznościowego Facebook oraz Instagram co zapewnia dotarcie do bardzo dużej liczby odbiorców dziennie. Na profilach umieszczane są informacje o mieście, jego historii, informacje o imprezach, zdjęcia najważniejszych inwestycji i filmy promocyjne.

Największy zasięg postu odnotowano w dniu 03.12.2019 r.

Aktualnie Miasto Grajewo ma ponad 3333 polubienia na portalu społecznościowym Facebook. Miasto posiada również konto na serwisie [youtube.com](https://www.youtube.com), na którym umieszczane są zapowiedzi imprez, uroczystości, życzenia i relacje ze spotkań władz miasta z mediami. YouTube: 113 subskrypcji oraz 109 268 wyświetleń. Instagram: 608 obserwujących, 92 posty.

W 2019 roku odbyło się 5 spotkań Burmistrza Miasta Grajewo i Przewodniczącej Rady Miasta z przedstawicielami mediów.

- 2) **promowano przedsiębiorczość na terenie miasta, stronę internetową www.inwestycje.grajewo.pl zawierającą informacje o działalności inwestycyjnej miasta (kolorowa mapa inwestycji)**

Podpisano umowę na kontynuację prowadzenia Systemu Informacji o Inwestycjach w Grajewie www.inwestycje.grajewo.pl oraz zamówiono banner promujący mapę inwestycji, który został zamontowany na ul. 9PSK w Grajewie.

- 3) **inicjowano i organizowano przedsięwzięcia promujące miasto Grajewo w kraju i za granicą (m.in. Gala Wilka i inne imprezy promocyjne), promowano podmioty**

organizujące w mieście Grajewo imprezy artystyczne, rozrywkowe i sportowe, promowano działalność stowarzyszeń, klubów, uczniowskich klubów sportowych realizujących zadania miasta z zakresu kultury, kultury fizycznej i organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży zgodnie z ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, współpracowano z Grajewskim Centrum Kultury i Miejską Biblioteką Publiczną w promowaniu ich oferty i osiągnięć, współpracowano z Miejskim Ośrodkiem Sportu i Rekreacji w promowaniu jego oferty i osiągnięć.

W ramach tych zadań miasto współorganizowało lub organizowało:

- 1) z MOSiR Podsumowanie Roku Sportowego 2018 - Grajewski Bal Sportu.
- 2) Bieg Tropem Wilczym. Bieg Pamięci Żołnierzy Wyklętych
- 3) z KPPSP w Grajewie Powiatowy Dzień Strażaka
- 4) z GCK Gałę Wilka Nagrody Burmistrza Miasta Grajewo
- 5) ze Stowarzyszeniem WDG III Turniej Piłki Nożnej „ŁOŚ”,
- 6) I Grajewski Zlotu Samochodów Ciężarowych - Truck Show
- 7) z KS Maratonka XXI Międzynarodowy Uliczny Bieg Wilka
- 8) z Posłem na Sejm RP Kazimierzem Gwiazdowskim Dzień Flagi Rzeczypospolitej Polskiej
- 9) ze Stowarzyszeniem MotoWilki III Grajewski Zlot Motocyklowy
- 10) z MBP VIII edycję Narodowego Czytania w Grajewie

4) popularyzowano budżet obywatelski w mediach tradycyjnych i elektronicznych.

5) popularyzowano w mediach programy prorodzinne i prozdrowotne (Karta Seniora, Grajewska Karta Dużej Rodziny):

Program "Grajewska Karta Seniora" skierowany jest do osób starszych, które ukończyły 60 lat i zamieszkują na terenie miasta Grajewo. Portal www.grajewo.pl wyposażono w zakładkę Karta Seniora, która informuje o programie, przedstawia uprawnienia seniorów, przedstawia partnerów programu oraz wzór graficzny karty seniora. W zakładce istnieje możliwość pobrania formularza wniosku o wydanie karty. Program Grajewska Karta Dużej Rodziny prowadzony jest przez MOPS Grajewo, który przesyła informacje o karcie do publikacji na stronie www.grajewo.pl.

6) przygotowywano i przeprowadzano obchody świąt i uroczystości patriotycznych o charakterze lokalnym i państwowym:

W ramach tego ZWiK porządkował miejsca pamięci oraz w zależności od święta dekorował miasto flagami narodowymi. Wykonywano zaproszenia dla delegacji, uprzątno miejsc pamięci, dokonywano zakupu wiązanek okolicznościowych, zapewniano obsługę fotograficzną, informację medialną, zezwolenia na przemarsz grup osób oraz ozdobienie miasta flagami w ramach organizacji każdej z uroczystości o charakterze patriotycznym.

Zorganizowano uroczyste obchody rocznic Dnia Pamięci Żołnierzy Wyklętych, święta Konstytucji 3-go Maja, zakończenia II Wojny Światowej, wybuchu Powstania Warszawskiego, wybuchu II Wojny Światowej oraz Narodowego Święta Niepodległości. W uroczystościach brali udział posłowie i ich przedstawiciele, władze samorządowe Grajewo, Powiatu Grajewskiego, gminy Grajewo oraz przedstawiciele jednostek organizacyjnych miasta Grajewo, organizacji kombatanckich, młodzież i mieszkańcy miasta.

7) współuczestniczono w przygotowywaniu i opracowywaniu tekstów do Gazety Grajewskiej oraz koordynowano dystrybucję tego wydawnictwa na obszarze miasta.

W 2019 roku ukazało się 18 wydań Gazety Grajewskiej – bezpłatnego pisma Urzędu Miasta Grajewo. Nakład jednego wydania 3000 egzemplarzy. Forma papierowa Gazety jest dostępna w Urzędzie Miasta Grajewo, w sklepach PSS Społem w Grajewie, jednostkach miasta

oraz szpitalu. Kolportaż odbywał się też w sklepach, których właściciele wyrazili zgodę na ekspozycję. Forma elektroniczna w postaci pliku pdf dostępna jest na stronie www.grajewo.pl. Pozwala ona na dotarcie do większej grupy czytelników, między innymi za granicą.

5. Patronaty Burmistrza

Realizowano na podstawie Zarządzenia Nr 534/17 Burmistrza Miasta Grajewo z dnia 26 października 2017 r. w sprawie Regulaminu przyznawania Patronatu Burmistrza Miasta Grajewo. Podmioty i przedsięwzięcia promujące aktywność społeczną, kulturalną i sportową mieszkańców miasta otrzymały Patronat Burmistrza. W 2019 roku wpłynęło 48 wniosków o przyznanie patronatu. Łączne wsparcie finansowe wyniosło 23.850,00 zł. Zgodnie z Zarządzeniem przyznano środki finansowe na zakup nagród, trofeów sportowych, książek oraz gadżetów promocyjnych. O patronat wnioskowały między innymi: szkoły, szkoła muzyczna, lokalne stowarzyszenia, ligi sportowe, wydawnictwa, oraz indywidualni sportowcy, a także jednostki organizacyjne miasta.

VII. Edukacja publiczna i opieka w szkołach i przedszkolach

Publiczna sieć przedszkoli na terenie miasta Grajewo:

1. Przedszkole Miejskie nr 1 w Grajewie
2. Przedszkole Miejskie nr 2 w Grajewie
3. Przedszkole Miejskie nr 4 w Grajewie
4. Przedszkole Miejskie nr 6 w Grajewie
5. Szkoła Podstawowa nr 1 im. Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego w Grajewie (z oddziałami przedszkolnymi)
6. Szkoła Podstawowa nr 2 im. Adama Mickiewicza w Grajewie (z oddziałami przedszkolnymi)
7. Szkoła Podstawowa nr 4 im. Henryka Sienkiewicza w Grajewie (z oddziałami przedszkolnymi)

Liczba dzieci w wieku przedszkolnym zamieszkałych (zameldowanych) na terenie miasta Grajewo

Lp.	Wiek dzieci	Rok szkolny 2018/2019	Rok szkolny 2019/2020
2.	dzieci trzyletnich	182	219
3.	dzieci czteroletnich	201	180
4.	dzieci pięcioletnich	190	196
5.	dzieci sześcioletnich	215	194
6.	RAZEM	788	789

*dane pochodzą z Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Grajewo (zameldowane na pobyt stały i czasowy)

Placówki wychowania przedszkolnego funkcjonujące w mieście Grajewo w latach 2018/2019 i 2019/2020

Lp.	Placówki wychowania przedszkolnego	Rok szkolny 2018/2019		Rok szkolny 2019/2020	
		Liczba placówek	Liczba miejsc*	Liczba placówek	Liczba miejsc*
1.	przedszkola	4	429	4	429
2.	szkoły podstawowe, w których utworzono oddziały przedszkolne	3	350	3	350**
RAZEM		7	779	7	779

*Liczba miejsc na podstawie arkuszy organizacyjnych szkół i przedszkoli

** Liczba miejsc w oddziałach przedszkolnych planowana była w wielkości 375, ale po rekrutacji zmniejszono liczbę miejsc do 350

Rekrutacja do placówek wychowania przedszkolnego - zgłoszone do rekrutacji wnioski

Lp.	Placówki wychowania przedszkolnego	Rok szkolny 2018/2019			Rok szkolny 2019/2020		
		Wnioski o kontynuację	Wolne miejsca	Nowe wnioski	Wnioski o kontynuację	Wolne miejsca	Nowe wnioski
1.	Przedszkola, w tym:						
a	PM nr 1	57	34	13	62	29	29
b	PM nr 2	70	18	47	55	33	46
c	PM nr 4	92	33	33	87	38	40
d	PM nr 6	83	42	60	96	29	66
2.	Szkoły podstawowe, w których funkcjonują oddziały przedszkolne						
a	SP nr 1	47	53	42	54	46	13
b	SP nr 2	97	53	48	94	81	52
c	SP nr 4	67	33	44	58	42	47
RAZEM		513	266	287	506	298	293

Rekrutacja do placówek wychowania przedszkolnego rekrutacja podstawowa i rekrutacja uzupełniająca

Lp.	Placówki wychowania przedszkolnego	Rok szkolny 2018/2019				Rok szkolny 2019/2020			
		Niezakwalifikowani	Nieprzyjęci w postępowaniu		Wskazano miejsce w innym przedszkolu	Niezakwalifikowani	Nieprzyjęci w postępowaniu		Wskazano miejsce w innym przedszkolu
			Rekrutacyjnym	Uzupełniającym			Rekrutacyjnym	Uzupełniającym	
1	Przedszkola								
a	PM nr 1	5	0	0	0	0	0	0	0
b	PM nr 2	5	24	0	24*	6	13	0	12**
c	PM nr 4	0	0	0	0	5	0	0	0
d	PM nr 6	2	16	0	16*	5	37	0	30**
2	Szkoły podstawowe, w których funkcjonują oddziały przedszkolne								
a	SP nr 1	0	0	0	0	0	0	0	0
b	SP nr 2	0	0	0	0	0	0	0	0
c	SP nr 4	0	14	0	14*	2	17	0	17**
RAZEM		12	54	0	54*	18**	67	0	59**

* liczba dzieci, którym wskazano miejsca w innych przedszkolach w roku szkolnym 2018/2019 wyniosła 18. Różnica wynika z faktu, iż zgodnie z przepisami prawa rodzice mogą składać wnioski do 3 przedszkoli (składają nawet czasem do 4). Stąd nazwiska tych dzieci się powtarzają w kilku jednostkach. Ponadto dzieci mogą być nieprzyjęte w dwóch placówkach a w trzeciej jednostce są przyjęte.

** liczba dzieci, którym wskazano miejsca w innych przedszkolach w roku szkolnym 2019/2020 wyniosła 14. Różnica wynika z faktu, iż zgodnie z przepisami prawa rodzice mogą składać wnioski do 3 przedszkoli (składają nawet czasem do 4). Stąd nazwiska tych dzieci się powtarzają w kilku jednostkach. Ponadto dzieci mogą być nieprzyjęte w dwóch placówkach a w trzeciej jednostce są przyjęte.

Liczba dzieci i oddziałów w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych wg stanu na dzień 30 września 2019 roku

Lp.	Nazwa szkoły	Liczba oddziałów	Liczba uczniów	w tym:	
				poniżej „0”	„0”
1.	PM 1	4	82	64	18
2.	PM 2	4	88	72	16
3.	PM 4	5	125	96	29
4.	PM 6	5	124	101	23
5.	SP1	4	95	58	37
6.	SP2	6	147	97	50
7.	SP4	4	97	54	43
RAZEM		32	758	542	216

Miasto Grajewo zapewniło odpowiednią do zdiagnozowanych potrzeb sieć publicznych placówek wychowania przedszkolnego i liczbę miejsc w tych placówkach. Poziom upowszechnienia wychowania przedszkolnego w mieście Grajewo w 2019 r. wyniósł 96,07%. Miały miejsce sytuacje, że dzieci nie przyjęto do przedszkola preferowanego przez rodziców. Taka sytuacja miała miejsce w przypadku Przedszkola Miejskiego nr 2 i 6 i oddziałów przedszkolnych w Szkole Podstawowej nr 4. W większości przypadków działające oddziały były 10 godzinne, z dostępem do placów zabaw. Placówki przedszkolne spełniały wymogi bezpieczeństwa sanitarnego i przeciwpożarowego.

Na realizację wychowania przedszkolnego w 2019 r. wydatkowano kwotę 8.532.944,01 zł z czego w poszczególnych przedszkolach i oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych:

- a) Przedszkole Miejskie nr 1 w Grajewie – 1.435.330,22 zł
- b) Przedszkole Miejskie nr 2 w Grajewie – 1.640.091,17 zł
- c) Przedszkole Miejskie nr 4 w Grajewie – 1.818.063,72 zł
- d) Przedszkole Miejskie nr 6 w Grajewie – 1.717.800,14 zł
- e) Szkoła Podstawowa nr 1 w Grajewie (oddziały przedszkolne) – 452.680,08 zł
- f) Szkoła Podstawowa nr 2 w Grajewie (oddziały przedszkolne) – 954.210,72 zł
- g) Szkoła Podstawowa nr 4 w Grajewie (oddziały przedszkolne) – 514.767,96 zł

Miasto Grajewo na realizację wychowania przedszkolnego otrzymało dotację celową ze środków budżetu państwa w wysokości 819 352,00 zł.

Na terenie miasta funkcjonowały dwie niepubliczne placówki wychowania przedszkolnego. Jest to Niepubliczne Przedszkole nr 1 „Akademia Dobrego Startu” w Grajewie, do którego uczęszczało ok. 86 dzieci. Niepubliczne Przedszkole otrzymało w 2019 r. dotację z budżetu miasta w wysokości 1.029.575,44 zł. Drugą placówką niepubliczną jest Terapeutyczny Punkt Przedszkolny „Milowy Krok” w Grajewie, do której uczęszczało ok. 10 dzieci posiadających orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego. W placówce było również realizowane wczesne

wspomaganie dla ok. 14 dzieci. Punkt Terapeutyczny otrzymał dotację z budżetu miasta w wysokości 431.356,69 zł.

Publiczna sieć szkół podstawowych na terenie miasta Grajewo

1. Szkoła Podstawowa nr 1 im. Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego w Grajewie
2. Szkoła Podstawowa nr 2 im. Adama Mickiewicza w Grajewie
3. Szkoła Podstawowa nr 4 im. Henryka Sienkiewicza w Grajewie

Liczba dzieci i oddziałów w szkołach podstawowych wg stanu na dzień 30 września 2019 roku

Lp	Nazwa szkoły	Liczba oddziałów	Liczba uczniów	w tym:							
				I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
1.	SP 1	24	427	55	53	47	40	51	76	45	60
2.	SP 2	29	652	77	79	70	52	90	107	76	101
3.	SP 4	32	754	93	83	91	89	106	124	79	89
Razem		85	1833	225	215	208	181	247	307	200	250

Na utrzymanie trzech szkół podstawowych (do sierpnia 2019 r. z oddziałami gimnazjum) wydatkowano kwotę w wysokości 21.786.868,67 zł, z czego na poszczególne szkoły wydatki przedstawiały się następująco:

- a) Szkoła Podstawowa nr 1 w Grajewie 5.979.648,02 zł
- b) Szkoła Podstawowa nr 2 w Grajewie 6.515.624,60 zł
- c) Szkoła Podstawowa nr 4 w Grajewie 6.425.504,64 zł

Na utrzymanie trzech szkół podstawowych z oddziałami gimnazjalnymi wydatkowano kwotę w wysokości 18.920.777,26 zł. Część oświatowa subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego wyniosła w 2019 roku 15.490.715,00 zł. Subwencja stanowi 81,87% wydatków ponoszonych na szkoły podstawowe. Różnicę pokryto z budżetu miasta w wysokości 3.430.062,26 zł, co stanowi 18,13%.

Projekty realizowane w szkołach ze środków zewnętrznych

W 2019 roku Szkoła Podstawowa nr 1 w Grajewie kontynuowała realizację projektu współfinansowanego ze środków europejskich z Programu ERASMUS + p.n. „Cycling on nature's wheels” i zrealizowała wydatki na kwotę 13 657,62 zł oraz realizację projektu p.n. „Food for Thought - A Cultural Recipe of European Traditions and Customs” z programu Erasmus + i poniosła wydatki na kwotę 41.830,46 zł.

Ponadto w Szkole Podstawowej nr 1 w Grajewie jest realizowany projekt p.n. „Równe szanse i możliwości w oddziałach przedszkolnych przy Szkole Podstawowej nr 1 w Grajewie” na łączną kwotę 60.863,00 zł. Realizowany jest w latach 2018 -2019. W 2019 roku wydatkowano kwotę 17.929,34 zł.

W Szkole Podstawowej nr 2 i Szkole Podstawowej nr 4 jest natomiast realizowany projekt p.n. „Nie zgubić talentu – rozwijanie kompetencji kluczowych u dzieci z oddziałów przedszkolnych przy Szkole Podstawowej nr 2 i przy Szkole Podstawowej nr 4 w Grajewie” na łączną kwotę 75.874,00 zł. Projekt był realizowany w latach 2018-2019. W 2019 r. wydatkowano kwotę 13.537,48 zł.

Dotacje otrzymane z budżetu państwa w 2019 r. i wydatkowane na zadania z zakresu:

- a) wychowania przedszkolnego – 819.352,00 zł
- b) wyposażenia szkół w podręczniki, materiały edukacyjne lub materiały ćwiczeniowe – 144.248,93 zł

- c) dofinansowania świadczeń pomocy materialnej dla uczniów o charakterze socjalnym – 147.662,97 zł + 35.452,47 zł środki własne miasta
- d) „Wyprawka szkolna” – 5.861,07 zł
- e) w ramach wieloletniego Programu "Posiłek w domu i szkole" – 30.307,09 zł +7.576,77 zł (wkład miasta),
- f) dofinansowania kosztów kształcenia pracowników młodocianych 79.014,08 zł.

W ramach realizacji Uchwały Nr XXVIII/170/12 Rady Miasta Grajewo z dnia 26 września 2012 r. w sprawie przyjęcia lokalnego Programu wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży z terenu Miasta Grajewo, określenia szczegółowych warunków, form i zakresu pomocy, trybu postępowania oraz osób lub grup osób uprawnionych do otrzymania pomocy w 2019 r. przyznano 6 nagród za osiągnięcia artystyczne.

W ramach realizacji Uchwały Nr VII/51/11 Rady Miasta Grajewo z dnia 29 kwietnia 2011 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad, trybu przyznawania i pozbawiania oraz rodzaju i wysokości stypendiów sportowych, nagród i wyróżnień za osiągnięte wyniki sportowe oraz warunków i trybu przyznawania wyróżnień i nagród pieniężnych oraz rodzajów wyróżnień i wysokości nagród za osiągnięcia w działalności sportowej przyznano w 2019 r. 15 stypendiów sportowych i 4 nagrody sportowe.

Funkcjonowanie Żłobka Miejskiego w Grajewie

Żłobek Miejski jest jednostką budżetową miasta Grajewo. Mieści się on w budynku Przedszkola Miejskiego nr 2 w Grajewie, ul. Ignacego Krasickiego 2. Do żłobka uczęszczało 48 dzieci.

Liczba dzieci w wieku żłobkowym zamieszkałych (zameldowanych) na terenie miasta Grajewo w okresie od 1 stycznia 2016 do 10.05. 2020 r.

Lp.	Rok urodzenia	Liczba dzieci
1.	2016	219
2.	2017	220
3.	2018	189
4.	2019	225
5.	2020	54

Do żłobka uczęszczają dzieci w wieku od 20 tygodnia życia do 3 lat. Poziom na jakim zaspokajane są potrzeby opieki żłobkowej w roku 2018/2019 - 8,2% natomiast w roku 2019/2020 na poziomie 13,08% . W każdym roku podczas procesu rekrutacji ok. 50 – 60 dzieci nie jest przyjęte. W związku z potrzebą zwiększenia miejsc w żłobku, w 2019 roku złożono wniosek utworzenie dodatkowego oddziału żłobkowego i zwiększeniem się ilości miejsc w żłobku do 72 dzieci. Realizacja projektu nastąpi w 2020 r. W 2019 roku koszt utrzymania żłobka wyniósł 621.410,63 zł. Jest on finansowany w całości ze środków własnych miasta.

Uchwały Rady Miasta Grajewo podjęte w 2019 roku w zakresie spraw dotyczących edukacji były realizowane na bieżąco:

- a) Uchwała Nr IV/31/19 Rady Miasta Grajewo z dnia 30 stycznia 2019 r. zmieniająca uchwałę w sprawie określenia kryteriów, dokumentów potwierdzających ich spełnianie oraz przyznania liczby punktów poszczególnym kryteriom obowiązującym na drugim etapie postępowania rekrutacyjnego i w postępowaniu uzupełniającym do przedszkoli publicznych i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych na terenie miasta Grajewo

- b) Uchwała nr VII/62/19 Rady Miasta Grajewo z dnia 24 kwietnia 2019 r. w sprawie określenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycieli przedszkoli i innych placówek przedszkolnych pracujących z grupami obejmującymi dzieci 6-letnie i dzieci młodsze
- c) Uchwała Nr VII/63/19 Rady Miasta Grajewo z dnia 24 kwietnia 2019 r. w sprawie ustalenia planu sieci publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez miasto Grajewo oraz określenia granic obwodów publicznych szkół podstawowych
- d) Uchwała Nr XI/91/19 Rady Miasta Grajewo z dnia 25 września 2019 r. zmieniająca uchwałę w sprawie ustalenia czasu bezpłatnego nauczania, wychowania i opieki w przedszkolach publicznych i oddziałach przedszkolnych w publicznych szkołach podstawowych miasta Grajewo oraz określenia wysokości opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego uczniów objętych wychowaniem przedszkolnym do końca roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym kończą 6 lat.
- e) Uchwała Nr XIII/105/19 Rady Miasta Grajewo z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie przyjęcia do prowadzenia przez miasto Grajewo zadań publicznych z zakresu oświaty i wychowania powierzonych przez powiat grajewski.
- f) Uchwała Nr XIV/114/2019 Rady Miasta Grajewo z dnia 27 grudnia 2019 r. w sprawie określenia średniej ceny jednostki paliwa w mieście Grajewo na rok szkolny 2019/2020 rodzicom, którym przysługuje zwrot kosztów przewozu dzieci, młodzieży i uczniów oraz rodziców do placówek oświatowych
- g) Uchwała Nr XIV/115/19 Rady Miasta Grajewo z dnia 27 grudnia 2019 r. w sprawie określenia kryteriów wraz z liczbą punktów i dokumentów potwierdzających ich spełnianie na drugim etapie postępowania rekrutacyjnego i postępowania uzupełniającego do publicznych przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych prowadzonych przez miasto Grajewo

VIII. Działalność w obszarze kultury

1. Grajewskie Centrum Kultury

Grajewskie Centrum Kultury jest samorządową instytucją kultury powstałą na mocy Uchwały Nr XIII/102/15 Rady Miasta Grajewo z dnia 29 września 2015 r. w sprawie połączenia samorządowych instytucji kultury - Miejskiego Domu Kultury w Grajewie i Grajewskiej Izby Historycznej oraz utworzenia Grajewskiego Centrum Kultury. W związku z powyższym kontynuujemy wieloletnią działalność instytucji, z których połączenia powstał, choć pod względem formalno-prawnym funkcjonujemy od dnia 1 stycznia 2016 r. Prowadzimy wielokierunkową działalność w dziedzinie rozwoju i upowszechniania kultury oraz gromadzenia, trwałej ochrony i promowania dóbr kulturalno-historycznego dziedzictwa miasta i regionu.

Naszą misją jest rozwój kultury, przekazywanie wartości i umiejętności artystycznych oraz zachowanie dziedzictwa historyczno-kulturowego regionu. Aktywizujemy i integrujemy mieszkańców Grajewo oraz pobudzamy w nich chęć do świadomego obcowania z kulturą.

Do podstawowych zadań naszej działalności należy:

- 1) edukacja kulturalna oraz kształtowanie wartości poznawczych i estetycznych odbiorców kultury,
- 2) tworzenie mieszkańcom Grajewo warunków do rozwoju amatorskiego ruchu artystycznego oraz zainteresowania wiedzą i sztuką,

- 3) rozpoznawanie, rozwijanie i zaspokajanie zainteresowań oraz potrzeb kulturalnych i intelektualnych mieszkańców Grajewa oraz tworzenie warunków do ich rozwoju,
- 4) tworzenie warunków do podtrzymywania postaw patriotycznych i kultywowania tradycji, w tym tradycji folklorystycznych,
- 5) gromadzenie, trwała ochrona i udostępnianie dóbr kulturalno-historycznego dziedzictwa o charakterze materialnym i niematerialnym mieszkańcom miasta i regionu,
- 6) integrowanie społeczności miasta i wspieranie lokalnych inicjatyw kulturalnych,
- 7) inspirowanie mieszkańców miasta do rozwijania zainteresowań przeszłością oraz umacnianie ich związku z własnym regionem;
- 8) promocja miasta Grajewa.

Od samego początku działalności staramy się stworzyć uczestnikom zajęć jak najlepsze warunki i możliwości samorealizacji poprzez sztukę czy inne aktywne formy spędzania wolnego czasu. Chcemy kształtować w młodzieży odpowiednie postawy wobec sztuki, życia, samego siebie oraz wobec drugiego człowieka. Osoby odwiedzające GCK mogą rozwijać swoje zainteresowania poprzez udział w zajęciach, wykładach, warsztatach oraz samodzielną działalność twórczą pod czujnym okiem naszych pracowników - instruktorów teatru, tańca, muzyki i plastyki. Mogą także uczestniczyć w imprezach takich jak: koncerty, wernisaże, wystawy, konkursy, spektakle, turnieje, happeningi. Ważnym elementem jest wymiana doświadczeń. Dlatego staramy się współpracować z innymi placówkami zarówno w kraju, jak i zagranicą. Staramy się również reagować na potrzeby mieszkańców.

W ciągu 2019 r. instytucja realizowała przedsięwzięcia o charakterze artystycznym, kulturalnym, edukacyjnym, animacyjnym i społecznym w różnych formach działalności. Najważniejsze wydarzenia z dziedziny kultury, sztuki, edukacji i życia społecznego w 2019 r. organizowane, bądź współorganizowane przez Grajewskie Centrum Kultury, bądź z udziałem instytucji zawiera „Sprawozdanie z działalności merytorycznej GCK za rok 2019”, które stanowiło załącznik do naszego pisma GCK.031.2.2020, adresowanego do Biura Rady Miasta Grajewa i dostarczone do Sekretariatu Urzędu Miasta w dniu 13.03.2020 r. Sprawozdanie to było też przedmiotem dyskusji na połączonych komisjach Rady Miasta Grajewa w dniu 28.04.2020 r. i spotkało się z życzliwym przyjęciem radnych.

Podejmowane przez GCK działania wpisują się w realizację celów i założeń obowiązujących programów i strategii miasta Grajewa m.in.:

- a) Programu Rozwoju Miasta Grajewa na lata 2016-2023;
- b) Programu Aktywności Lokalnej Miasta Grajewa na lata 2017-2021;
- c) Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Grajewa na lata 2017-2027;
- d) Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych dla miasta Grajewa na lata 2017-2024;
- e) Miejskiego Programu Opieki nad Zabytkami Miasta Grajewa na lata 2018-2021;
- f) Rocznych programów współpracy Miasta Grajewa z organizacjami pozarządowymi;

W bieżącym roku kończy się realizacja Programu działania Grajewskiego Centrum Kultury stanowiącego załącznik do Umowy określającej warunki organizacyjno-finansowe działalności GCK zawartej 29 grudnia 2015 r. pomiędzy Miastem Grajewa reprezentowanym przez Burmistrza Dariusza Latarowskiego a Tomaszem Dudzińskim – Dyrektorem Grajewskiego Centrum Kultury .

Priorytety, cele operacyjne i zaplanowane działania zawarte w Programie były sukcesywnie, chociaż nie bez przeszkód realizowane.

Warto wrócić uwagę na niektóre. Z dużym zainteresowaniem pasjonatów historii spotykały się organizowane cyklicznie wystawy tematyczne i spotkania z „ciekawymi” ludźmi

w Grajewskiej Izbie Historycznej. Imponująca frekwencja towarzyszyła imprezom wysokiej kategorii kultury – spotkaniom muzycznym „przy kawie i muzyce” i literacko-poetyckim „biesiada literacka” organizowanym przy współudziale innych podmiotów.

Niewątpliwym sukcesem osiągniętym wspólnie przez władze samorządowe i GCK było pozyskanie środków i rozpoczęcie rewaloryzacji zabytkowego budynku Klubu „Hades”. Oczywiście nie udało się zrealizować wszystkich zaplanowanych w ramach poszczególnych priorytetów celów operacyjnych i działań. Bedzie to przedmiotem prac i Dyrektora GCK i jego zespołu pracowniczego nad podsumowaniem „Strategii działania GCK na lata 2016-2020” przy użyciu analizy SWOT.

2. Miejska Biblioteka Publiczna

Miejska Biblioteka Publiczna w Grajewie swoją działalnością usługową obejmuje teren miasta, gminy i powiatu Grajewo. Biblioteka funkcjonuje jako samorządowa instytucja kultury, dla której prowadzenie w szczególności działalności w zakresie rozwoju i zaspokajania potrzeb czytelniczych jest podstawowym celem statutowym. Aby rozwijać i zaspokajać potrzeby czytelnicze społeczeństwa MBP gromadzi, przechowuje, udostępnia i chroni materiały biblioteczne. Równoległe z realizacją podstawowych zadań statutowych MBP prowadzi działania upowszechniające wiedzę, popularyzujące kulturę i czytelnictwo oraz współpracuje z bibliotekami wchodzącymi w skład ogólnopolskiej sieci bibliotecznej, a także instytucjami kultury, organizacjami i stowarzyszeniami oraz szkołami i przedszkolami działającymi na terenie miasta.

Do najważniejszych form propagowania czytelnictwa i promocji szeroko rozumianej kultury przez Bibliotekę należą:

1) spotkania autorskie

W 2019 roku odbyły się spotkania m.in. z Ewą Iżbicką, Agatą Kołakowską, Robertem Gondkiem, Joanną Jax, Zofią Stanecką, Leonardą Szubzdą, Biblioteka zorganizowała również dwa spektakle teatralne dla młodzieży szkół średnich oraz jeden spektakl dla przedszkolaków.

2) konkursy

W Oddziale dla Dzieci w ramach Międzynarodowego Dnia Języka Ojczystego odbyło się dyktando międzyszkolne oraz dwa konkursy. Pierwszy literacki ph. „List do ulubionego bohatera literackiego”, kolejny plastyczny „Stroik świąteczny”. Wypożyczalnia i Czytelnia dla Dorosłych ogłosiła konkurs na najciekawszą recenzję ph. „Moja ulubiona książka”.

3) lekcje biblioteczne przysposobienie czytelnicze i informacyjne

Przez cały rok szkolny w Oddziale dla Dzieci odbywały się wycieczki uczniów szkół podstawowych (uczestniczyło 220 uczniów) oraz przedszkolaków, wprowadzające do biblioteki (150 przedszkolaków).

W Oddziale dla Dzieci wprowadzone zostały cykliczne zajęcia plastyczne w ramach „Kreatywnych sobót” oraz spotkania z dziećmi ph. „Zaczytane przedszkola”, Warsztaty literackie. Organizowane są różnego rodzaju akcje m.in.: „Mamo! Tato! Zapisz dziecko do biblioteki!”. Wypożyczalnia dla Dorosłych wprowadziła cykl pod nazwą „Wypożyczalnia poleca” ,w ramach którego publikowane są propozycje książkowe. MBP kontynuuje udział w ogólnopolskich akcjach „Mała książka- wielki człowiek”, „Zaczytani- podziel się książką”, „Noc bibliotek”, „Mirabelka” „Narodowe czytanie”. Gościem obchodów Narodowego Czytania w 2019 roku był polski aktor teatralny, filmowy i dubbingowy, Jacek Kawalec. Cyklicznie odbywają się również jarmarki „Bożonarodzeniowy” i „Wielkanocny”.

Na działalność Biblioteki w roku sprawozdawczym wydatkowano 466.900,00 zł -dotacja od organizatora. Biblioteka otrzymała dotację celową zgodnie z porozumieniem zawartym pomiędzy powiatem grajewskim a miastem Grajewo w kwocie 10.000 zł na realizację spotkań autorskich oraz zakup książek. Ponadto uzyskała również dofinansowanie z Biblioteki Narodowej w kwocie 13.500 zł, co pozwoliło bibliotece nabyć nowości wydawnicze. W ramach umowy podpisanej z miastem Grajewo MBP otrzymała także dofinansowanie w kwocie 45.000 zł na m.in. doposażenie biblioteki i zakup nowości książkowych, czy audiobooków i filmów.

Księgozbiór biblioteki obejmuje 52 072 woluminów książek, w tym zbiory biblioteczne Wypożyczalni dla Dorosłych to 24 807 wol. książek, zbiory biblioteczne Czytelni dla Dorosłych to 7 475 wol. książek, a Oddziału dla Dzieci 19 790 wol. książek.

Księgozbiór wypożyczalni tworzą przede wszystkim literatura piękna dla dorosłych i młodzieży oraz literatura popularnonaukowa. W jego skład wchodzi lektury, poradniki z różnych dziedzin wiedzy oraz książki z obszarów nauk humanistycznych, społecznych, ścisłych, przyrodniczych, technicznych i medycznych. W 2019 r. zakupiono 653 wol. Książek.

W czytelni udostępniana jest literatura popularnonaukowa oraz księgozbiór podręczny do którego zalicza się słowniki, a także książki o charakterze encyklopedycznym. W ubiegłym roku księgozbiór czytelni powiększył się o 148 książek. W 2019 roku MBP przystąpiła do projektu Cyfrowej Wypożyczalni Publikacji Narodowych ACADEMICA, realizowanego przez Bibliotekę Narodową, pozwala czytelnikom na określonych warunkach korzystać z elektronicznej wersji czasopism i książek.

Natomiast Oddział dla Dzieci gromadzi księgozbiór przeznaczony dla dzieci i młodzieży do lat 16. Oprócz lektur i klasyki dziecięcej młody czytelnik znajdzie tu literaturę młodzieżową i popularnonaukową, a także może skorzystać z encyklopedii, albumów, atlasów, słowników i leksykonów. W zbiorach Oddziału znajdują się również książki adresowane już do dwulatków, które rozwijają wyobraźnię i uczą najmłodszych otaczającego świata. W 2019 r. Oddział zakupił 464 wol. nowości wydawniczych.

Ponadto z myślą o czytelnikach starszych, słabo widzących i niepełnosprawnych Biblioteka prowadzi dział audiowizualny, który składa się ogółem z 623 audiobooków, oraz 291 filmów.

W 2019 r. w MBP zarejestrowano ogółem 2 147 osób. Każdy nowo zarejestrowany czytelnik został wpisany do komputerowego systemu Libra i otrzymał kartę biblioteczną. Łącznie wypożyczono 46 923 książek. Bibliotekę odwiedziło ogółem 15 017 czytelników.

W 2019 r. na przełomie października i listopada w Oddziale dla Dzieci przeprowadzono remont. Wykonano nową instalację elektryczną i przeprowadzono kapitalny remont wypożyczalni, sali komputerowej oraz pomieszczeń socjalnych.

Biblioteka przez cały rok podkreśla wszelkiego rodzaju rocznice i święta państwowe poprzez wystawy i fotogazetki zawierające najważniejsze informacje z życia i twórczości pisarzy i poetów. Ponadto na stronie internetowej na bieżąco publikowane są nowości wydawnicze zakupione przez bibliotekę, a na miejscu użytkownik może wpisać tytuły propozycji książkowych do zakupu przez bibliotekę. MBP oferuje również usługi ksero.

IX. Sport i rekreacja

1. Obiekty i tereny sportowo-rekreacyjne

Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Grajewie jest jednostką budżetową powołaną przez Radę Miejską w Grajewie Uchwałą nr 160/XXVI/97 z dnia 14 sierpnia 1997 r. Głównym

zadaniem MOSiR w Grajewie zgodnie z obowiązującym statutem stanowiącym załącznik do Uchwały Nr VI/56/15 Rady Miasta Grajewo z dnia 24 marca 2015 r. jest propagowanie sportu i kultury fizycznej oraz czynnego wypoczynku wśród mieszkańców Grajewo, stworzenie odpowiednich warunków do rekreacji i wypoczynku, a także uprawiania wybranych dyscyplin sportowych oraz umiejętne zarządzanie obiektami.

Celem działalności MOSiR jest realizacja zadań Miasta Grajewo w zakresie kultury fizycznej i rekreacji, administrowanie oraz zarządzanie obiektami i urządzeniami sportowo rekreacyjnymi w oparciu o przekazane przez miasto mienie komunalne:

Do podstawowych zadań MOSiR w Grajewie jakie nakłada statut należy w szczególności:

- a) organizowanie i współorganizowanie zajęć, zawodów i imprez sportowo rekreacyjnych,
- b) zapewnienie kadry instruktorów do prowadzenia zajęć sportowo rekreacyjnych.
- c) prowadzenie sekcji sportowych,
- d) tworzenie i udostępnianie bazy sportowo rekreacyjnej,
- e) prowadzenie i propagowanie zajęć rekreacyjnych,
- f) organizacja zajęć sportowo-rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży w okresie ferii zimowych i wakacji letnich,
- g) prowadzenie działalności służącej upowszechnianiu kultury fizycznej oraz prawidłowemu funkcjonowaniu i rozwojowi MOSiR,
- h) właściwa eksploatacja, konserwacja bazy sportowo rekreacyjnej na obszarze swojego działania

Realizację zadań Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Grajewie w roku 2019 obrazuje poniższa tabela:

L.p.	ZADANIA PODSTAWOWE	ZADANIA SZCZEGÓŁOWE
1.	W zakresie działalności organizacyjnej.	1.Opracowanie planu pracy MOSiR 2.Opracowanie kalendarza imprez sportowo – rekreacyjnych.
2.	W zakresie działalności gospodarczej.	1.Zakup sprzętu sanitarno – higienicznego niezbędnego do utrzymania obiektu zgodnie z wymogami Państwowej Terenowej Inspekcji Sanitarnej. 2.Zakup niezbędnego sprzętu sportowego do prowadzenia sekcji sportowych, organizacji imprez sportowo – rekreacyjnych. 3.Zakup farb na odnawianie we własnym zakresie pomieszczeń MOSiR. 4.Konserwacja i bieżące naprawy sprzętu i urządzeń będących własnością MOSiR.
3.	Współpraca z Powiatowym Szkolnym Związkiem Sportowym w Grajewie.	1.Udostępnienie obiektów MOSiR na zawody sportowe PSZS. 2.Pomoc organizacyjna przy przeprowadzaniu imprez.
4.	Współpraca MOSiR z grajewskimi szkołami.	1.Udostępnianie obiektów na treningi, zajęcia lekcyjne i zawody sportowe.
5.	Prowadzenia działalności w zakresie sportu i rekreacji.	1. Współpraca w zakresie organizacji imprez z Klubem Sportowym „Warmia”, Szkolnymi i Uczniowskimi Klubami Sportowymi, Klubem Biegacza „Maratonka”, Radą Powiatową LZS, oraz z zakładami pracy.
6.	Organizacja zawodów, imprez sportowych i rekreacyjnych.	1. Pomoc fachowa i organizacyjna przy przeprowadzeniu imprez sportowych przez kluby, związki i stowarzyszenia 2. Organizacja zawodów dla społeczności grajewskiej. 3. Organizacja zawodów dla społeczności grajewskiej w dni wolne od zajęć codziennych w ramach spartakiad zakładowych. 4. Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży podczas ferii zimowych i wakacji. 5. Przeprowadzenie zawodów rangi mistrzostw województwa, miasta i powiatu dzieci i młodzieży. 6. Zapewnienie użytkownikom korzystającym z hali sportowej, siłowni, sauny i salki gimnastycznej bezpiecznych warunków uprawiania sportu i rekreacji.
7.	Działalność na stadionie miejskim.	1.Organizacja zawodów sportowych dla dzieci i młodzieży. 2.Korzystanie ze stadionu przez sekcje Klubu Sportowego „Warmia”. 3.Współpraca z Grajewskim Centrum Kultury w zakresie organizacji imprez sportowo – kulturalnych.

		4. Właściwe przygotowanie oraz utrzymanie obiektu do organizacji imprez sportowych.
8.	Szkolenie i doskonalenie kadr trenersko – instruktorskich i sędziowskich.	1. Nawiązywanie kontaktu z Okręgowymi Związkami Sportowymi celem zorganizowania kursów sędziowskich i instruktorskich: * piłka nożna * piłka siatkowa * piłka ręczna * koszykówka * zapasy * lekkoatletyka * tenis stołowy * MMA
9.	Prowadzenie działalności wychowawczej i popularyzatorskiej w zakresie sportu i kultury fizycznej.	1. Dążenie do właściwego zachowania się na imprezach sportowych przez kibicującą młodzież. 2. Popularyzacja dyscypliny mało znanych przez zamieszczenia plakatów na tablicach ogłoszeniowych. 3. Organizacja zawodów dla dziewcząt i chłopców. 4. Popularyzacja imprez organizowanych przez MOSiR w lokalnej prasie, radio i telewizji.
10.	W zakresie działalności finansowej.	1. Wynajmowanie hali sportowej, siłowni, salki gimnastycznej, sauny zakładom pracy i osobom fizycznym. 2. Wysyłanie informacji o możliwości umieszczenia reklam na hali sportowej. 3. Udostępnienie hali na imprezy sportowe. 4. Organizacja obozów sportowych podczas ferii i wakacji.

Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Grajewie zarządza i gospodaruje obiektami sportowymi oraz terenami sportowo – rekreacyjnymi w skład których wchodzi:

1) Hala sportowa mieszcząca się przy ul. Strażackiej 2, Zajęcia szkoleniowe i rekreacyjne w Hali sportowo – widowiskowej odbywają się codziennie, w dni powszednie od godziny 6:00 do 22.00 według przyjętego tygodniowego harmonogramu. Do godziny 15:30 z usług wynajmu sal sportowych korzystają głównie uczniowie z Szkoły Podstawowej nr 2. W tym czasie odbywają się również wszelkiego rodzaju zawody międzyszkolne organizowane w ramach kalendarza Powiatowego Szkolnego Związku Sportowego jak i rywalizacji miejskiej. Od godziny 15:30 hala udostępniana jest przede wszystkim organizacjom sportowym z przeznaczeniem na prowadzenie zajęć treningowych dla własnych sekcji sportowych:

- a) piłki nożnej:
  - junior starszy
  - trampkarz
  - młodzik
- b) tenisa stołowego
- c) lekkoatletycznej
- d) piłki siatkowej
- e) zapasów
- f) zapasów MMA

2) Stadion Miejski mieszczący się przy ul. Piłsudskiego 32.

Na stadionie mogą odbywać się różne imprezy: głównie mecze piłkarskie oraz imprezy plenerowe. Na tym obiekcie znajduje się również pełnowymiarowe boisko piłkarskie, na którym odbywają się treningi Klubu Sportowego Warmia Grajewo. Ze stadionu korzystają także młodzi piłkarze trenujący pod szyldem „Akademia Warmii Grajewo”. Zarówno grupa seniorów jak i młodzi pasjonaci piłki nożnej korzystają z tego obiektu bezpłatnie. Dodatkowo bieżnia na stadionie jest dostępna dla osób zainteresowanych poprawą swojej kondycji.

3) Boisko piłki nożnej mieszczące się przy ul. Wojska Polskiego 72A, usytuowane na terenie "KLUBU HADES". Obiekt wykorzystywany jest przez grupy młodzieżowe piłki nożnej, gdzie odbywają swoje treningi, a także są rozgrywane mecze ligowe. Jest to miejsce

organizacji różnego rodzaju imprez plenerowych.

4) Miasteczko Ruchu Drogowego mieszczące się przy ul. Łaziennej jest wykorzystywane przez najmłodszych oraz policję do prowadzenia egzaminów na kartę rowerową. Asfaltowe kręte uliczki są opatrzone prawdziwymi znakami drogowymi. W tym miejscu można uczyć dziecko przechodzenia przez jezdnię, bezpiecznej jazdy na rowerze z uwzględnieniem zasad ruchu drogowego. Obecna przebudowa Parku Solidarności i zabiegi w kierunku poprawy wizerunku tego miejsca będą być może początkiem modernizacji Miasteczka Ruchu Drogowego

5) Dwa boiska do piłki siatkowej plażowej znajdujące się przy ul. Wojska Polskiego 72A,

6) Moje Boisko Orlik 2012 znajdujące się przy ul. 11-go Listopada. W ramach zajęć wychowania fizycznego korzystają uczniowie Szkoły Podstawowej nr 2 w Grajewie jak również młodzież z innych placówek. W godzinach popołudniowych z obiektu korzystają najmłodsze sekcje piłki nożnej MOSiR oraz indywidualne grupy rezerwujące obiekt. Orlik to również miejsce rozgrywania zawodów Amatorskiej Ligi Piłki Nożnej; jest to cykliczna impreza sportowa, która na stałe wpisała się w kalendarz sportowy naszego miasta, zawodów lekkoatletycznych o randze powiatowej jak również „eventu” w ramach programu „Lekkoatletyka dla Każdego”, w której brały udział uczniowie szkół podstawowych klasy 1-3 (280 osób) czy innych zawodów sportowych.

7) Lodowisko - jest dostępne w miesiącach grudzień - marzec. Z lodowiska korzystają mieszkańcy miasta oraz uczniowie okolicznych szkół w ramach lekcji wychowania fizycznego lub zajęć dodatkowych. Jazda na łyżwach jest doskonałą formą spędzenia wolnego czasu w okresie zimowym.

8) Siłownia w Parku Solidarności,

9) Pływalnia Miejska mieszcząca się przy ul. Targowej 11.

Pływalnia jest niewątpliwie obiektem, który przyciąga najwięcej mieszkańców miasta i gości z zewnątrz.

W trakcie roku szkolnego na pływalni realizowane są zajęcia wychowania fizycznego szkół podstawowych dla których organem prowadzącym jest Miasto Grajewo. Szkoły miejskie korzystają z pływalni naprzemiennie, tj. każda ze szkół korzysta przez jeden tydzień według ustalonego harmonogramu. Pływalnia cieszy się również dużym zainteresowaniem osób indywidualnych oraz zorganizowanych grup zewnętrznych, chcących w sposób przyjemny spędzić wolny czas, a także doskonalić swoje umiejętności pływackie. Bardzo popularne są niewątpliwie zajęcia nauki pływania organizowane na pływalni, a także zajęcia aqua fitnessu z których korzysta m.in. Uniwersytet Trzeciego Wieku. Pływalnia miejska kontynuuje także współpracę poprzez Podlaski Szkolny Związek Sportowy w Białymstoku ze szkołami z powiatu grajewskiego, biorącymi udział w projekcie powszechnej nauki pływania „Umiem pływać”, który jest adresowany do uczniów klas I - III szkół podstawowych w całej Polsce. Projekt zakłada systematyczny i powszechny udział dzieci w pozalekcyjnych i pozaszkolnych zajęciach sportowych z zakresu „nauki pływania”.

Frekwencja jaką odnotowujemy od początku funkcjonowania pływalni jest w naszej ocenie bardzo zadowalająca i pokazuje dużą potrzebę istnienia obiektu. Od momentu uruchomienia pływalni skorzystało z oferowanych przez nią atrakcji ponad 270 000 osób.

Analiza kosztów i korzyści eksploatacji krytej pływalni na terenie miasta Grajewo ma

niewątpliwie istotne znaczenie dla budżetu miasta, jednak nie można jej rozpatrywać tylko pod kątem rachunkowym „winien” - „ma”, ale także należy uwzględnić korzystne czynniki społeczne.

2. Wydarzenia sportowe i osiągnięte sukcesy

Kalendarz imprez sportowo – rekreacyjnych w roku 2019 MOSiR obejmował kilkanaście pozycji, z których wiele ma charakter cykliczny, min.:

- a) Liga Halowej Piłki Nożnej,
- b) Międzynarodowy Uliczny Bieg Wilka,
- c) Podlaski Turniej Weteranów w Tenisie Stołowym,
- d) Olimpiada Przedszkolaka – od 2012 roku
- e) Piknik Familijny
- f) Dni Grajewa

Imprezy zorganizowane przez Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w roku 2019 – stan na dzień 31.12.2019 r. - imprezy własne – 86, współorganizowane z innymi podmiotami – 62.

Szczegółowy kalendarz odbytych imprez sportowych przedstawia się następująco:

05.01.2019 r. - Mobilna Akademia Młodych Orłów

07.01.2019 r. - V Kolejka ALPN

12.01.2019 r. - XIII Mistrzostwa Województwa Podlaskiego Pracowników Oświaty w halowej piłce nożnej

13.01.2019 r. - Turniej Halowej Piłki Nożnej WOŚP

13.01.2019 r. - II Liga Tenisa Stołowego

14.01.2019 r. - VI Kolejka ALPN

18.01.2019 r. - II Liga Futsalu MOSiR Grajewe – Żubr Drohiczyn

19.01.2019 r. - Turniej Pamięci Wojciech Chylińskiego w halowej piłce nożnej

20.01.2019 r. - Turniej piłki nożnej halowej o Puchar Komendanta Powiatowego Policji w Grajewie

21.01.2019 r. - VII Kolejka ALPN

22.01.2019 r. - Zapasy Dla Wszystkich - Zajęcia ogólnorozwojowe na macie

24.01.2019 r. - Zapasy Dla Wszystkich. Gry i zabawy na macie

25.01.2019 r. - Turniej Dzikich Drużyn w Piłce Nożnej szkół podstawowych

27.01.2019 r. - II Liga Futsalu MOSiR Grajewe – MOKS II Białystok

28.01.2019 r. - Turniej Dzikich Drużyn w Piłce Nożnej szkół średnich

28.01.2019 r. - VIII Kolejka ALPN

29.01.2019 r. - Zapasy Dla Wszystkich - Zajęcia ogólnorozwojowe na macie

30.01.2019 r. - Turniej Streetballa

31.01.2019 r. - Zapasy Dla Wszystkich. Gry i zabawy na macie

01.02.2019 r. - Turniej Tenisa Stołowego dla młodzieży szkolnej i dorosłych

02.02.2019 r. - Turniej Juniorów Młodszych w halowej piłce nożnej

03.02.2019 r. - II Liga Tenisa Stołowego

04.02.2019 r. - IX Kolejka ALPN

08.02.2019 r. - Zakończenie ALPN o Puchar Solidarności

18.02.2019 r. - Igrzyska SZS Chłopców – piłka ręczna

18.02.2019 r. - Igrzyska SZS Dziewcząt – piłka ręczna

24.02.2019 r. - Międzyszkolny Halowy Turniej Piłki Nożnej o Puchar Dyrektora MOSiR

25.02.2019 r. - Igrzyska SZS Dziewcząt – siatkówka

02.03.2019 r. - Turniej AP Warmii Grajewe w halowej piłce nożnej

03.03.2019 r. - Bieg Tropem Wilczym
03.03.2019 r. - II Liga Tenis Stołowy
03.03.2019 r. - II Liga Futsalu MOSiR Grajewo – FC Zambrów
09.03.2019 r. - Mobilna Akademia Młodych Orłów
17.03.2019 r. - Turniej Karate
31.03.2019 r. - Mecz Junior Młodszy MOSiR Grajewo – MŁKS Łomża
31.03.2019 r. - Zakończenie sezonu Morsy Grajewo
06.04.2019 r. - Mecz Seniorów Warmia Grajewo – KS Śniadowo
07.04.2019 r. - Mecz Junior Młodszy MOSiR Grajewo – AP Talent II Białystok
12.04.2019 r. - Mecz Junior MOSiR Grajewo – Olimpia Zambrów
20.04.2019 r. - Mecz Trampkarz MOSiR Grajewo – Biebrza Goniądz
20.04.2019 r. - Mecz Młodzik MOSiR Grajewo – AP II Wigry Suwałki
27.04.2019 r. - Igrzyska Powiatu w czwórboju lekkoatletycznym chłopców i dziewcząt
28.04.2019 r. - Igrzyska Powiatu w trójboju lekkoatletycznym chłopców i dziewcząt
27.04.2019 r. - Mecz Seniorów Warmia Grajewo – Sparta Augustów
28.04.2019 r. - XXI Podlaski Turniej Weteranów w Tenisie Stołowym
28.04.2019 r. - II Liga Tenis Stołowy
02.05.2019 r. - Mecz Junior MOSiR Grajewo – Wigry Suwałki
04.05.2019 r. - Mecz Młodzik MOSiR Grajewo – Piast Białystok
04.05.2019 r. - Mecz Trampkarz MOSiR Grajewo – Wissa Szczuczyn
04.05.2019 r. - Mecz Seniorów Warmia Grajewo – Promień Mońki
05.05.2019 r. - Mecz Junior Młodszy MOSiR Grajewo – AP Talent Białystok
11.05.2019 r. - Mecz Młodzik MOSiR Grajewo – Włókniarz Białystok
11.05.2019 r. - Bieg Wilka
11.05.2019 r. - Mecz Junior MOSiR Grajewo – Ruch Wysokie Mazowieckie
15.05.2019 r. - Mecz Junior Młodszy MOSiR Grajewo – Jagiellonia Białystok
18.05.2019 r. - Mecz Seniorów Warmia Grajewo – MKS Mielnik
19.05.2019 r. - Mecz Trampkarz MOSiR Grajewo – Promień Mońki
26.05.2019 r. - Mecz Junior MOSiR Grajewo – MOSP Białystok
26.05.2019 r. - Mecz Junior Młodszy MOSiR Grajewo – Wigry Suwałki
01.06.2019 r. - Turniej Piłkarski Łoś IV
01.06.2019 r. - Mecz Seniorów Warmia Grajewo – KS Wasilków
02.06.2019 r. - Mecz Junior MOSiR Grajewo – MKS Pogoń Łapy
04.06.2019 r. - Mecz Młodzik MOSiR Grajewo – Warmia Grajewo
05.06.2019 r. - Zjazd Dyrektorów Szkół i Placówek oraz Prezesów Stowarzyszeń noszących imiona upamiętniające Zesłańców Sybiru
08.06.2019 r. - Rowerowy Rajd Wilka
08.06.2019 r. - Mecz Junior Młodszy MOSiR Grajewo – MOSP Białystok
08.06.2019 r. - Mecz Seniorów Warmia Grajewo – KS Michałowo
12.06.2019 r. - Mecz Junior Młodszy MOSiR Grajewo – Narew Choroszcz
22.06.2019 r. - Mecz Seniorów Warmia Grajewo – Dąb Dąbrowa Białostocka
24.06.2019 r. - Gry i Zabawy na Orliku
24.06.2019 r. - Zapasy Dla Wszystkich (zajęcia ogólnorozwojowe na macie)
26.06.2019 r. - Gry i Zabawy na Orliku
28.06.2019 r. - Gry i Zabawy na Orliku
01.07.2019 r. - Gry i Zabawy na Orliku
03.07.2019 r. - Gry i Zabawy na Orliku
05.07.2019 r. - Gry i Zabawy na Orliku
08.07.2019 r. - Zapasy Dla Wszystkich (zajęcia ogólnorozwojowe na macie)
10.07.2019 r. - „ SRODA Z BASENEM „ - Gry i Zabawy

15.07.2019 r. - Zapasy Dla Wszystkich (zajęcia ogólnorozwojowe na macie)
17.07.2019 r. - „ ŚRODA Z BASENEM „ - Gry i Zabawy
19.07.2019 r. - Gry i Zabawy na Orliku
22.07.2019 r. - Zapasy Dla Wszystkich (zajęcia ogólnorozwojowe na macie)
24.07.2019 r. - „ ŚRODA Z BASENEM „ - Gry i Zabawy
26.07.2019 r. - Turniej Dzikich Drużyn w Piłce Nożnej szkół podstawowych
29.07.2019 r. - Zapasy Dla Wszystkich (zajęcia ogólnorozwojowe na macie)
31.07.2019 r. - „ ŚRODA Z BASENEM „ - Gry i Zabawy
02.08.2019 r. - Gry i Zabawy na Orliku
05.08.2019 r. - Zapasy Dla Wszystkich (zajęcia ogólnorozwojowe na macie)
07.08.2019 r. - „ ŚRODA Z BASENEM „ - Gry i Zabawy
09.08.2019 r. - Gry i Zabawy na Orliku
10.08.2019 r. - Mecz Seniorów Warmia Grajewo – Tur Bielsk Podlaski
12.08.2019 r. - Zapasy Dla Wszystkich (zajęcia ogólnorozwojowe na macie)
14.08.2019 r. - „ ŚRODA Z BASENEM „ - Gry i Zabawy
19.08.2019 r. - Zapasy Dla Wszystkich (zajęcia ogólnorozwojowe na macie)
21.08.2019 r. - „ ŚRODA Z BASENEM „ - Gry i Zabawy
23.08.2019 r. - Turniej Dzikich Drużyn w Piłce Nożnej szkół ponadpodstawowych
24.08.2019 r. - Mecz Seniorów Warmia Grajewo – Hetman Białystok
25.08.2019 r. - Turniej Piłki Nożnej Oldbojów o Puchar Burmistrza Miasta Grajewo
26.08.2019 r. - Zapasy Dla Wszystkich (zajęcia ogólnorozwojowe na macie)
28.08.2019 r. - „ ŚRODA Z BASENEM „ - Gry i Zabawy
31.08.2019 r. - Mecz Młodzik MOSiR Grajewo II – MOSiR Grajewo
31.08.2019 r. - Mecz Trampkarz MOSiR Grajewo – Dąb Dąbrowa Białostocka
07.09.2019 r. - Moje Małe Mistrzostwa 2019
07.09.2019 r. - Mecz Seniorów Warmia Grajewo – Cresovia Siemiatycze
08.09.2019 r. - Mecz Junior MOSiR Grajewo – MŁKS Łomża
08.09.2019 r. - Turniej Orlików E1 w piłce nożnej
08.09.2019 r. - Mecz Młodzik Warmia Grajewo – Akademia Techniki Białystok
14.09.2019 r. - Turniej Żaków F1 w piłce nożnej
14.09.2019 r. - Mecz Młodzik Warmia Grajewo – Ruch Wysokie Mazowieckie
14.09.2019 r. - Mecz Młodzik MOSiR Grajewo II – Korona Dobrzyniewo Duże
14.09.2019 r. - Mecz Młodzik MOSiR Grajewo – MŁKS II Łomża
19.09.2019 r. - Igrzyska Młodzieży Szkolnej w unihokeju
21.09.2019 r. - Turniej Orlików E2 w piłce nożnej
21.09.2019 r. - Mecz Seniorów Warmia Grajewo – Sokół 1946 Sokółka
28.09.2019 r. - Mecz Junior MOSiR Grajewo – Hetman Białystok
28.09.2019 r. - Mecz Młodzik MOSiR Grajewo II – Włókniarz Białystok
28.09.2019 r. - Mecz Trampkarz MOSiR Grajewo – Sparta Augustów
28.09.2019 r. - Mecz Młodzik Warmia Grajewo – MOSP Białystok
05.10.2019 r. - Mecz Seniorów Warmia Grajewo – Sparta Augustów
10.10.2019 r. - Ślubowanie uczniów klas pierwszych SP 2
12.10.2019 r. - Mecz Junior MOSiR Grajewo – Wigry Suwałki
12.10.2019 r. - Mecz Młodzik MOSiR Grajewo – Wissa Szczuczyn
12.10.2019 r. - Mecz Trampkarz MOSiR Grajewo – Akademia 2012 Suwałki
12.10.2019 r. - Mecz Młodzik Warmia Grajewo – Falcon Sokółka
18.10.2019 r. - Mobilna Akademia Młodych Orłów
19.10.2019 r. - Mecz Seniorów Warmia Grajewo – Biebrza Goniądz
21.10.2019 r. - Ogólnopolski Turniej Piłki Nożnej Chłopców „Z podwórka na stadion o Puchar Tymbarku”

22.10.2019 r. - Igrzyska Młodzieży Szkolnej w piłce nożnej chłopców
24.10.2019 r. - Ogólnopolski Turniej Piłki Nożnej Dziewcząt „ Z podwórka na stadion o Puchar Tymbarku”
26.10.2019 r. - Mecz Junior MOSiR Grajewo – Olimpia Zambrów
26.10.2019 r. - Mecz Młodzik MOSiR Grajewo – Perspektywa Łomża
26.10.2019 r. - Mecz Młodzik Warmia Grajewo – AP Talent Białystok
27.10.2019 r. - Mecz Seniorów Warmia Grajewo – Promień Mońki
14.11.2019 r. - Powiatowe Igrzyska Młodzieży Szkolnej w unihokeju chłopców
15.11.2019 r. - Powiatowe Igrzyska Młodzieży Szkolnej w unihokeju dziewcząt
18.11.2019 r. - Powiatowe Igrzyska Dzieci w unihokeju dziewcząt
19.11.2019 r. - Ćwierćfinał Igrzysk Młodzieży Szkolnej w unihokeju chłopców i dziewcząt
20.11.2019 r. - Półfinał Igrzysk Dzieci w unihokeju dziewcząt i chłopców
27.11.2019 r. - Finał Igrzysk Dzieci - Grupy Zachodniej w unihokeju dziewcząt i chłopców
30.11.2019 r. - Turniej Tańca Towarzyskiego
01.12.2019 r. - Festiwal Piłkarski
03.12.2019 r. - Licealiada - Półfinał Grupy chłopców w unihokeju
06.12.2019 r. - Licealiada - Finał Grupy chłopców w unihokeju
06.12.2019 r. -Mikołajkowy Turniej Badmintona
06.12.2019 r. - Pływacka Sztafeta Mikołajkowa
15.12.2019 r. - Festyn Bożonarodzeniowy SP 2
19.12.2019 r. - Turniej eliminacyjny o Puchar Prezesa PZPN Zbigniewa Bońka
28.12.2019 r. - Bieg Sylwestrowy

Sukcesy sportowe zawodników reprezentujących barwy Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Grajewie w 2019 roku.

Zawodnicy Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Grajewie reprezentowali nasze miasto na imprezach sportowych rangi wojewódzkiej, ogólnopolskiej oraz międzynarodowej.

Do największych sukcesów zapaśniczych naszych zawodników należy zaliczyć m.in:

1. Złoty medal zdobyty w Pucharze Polski Kadetów w zapasach w stylu klasycznym, Kostrzyn 29–31.03.2019 r. w kat.51kg.
2. Srebrny medal zdobyty w Ogólnopolskiej Olimpiadzie Młodzieży w zapasach, styl klasyczny Staszów 29.04-01.05.2019 r. w kat.51kg.
3. Złoty oraz cztery brązowe medale w Mistrzostwach Krajowego Zrzeszenia LZS w zapasach styl klasyczny.
4. Brązowy medal w Międzynarodowych Mistrzostwach Polski w zapasach styl klasyczny, Racibórz 05-06.07.2019 r.
5. Brązowy medal w Pucharze Polski Kadetów w zapasach styl klasyczny Radom 11–13.10.2019r .
6. Złoty medal w Międzynarodowym Memoriale Antoniego i Jerzego Dąbrowskich w zapasach styl klasyczny, Białystok 25-26.10.2019 r.

Rok 2019 w występach zapaśniczych naszych sportowców możemy zaliczyć do udanych. Zawodnicy naszej sekcji zdobyli bardzo dużą liczbę medali, a trzech najbardziej utalentowanych zostało członkami Kadry Narodowej na 2020 rok.

Lekkoatletyka to m.in. brązowy medal Mistrzostw Polski w biegu sztafetowym 4x400m oraz srebro indywidualnie podczas Mistrzostw Polski LZS w biegu na dystansie 400m, które wywalczył nasz wychowanek.

Tenis stołowy to także liczne sukcesy zawodników MOSiR Grajewo. Wyniki rozgrywek które zasługują na wyróżnienie to:

1. Wicemistrzostwo Drużynowych Mistrzostw Województwa Podlaskiego Juniorów,
2. III miejsce w indywidualnych mistrzostwach Województwa Podlaskiego juniorów,
3. Wicemistrzostwo Województwa i II miejsce w grze deblowej Mistrzostw Województwa Juniorów
4. Brązowe medale za III miejsce w drużynowych mistrzostwach Województwa kategorii kadetów,
5. III miejsce w Indywidualnych Mistrzostwach Woj. Podlaskiego w kategorii Żaczek
6. I miejsce w I Grand Prix Województwa Podlaskiego w tenisie stołowym w kategorii Juniorów,

Sekcja zapasy MMA to złoty medal zdobyty na Mistrzostwach Polski w Sochaczewie w kategorii kadet 70 kg.

Piłka nożna to setki meczy rozegranych na boiskach. Żmudne treningi pomagają w odniesieniu sukcesu na boisku, ale też są motorem napędowym młodych piłkarzy. Warto wspomnieć w tym miejscu, że piłkarze Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Grajewie wzięli udział w Turnieju Międzynarodowym we Wrocławiu „Wrocław Trophy 2019”. Jest to największy w tej części Europy turniej dla dzieci i młodzieży. 200 drużyn z 19 krajów rozegrało 650 meczów w ciągu 3 dni na kompleksie Stadionu Olimpijskiego.

X. Pomoc społeczna i działania prorodzinne

1. Zakres i formy działania – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Grajewie jest jednostką budżetową, powołaną Uchwałą Nr 62/XII/90 Rady Narodowej Miasta i Gminy Grajewo z dnia 6 kwietnia 1990 roku dla realizacji zadań pomocy społecznej. Ośrodek działa zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku. Przedmiotem działalności Ośrodka są zadania wynikające w szczególności z:

- a) ustawy o pomocy społecznej,
- b) ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- c) ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- d) ustawy kodeks rodzinny i opiekuńczy,
- e) ustawy o ochronie zdrowia psychicznego,
- f) ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- g) ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych,
- h) ustawy o świadczeniach rodzinnych,
- i) ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów,
- j) ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- k) ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.
- l) ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
- m) ustawy o karcie dużej rodziny
- n) ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych.

Na koniec 2019 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Grajewie zatrudniał łącznie 58 osób w ramach 57 etatów.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku tutejszy Ośrodek zatrudniał 11 pracowników socjalnych, na 420 rodzin, którym przyznano świadczenia, co stanowi 38 rodzin na jednego pracownika socjalnego zatrudnionego w pełnym wymiarze czasu pracy. Tym samym Ośrodek spełniał wymóg art. 110 pkt 11 ustawy o pomocy społecznej, tj. jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy ma nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących.

W ramach zadań własnych miasta w zakresie pomocy społecznej o charakterze obowiązkowym realizowano:

- 1) opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka;
- 2) sporządzanie oceny zasobów pomocy społecznej w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej gminy w zakresie pomocy społecznej;
- 3) udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;
- 4) przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych;
- 5) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych;
- 6) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego;
- 7) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia;
- 8) przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego;
- 9) opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie zamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem;
- 10) praca socjalna;
- 11) organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 12) prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych;
- 13) dożywianie dzieci;
- 14) sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym;
- 15) kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu;
- 16) pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- 17) sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu informatycznego;
- 18) przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych;
- 19) opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

W ramach zadań własnych miasta w zakresie pomocy społecznej realizowano:

- 1) przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych;

- 2) przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze;
- 3) prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym i kierowanie do nich osób wymagających opieki;
- 4) podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych;
- 5) współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach.

W ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej wykonywanych przez miasto realizowano:

- 1) organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 2) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z kłeską żywnościową lub ekologiczną;
- 3) prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 4) realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia;
- 5) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom, o których mowa w art. 53 ust. 1 pkt 15 oraz art. 53a ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach;
- 6) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którzy uzyskali zgodę na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 7) wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki.

Wszystkie jednostki organizacyjne MOPS mieszczą się w jednym budynku po byłym przedszkolu, co zmniejsza koszty utrzymania budynku oraz pozwala na przeprowadzanie kompleksowych remontów. W strukturze organizacyjnej Ośrodka jednostki wewnętrzne zostały odpowiednio nazwane:

- 1) Klub Seniora;
- 2) Klub Zdrowie i Trzeźwość.

Klub Seniora w Grajewie został utworzony w 1993 roku. Głównym celem jego powstania było stworzenie ośrodka integrującego środowiska seniorów – ludzi starszych, którzy zakończyli już życie zawodowe, są emerytami, rencistami, często osobami samotnymi i którzy mają dużo wolnego czasu, a często nie wiedzą co z tym czasem zrobić. Osoby te często są niedołączone i mają problemy z przygotowaniem sobie posiłków. Dlatego w Klubie Seniora również wydawane są obiady. Zgodnie z postawionymi sobie celami, Klub Seniora pragnie stać się drugim domem dla seniorów. Bardzo często organizowane są różne przedsięwzięcia, w których udział biorą osoby starsze z terenu całego miasta oraz ze wszystkich środowisk. Wielkim sukcesem Klubu Seniora jest zintegrowanie środowiska emerytów i rencistów oraz stworzenie ośrodka spotkań, w którym mogą seniorzy uzyskać pomoc w sprawach codziennych, znaleźć przyjaciół, spędzić miło czas, ale także urządzić przyjęcie imieninowe lub urodzinowe, albo uczcić inne osobiste wydarzenia. Zabawy taneczne organizowane w Klubie i w zaprzyjaźnionych ośrodkach odmładzają seniorów i przywracają im chęć do życia. Częste spotkania z młodzieżą szkolną i dziećmi również poprawiają im nastroje i sprawiają seniorom dużą radość. Działalność klubu nastawiona jest na:

- 1) zapewnienie seniorom bezpieczeństwa socjalnego poprzez wydawanie obiadów (ok. 24 000 rocznie), udzielanie pomocy w sprawach życiowych, wsparcie psychiczne w trudnych chwilach, organizację szkoleń i pogadanek z zakresu bezpieczeństwa i profilaktyki zdrowotnej,
- 2) integrowanie różnych środowisk seniorów poprzez rozliczne kontakty i spotkania integracyjne z seniorami z pobliskich miast i różnych grup społecznych,
- 3) integrację międzypokoleniową poprzez spotkania seniorów z przedszkolakami i uczniami szkół podstawowych (w wieku ich wnuków i prawnuków),
- 4) zapewnienie urozmaiconego spędzania czasu poprzez organizację wyjazdów do teatru, zabaw tanecznych, wycieczek i pielgrzymek, spotkań z interesującymi ludźmi.

Placówką obejmującą opieką inną grupę mieszkańców miasta Grajewo jest Klub Zdrowie i Trzeźwość. Podczas nauki życia w trzeźwości w Grajewskim Klubie jedną z zasad jest zmiana tradycji i obyczajów przez eliminację z nich alkoholu oraz innych używek, przy pozostawieniu, a wręcz pielęgnacji - pozostałych elementów. Takim przykładem mogą być tradycyjne spotkania świąteczne (Boże Narodzenie i Wielkanoc), obchody rocznicowe, grille. W czasie tych uroczystości biorą udział całe rodziny wraz z dziećmi, często z udziałem osoby duchownej, a spotkania te są dużym przeżyciem szczególnie dla dzieci, które widzą trzeźwego rodzica i uczą się jak powinno się żyć w trzeźwości. Spotkania takie często powodują, że to właśnie dzieci stają się w domu strażnikami trzeźwości, a autorytet rodziców wyraźnie rośnie. Cechą charakterystyczną działań Klubowych jest zapewnienie człowiekowi przekraczającemu próg swego mini środowiska - wsparcia. Działająca w 2019 roku przy Klubie świetlica socjoterapeutyczna skupiała dzieci pochodzące z rodzin borykających się z różnymi problemami, przede wszystkim związanymi z uzależnieniem od alkoholu i narkotyków. Klub Zdrowie i Trzeźwość jest placówką pobytu dziennego finansowaną przez miasto ze środków na przeciwdziałanie alkoholizmowi. Takie wykorzystanie ww. środków wydaje się za najbardziej racjonalne.

Na realizację zadań oraz utrzymanie komórek organizacyjnych w 2019 roku wydatkowano środki w wysokości **33.324.041,86 zł**, w tym:

- a) z budżetu miasta na zadania własne gminy – 34.248.420,23 zł;
- b) z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych – 1.505.499,20 zł;
- c) z budżetu państwa na zadania zlecone – 27.260.019,78 zł;
- d) środki na wydatki inwestycyjne – 120.000,00 zł;
- e) środki na realizację projektów UE – 190.102,65 zł.

Wydatki na realizację wszystkich zadań prezentuje poniższa tabela.

Rozdział	Treść	Źródło finansowania (rodzaj zadania)	Zrealizowane wydatki w 2019 r. (w zł)	Uwagi
85 154	Przeciwdziałanie alkoholizmowi	zadanie własne	297 637,56	-
85 202	Domy pomocy społecznej	zadanie własne	648 940,39	-
85 203	Ośrodki wsparcia – Klub Seniora	zadanie własne	145 481,88	-
85 213	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej	dofinansowanie zadania własnego	42 009,03	-

	oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej			
85 214	Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	dofinansowanie zadania własnego	422 185,27	-
85 214	Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	zadanie własne	178 630,29	-
85 215	Dodatki mieszkaniowe	zadanie własne	555 888,52	-
85 216	Zasiłki stałe	dofinansowanie zadania własnego	420 636,17	-
85 219	Ośrodki pomocy społecznej	zadania zlecone	498,20	-
85 219	Ośrodki pomocy społecznej	dofinansowanie zadania własnego	284 000,00	-
85 219	Ośrodki pomocy społecznej	zadanie własne	1 378 930,07	-
85 228	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	zadanie własne	570 058,43	-
85 228	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	zadanie zlecone	218 537,45	-
85 230	Pomoc w zakresie dożywiania	dofinansowanie zadania własnego	309 419,73	-
85 230	Pomoc w zakresie dożywiania	zadanie własne	86 000,00	-
85 295	Pozostała działalność	wkład własny	30 000,00	-
85 295	Pozostała działalność	wydatki inwestycyjne	120 000,00	-
85 395	Pozostała działalność	wkład własny	55 750,00	-
85 395	Pozostała działalność	środki UE	190 102,65	-
85 501	Świadczenie wychowawcze	zadanie zlecone	17 900 030,65	-
85 501	Świadczenie wychowawcze	zadanie własne	13 489,90	-
85 502	Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	zadanie zlecone	8 308 809,45	-
85 502	Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	zadanie własne	31 473,02	-
85 503	Karta Dużej Rodziny	zadanie zlecone	2 594,74	-
85 504	Wspieranie rodziny	zadanie zlecone	776 666,64	-
85 504	Wspieranie rodziny	zadanie własne	59 860,60	-
85 504	Wspieranie rodziny	dofinansowanie zadania własnego	27 249,00	-
85 508	Rodziny zastępcze	zadanie własne	196 279,57	-

85 513	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające świadczenia rodzinne	zadanie zlecone	52 882,65	-
Razem			33 324 041,86	X

Zgodnie z art. 39 ustawy o finansach publicznych tutejszy Ośrodek ponoszone wydatki budżetowe klasyfikował merytorycznie według działów, rozdziałów i paragrafów - określając tym samym rodzaj prowadzonej działalności (rodzaj realizowanego zadania). Wydatki budżetowe tutejszego Ośrodka były dokonywane w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów, optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów, jak również w sposób umożliwiający terminową realizację zadań.

Więcej szczegółowych informacji o realizacji zadań tutejszego Ośrodka oraz kosztach jego funkcjonowania można odnaleźć w sprawozdaniu z wykonania budżetu za 2019 rok.

Działania tutejszego Ośrodka niezmiennie nakierowane były na wspieranie mieszkańców miasta Grajewo, co wiązało się ze szczególną dbałością o jakość świadczonych usług, profesjonalizm pracowników oraz stałe dopasowywanie form wsparcia do zmieniających się (ale na bieżąco aktualizowanych) potrzeb mieszkańców miasta.

W ramach Uchwały nr XLI/326/17 Rady Miasta Grajewo z dnia 24.10.2017 r. w sprawie przyjęcia lokalnego programu pomocy społecznej "Program Aktywności Lokalnej Miasta Grajewo na lata 2017-2021" podejmowano działania na rzecz integracji i aktywizacji społecznej oraz rozwiązywaniu problemów społeczności lokalnej. Celem PAL jest zmniejszenie obszarów wykluczenia społecznego mieszkańców Grajewa poprzez podniesienie poziomu aktywności życiowej, społecznej i zawodowej, wzrost kompetencji i umiejętności życiowych, podniesienia kwalifikacji do podjęcia zatrudnienia w społeczności lokalnej. Założenia zostały osiągnięte poprzez projekt „Start w aktywność społeczną i zawodową”, który realizowany był przez Ośrodek Wspierania Organizacji Pozarządowych w Białymstoku w partnerstwie z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Grajewie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020, Oś Priorytetowa IX Rozwój lokalny, działanie 9.1. Rewitalizacja społeczna i kształtowanie kapitału społecznego. Projekt realizowany był do 30.09.2019 r. Grupą docelową projektu było 50 uczestników w wieku od 18 do 64 roku życia, w tym 9 osób z niepełnosprawnościami z obszaru terytorialnego pracy MOPS w Grajewie, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym (zakwalifikowanych do III profilu pomocy, korzystających z PO PŻ, z niepełnosprawnościami). Całkowita wartość projektu 364.069,75 zł (w tym kwota dofinansowania 344.569,75 zł przy wkładzie własnym 19.500,00 zł).

W 2019 roku został złożony wniosek o dofinansowanie projektu "Świetlica środowiskowa w Grajewie", który przeszedł pozytywną ocenę merytoryczną i formalną. Realizacja projektu przewidziana jest na lata 2020-2021. Całkowita wartość projektu 401.556,245 zł w tym dofinansowanie w wysokości 381.478,25 zł.

W ramach Uchwały Nr III/18/18 Rady Miasta Grajewo z dnia 28 grudnia 2018 roku w sprawie przyjęcia "Miejskiego Programu Wspierania Rodziny w Mieście Grajewo na lata 2019-2021" przyjęto program na lata 2019-2021, który jest kontynuacją poprzednich programów. Założeniem przyjętego programu jest tworzenie maksymalnych warunków umożliwiających poprawę jakości życia mieszkańców Grajewa. Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Grajewie podejmowali szereg działań w celu poprawy jakości

życia rodzin o charakterze profilaktycznym i ochronnym. Rodzinom zapewniono wsparcie poprzez:

- a) Asystenturę rodziny,
- b) Specjalistyczne poradnictwo prawne i psychologiczne,
- c) Uczestnictwo w projektach finansowanych z EFS
- d) Udział w wydarzeniach integrujących rodziny oraz społeczność lokalną.

Dodatkowo od stycznia 2019 r. w tutejszym Ośrodku swoją siedzibę ma Lokalny Punkt Pomocy dla Osób Pokrzywdzonych Przepęstwem. Punkt oferuje bezpłatną pomoc prawną, psychologiczną, mediacyjną. Ponadto w Punkcie starać się można o wsparcie finansowe w postaci bonów, dopłat do zobowiązań, finansowania szkoleń i kursów.

W ramach Uchwały Nr XXXII/260/17 w dniu 22 lutego 2017r. w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2020 zarejestrowano 59 nowych „Niebieskich Kart”. W roku 2019 zakończono 32 procedury „NK” z tytułu ustania przemocy w rodzinie i uzyskania przyuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Grajewie zapewnia obsługę techniczną zespołowi a pracownicy socjalni są członkami grup roboczych i monitorują sytuację rodzin.

Terminarz spotkań Grup Roboczych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w okresie sprawozdawczym był realizowany zgodnie z ustalonymi terminami spotkań. Na okoliczność przedmiotowych spotkań zostały przygotowane protokoły, plany działań oraz monitoringi pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie. Z wezwanymi osobami przeprowadzono rozmowy, wypełniono formularze „Niebieskich Kart” część „C” i część „D”. Ofiarom przemocy w rodzinie udzielono informacji o bezpłatnej pomocy psychologa, terapeuty dla osób współuzależnionych od alkoholu oraz pomocy prawnej. Współpracowano z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Grajewie i kierowano sprawców przemocy do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym.

Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Grajewo na lata 2017 – 2024, przyjęta Uchwałą nr XXXI/241/17 Rady Miasta Grajewo z dnia 25 stycznia 2017 r. jest istotnym narzędziem realizacji lokalnej polityki społecznej oraz dokumentem wyznaczającym kierunki działań mających na celu zapewnienie mieszkańcom miasta jak najwyższej jakości życia. Zgodnie z celami określonymi w strategii realizowane jest pozyskiwanie środków w ramach programów unijnych przez tutejszy Ośrodek. Programy powyższe nastawione są na kontynuację realizowanych zadań wynikających z ustaw i statutu ośrodka, które zabezpieczają potrzeby pomocy osobom bezrobotnym, rodzinom z niskim dochodem, dzieciom z rodzin patologicznych, niepełnosprawnym, emerytom i rencistom oraz osobom z zaburzeniami psychicznymi. Grajewscy seniorzy aktywnie uczestniczą w życiu kulturalnym naszego miasta, działając w zespole seniorów "Jesienne kwiaty" oraz kabarecie "Kłapa". Biorą udział w wielu konkursach oraz współpracują z innymi klubami seniorów, Uniwersytetem Trzeciego Wieku. W omawianym roku w ramach wymiany dobrych praktyk seniorzy gościli u siebie delegację z Mołdawii. W czerwcu 2019 r. pod patronatem Burmistrza pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej zorganizowali Dzień Dziecka i Dzień Rodziny. W uroczystości wzięło udział około 120 dzieci i 60 seniorów.

W minionym roku tutejszy Ośrodek skutecznie wykorzystywał środki zewnętrzne w efekcie rozbudowując ofertę wsparcia, wdrażając nowatorskie, zindywidualizowane wsparcie dla mieszkańców, w szczególności rodzin i społeczności lokalnych. Realizacja projektów możliwa była dzięki absorpcji środków unijnych (projekt: „Start w aktywność społeczno – zawodową” oraz „Krok do pracy kompleksowe wsparcie społeczno-zawodowe –

II edycja”), a także środków Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (projekt: Program Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2019), jak również Programu Wieloletniego „Senior+” na lata 2015-2020 Edycja 2019 Moduł I „Utworzenie i/lub wyposażenie placówki „Senior+”-łączny koszt zadania 150.000,00 zł (w tym 30.000,00 zł wkład własny i 120.000,00 zł dofinansowanie). Warto podkreślić, iż projekt „Krok do pracy kompleksowe wsparcie społeczno-zawodowe – II edycja.” będzie kontynuowany w roku 2020.

W roku 2019 tutejszy Ośrodek w porozumieniu ze Stowarzyszeniem "Współpraca dla Grajewa" organizował pomoc rzeczową w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020. Program współfinansowany był z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym. Akcja była wspierana przez pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Grajewie, organizacje pozarządowe oraz wolontariuszy. W sumie mieszkańcom Grajewa przekazano 19 ton żywności.

W 2019 roku (w okresie od czerwca do grudnia) na mocy porozumienia pomiędzy Stowarzyszeniem "Współpraca dla Grajewa" a Bankiem Żywności, pracownicy tutejszego Ośrodka rozdysponowali paczki żywnościowe w ilości 2184 szt. na kwotę 131.030,46 zł.

Warto podkreślić, iż miarą skuteczności służb pomocy społecznej jest odpowiednio przygotowana do realizacji zadań kadra. Również w tym zakresie tutejszy Ośrodek podejmował szereg działań, wdrażał rozwiązania pozwalające na rozwój zawodowy pracowników Ośrodka a zarazem zapewniał możliwie najwyższej jakości usługi dla mieszkańców. Warto podkreślić, że Ośrodek kontynuował w 2019 roku świadczenie wysokospecjalistycznych usług (w tym asystenta rodziny), powiększał zróżnicowaną ofertę poradnictwa specjalistycznego (wsparcia psychologicznego). Pracownicy Ośrodka angażowali się w realizację przedsięwzięć i projektów, dzielili się swoimi doświadczeniami z pracownikami z innych miast (również poza granicami Polski). Pracownicy tut. Ośrodka korzystali z rozbudowanej oferty kursów i szkoleń (w tym m.in. szkoleń z zakresu księgowości, rachunkowości, ubezpieczeń społecznych, kadr, zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, świadczeń rodzinnych, wychowawczych, pomocy społecznej, asystentury rodziny, współpracy asystentów rodziny i pracowników socjalnych z rodziną).

Ośrodek skutecznie wykorzystywał narzędzia informatyczne, w celu dalszego usprawniania obsługi mieszkańców (w tym takie rozwiązania jak E-PUAP, EMPATIA), efektywnie wykorzystywał aplikacje dziedzinowe i inwestował w zakupy sprzętu informatycznego. W roku 2019 do dyspozycji podopiecznych tutejszego Ośrodka zostało przygotowane stanowisko komputerowe (na holu), celem wypełnienia wniosków pomocowych za pomocą systemów elektronicznych.

Celem programu osłonowego w zakresie dożywiania "Pomoc miasta Grajewo w formie posiłku dzieciom w przedszkolu i uczniom w szkole na lata 2019-2023" przyjętego Uchwałą nr III/20/18 Rady Miasta Grajewo z dnia 28 grudnia 2018 r. jest zapewnienie posiłku dzieciom, uczniom i młodzieży, które wychowują się w rodzinach znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. W 2019 roku udzielono w ramach programu pomocy 347 dzieciom (do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej) i uczniom (do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej lub szkoły ponadgimnazjalnej zamieszkałych na terenie miasta Grajewa.) na kwotę 131.469,00 zł. Założenia i cele programu przyjęte w wymienionej uchwale zostały zrealizowane poprzez poprawę stanu zdrowia dzieci i uczniów oraz kształtowania właściwych nawyków żywieniowych.

W kwietniu 2013 roku Rada Miasta Grajewo podjęła uchwałę dotyczącą „Programu działań wspierających rodziny wielodzietne zamieszkałe na terenie miasta Grajewo”. Dzięki temu została wprowadzona grajewska Karta Dużej Rodziny skierowana do rodzin wielodzietnych, tj. rodzin składających się z rodziców (jednego rodzica) oraz minimum trojga

dzieci w wieku do 18 roku życia bądź do ukończenia 25 roku życia w przypadku dzieci uczących się lub studiujących.

Pozytywnym aspektem jest sposób realizacji programu, ponieważ każda rodzina wielodzietna niezależnie od dochodu może ubiegać się o wydanie takiej karty.

Lokalna KDR uprawnia do 50% zniżek w GCK na bilety wstępu na seanse filmowe i inne imprezy organizowane przez GCK, 50% zniżki w MOSiR na usługi świadczone przez Ośrodek, w tym na basen.

Z Kartą Dużej Rodziny współpracuje również kilku lokalnych przedsiębiorców, którzy sami deklarują wysokość zniżki jaką mogą zaoferować rodzinom, usługi na jakie zniżki są udzielone oraz okres na jaki decydują się współpracować z programem. Jest to dodatkowa promocja zarówno samych przedsiębiorców jak i ich produktów i usług. Aby dołączyć do programu przedsiębiorcy składają w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Grajewie deklarację (stanowiącą załącznik do uchwały bądź ustawy), która zawiera wyżej wspomniane informacje.

Z listą firm oferujących zniżki na podstawie lokalnej Karty Dużej Rodziny zapoznać się można na stronie internetowej www.grajewo.pl oraz www.mops.grajewo.pl natomiast listę firm oferujących zniżki na podstawie ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny można znaleźć na stronie www.empatia.mpips.gov.pl/kdr

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Grajewie w okresie od 01.01.2019 r. do 31.12.2019 r. przyjął 460 wniosków na Ogólnopolską Kartę Dużej Rodziny i wydał 839 kart.

Radni Miasta Grajewo podjęli również uchwałę w dniu 28 września 2016 roku w sprawie przyjęcia Programu „Grajewska Karta Seniora”. Jest to ukłon w kierunku osób, które ukończyły 60 lat oraz zamieszkują na terenie miasta Grajewo. Głównymi założeniami Programu, ujętymi w wyżej wymienionej uchwale, są:

- a) propagowanie prozdrowotnego stylu życia,
- b) przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu seniorów,
- c) aktywizacja społeczna seniorów,
- d) kształtowanie pozytywnego wizerunku seniorów,
- e) zachęcanie do uczestnictwa w wydarzeniach edukacyjnych, kulturalnych i sportowych,
- f) poprawa warunków materialnych życia seniorów,
- g) prowadzenie działań w zakresie promocji programów zdrowotnych ukierunkowanych na osoby starsze.

Karta wydawana jest bezpłatnie, na czas nieokreślony, w terminie 1 miesiąca od dnia złożenia wniosku. Można z niej skorzystać wyłącznie wtedy, gdy okaże się zarówno kartę jak i dokument tożsamości.

Program realizowany jest przez MOPS w Grajewie od października 2016 r.

Karta uprawnia do 50% zniżki od obowiązujących cen karnetów lub biletów jednorazowych za korzystanie z oferty Grajewskiego Centrum Kultury (m. in. na seanse filmowe a także imprezy, których organizatorem i inicjatorem jest GCK) oraz Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Grajewie, w tym również na basen. Należy zaznaczyć, że osoby, które posiadają „Grajewską Kartę Dużej Rodziny”, a kwalifikują się również do otrzymania „Grajewskiej Karty Seniora”, w przypadku posiadania obu kart będą mogły skorzystać z ulgi wynikającej z wybranej przez siebie Karty.

Przedsiębiorcy oferują zniżki w miarę swoich możliwości, ustalają również zakres usług i towarów objętych ulgą oraz termin obowiązywania, czyli czy są to zniżki terminowe czy bezterminowe. Informacje dostępne są na stronie internetowej www.grajewo.pl.

Od 01.01.2019 r. do 31.12.2019 r. zostało złożonych 184 wniosków i wydano 184 karty.

Pomimo obowiązków wynikających z charakteru pracy, pracownicy Miejskiego Ośrodka stale współpracują z Urzędem Miasta i jego jednostkami organizacyjnymi, instytucjami państwowymi, organizacjami pozarządowymi, fundacjami oraz często podejmują działania wspierające społeczność lokalną w ramach wolontariatu.

W nocy z 13 na 14 lutego 2019 r. pracownicy socjalni wspólnie z policjantami Komendy Powiatowej Policji w Grajewie brali udział w Ogólnopolskim badaniu liczenia osób bezdomnych znajdujących się na terenie miasta. Każdego roku w ramach porozumienia z KPP w Grajewie realizowane są działania prewencyjne pn. "Nie bądźmy obojętni" polegające na podjęciu wzmożonych działań kontrolno-rozpoznawczych, interwencyjnych a także informacyjnych. Wraz z nadejściem zimy pracownicy socjalni oraz funkcjonariusze policji przeszukują tzw. pustostany celem ujawnienia osób narażonych na wychłodzenie.

W 2019 r. pracownicy MOPS wspólnie kwestowali na rzecz chorych mieszkanki Grajewa. W grudniu wspólnie z Fundacją Polskich Kawalerów Malatańskich z Poznania przygotowano wigilię dla 100 osób samotnych i starszych i 30 dzieci. Dla zaproszonych przygotowano występ kolędników, poczęstunek i prezenty.

Razem ze Stowarzyszeniem Morsy Grajewo i pastorem Kościoła Zielonoświątkowego Sławomirem Kurysiem przygotowano potrawy wigilijne, które następnie zostały przekazane przez członków Stowarzyszenia i pracowników MOPS dla osób samotnych, starszych i potrzebujących.

Z inicjatywy Morsów Grajewo odbyło się Mikołajkowe Morsowanie połączone ze zbiórką żywności i zabawek dla osób potrzebujących. Pracownicy MOPS Grajewo obdarowali ok. 30 samotnych i 11 dzieci świątecznymi paczkami.

W ramach integracji pokoleniowej zorganizowano również wspólne spotkanie opłatkowe rodziców i dzieci uczęszczających do świetlicy działającej przy Klubie Zdrowie i Trzeźwość, Dzień Babci i Dziadka z dziećmi uczęszczającymi do grajewskiego Przedszkola.

Jak wynika z powyższego aktualnie realizowane zadania szeroko rozumianej pomocy społecznej nie ograniczają się tylko do pomocy finansowej, natomiast skupiają się na wszechstronnym wsparciu dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju i dobra wszystkich jej członków, w szczególności dzieci.

W ramach pomocy społecznej wypłacano też świadczenia społeczne w formie:

- 1) Dodatków mieszkaniowych, w okresie od stycznia do listopada 2019 r. wypłacono kwotę 456.267,02 zł. , w roku 2018 wypłacono kwotę 656.745,96 zł.
- 2) Dodatków energetycznych, w okresie od stycznia do listopada 2019 r wypłacono kwotę 14.171,51 zł., w roku 2018 wypłacono kwotę 17.297,13 zł.

oraz organizowano prace społecznie użyteczne wykonywane przy zbieraniu odpadów i śmieci na terenie miasta, zatrudniano w okresie od marca do października 2019 roku od 8 do 3 osób i wypłacono świadczenia w wysokości 10.792,00 zł.

Potrzeby w zakresie pomocy społecznej wiążą się z zabezpieczeniem środków finansowych na prawidłowe funkcjonowanie istniejących placówek obejmujących wsparciem

wszystkie grupy społeczne. Zarówno domy dziennego pobytu dla osób starszych i niepełnosprawnych, świetlice dla dzieci wymagają dofinansowania z budżetu miasta.

Ponadto w mieście Grajewo istnieje zapotrzebowanie na utworzenie DPS dla osób starszych i chorych (w 2019 r. z budżetu miasta wydatkowano kwotę 648.940,39 zł za pobyt 18 mieszkańców Grajewo), ogrzewalni dla osób bezdomnych oraz mieszkań chronionych (których, tworzenie wynika z ustawy i jest zadaniem obowiązkowym gminy) .

2. Reintegracja społeczna i zawodowa – Centrum Integracji Społecznej

Centrum Integracji Społecznej działa od 1 kwietnia 2014 roku na podstawie Uchwały Nr XLIV/313/13 Rady Miasta Grajewo z dnia 30 grudnia 2013 r. w sprawie utworzenia Centrum Integracji Społecznej

Przychody i koszty CIS:

Centrum Integracji Społecznej w Grajewie osiągnęło następujące przychody:

- a) Powiatowy Urząd Pracy w Grajewie – świadczenia integracyjne wraz ze składkami społecznymi (156.939,60 złotych),
- b) Dotacja przedmiotowa z Miasta Grajewo w kwocie (przyznana 146.640,00 złotych a wykorzystana w kwocie 117.000,00 złotych, niewykorzystana dotacja została zwrócona do Miasta Grajewo dnia 30.12.2019 roku w kwocie 29.640,00 złotych),
- c) Przychód z wykonanych usług (184.182,69 złotych),
- d) Odsetki bankowe (804,63 złotych).

CIS wykorzystało wyżej wymienione przychody na:

- 1) szkolenia pracowników,
- 2) czynsz – siedziba Centrum,
- 3) wynagrodzenie pracowników CIS,
- 4) premie motywacyjne uczestników CIS,
- 5) materiały niezbędne do wykonywania zleceń i funkcjonowania CIS,
- 6) posiłki regeneracyjne dla uczestników CIS,
- 7) delegacje uczestników i pracowników CIS,
- 8) wynagrodzenia umowy zlecenia (doradca zawodowy, psycholog),
- 9) usługi BHP,
- 10) ubezpieczenie mienia i uczestników CIS,
- 11) ubrania robocze dla uczestników,
- 12) opłaty: Internet, usługi telekomunikacyjne, energia elektryczna.

Usługi świadczone przez CIS:

CIS świadczy usługi:

- 1) opieki nad osobami starszymi i chorymi (16 umów),
- 2) usługi sprzątanía klatek schodowych w budynkach wielorodzinnych(498 umów),
- 3) kompleksowe sprzątanía nagrobków (105 umów),
- 4) utrzymania terenów zielonych oraz sprzątanía mieszkań i biur (54 umowy),
- 5) prace remontowo -budowlane (0 umów),
- 6) wytwarzanie rękodziela na zlecenie (4 umowy).

CIS w 2019r. był w dalszym ciągu monopolistą w zakresie świadczenia usług sprzątanía klatek schodowych oraz kompleksowego sprzątanía nagrobków.

W 2019 roku wykonano usługi, za które osiągnięto kwotę łącznie 184.182,69 złotych

Łącznie w CIS w 2019 roku uczestniczyło 38 osób, z czego 24 to nowe uczestnictwa. Program CIS ukończyło 11 osób, z czego 2 osoby znalazły zatrudnienie, 1 osoba założyła działalność gospodarczą, 1 osoba nabyła praw do świadczeń emerytalnych. W ramach CIS funkcjonowały:

1) warsztat porządkowo – ogrodniczy:

18 uczestnictw w 2019 r., 5 uczestnictw ukończonych, 12 uczestników nowo przyjętych

2) warsztat remontowo – budowlany: zamknięty od 01.04.2019 roku

1 uczestnictwo, w tym 0 nowo przyjętych, 1 osoba ukończyła IPZS.

3) warsztat opieki nad osobami starszymi i chorymi (utworzony 01.06.2016 roku):

7 uczestnictw, w tym 0 nowo przyjętych uczestników, 6 osób ukończyło IPZS.

4) warsztat rękodzieła: otwarty od 01 kwietnia 2019 roku

12 uczestnictw, w tym 12 nowo przyjętych, 1 osoba ukończyła IPZS

CIS realizuje zadania z zakresu reintegracji społecznej i zawodowej uczestników w ramach których organizuje szkolenia prowadzone przez instruktora zawodu dotyczące danego warsztatu, szkolenia zewnętrzne z udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej oraz kurs obsługi komputera. Uczestnicy objęci są wsparciem psychologa i doradcy zawodowego biorą udział w warsztatach z zakresu etyki zawodowej oraz udział w warsztatach artystycznych.

W ramach reintegracji zawodowej odbywają praktyki zawodowe u przedsiębiorców z Grajewa oraz innych jednostkach Miasta, wykonują usługi zlecone CIS.

W ramach reintegracji społecznej zarówno uczestnicy jak i pracownicy zakładu czynnie włączają się w przedsięwzięcia organizowane na terenie miasta Grajewa takie jak: Obchody miejskie Świąt Narodowych, Korowód Bajkowy, Turniej piłkarski ŁOŚ, Grajewski Bieg Wilka, Wyjścia do kina i na przedstawienia kabaretowe, Udział w Jarmarkach Świątecznych czy organizacja spotkania wigilijnego.

Silne strony CIS:

CIS w 2019r. jest w dalszym ciągu monopolistą w zakresie świadczenia usług sprzątnięcia klatek schodowych oraz kompleksowego sprzątnięcia nagrobków. CIS nie musi zabiegać o zlecenia, gdyż już działa tzw. „poczta pantoflowa”, której źródłem jest wysoka jakość świadczonych przez zakład usług oraz niska ich cena. Uczestnicy i pracownicy poprzez organizację imprez dla społeczności lokalnej oraz przez swoją aktywną postawę, dają dobry wizerunek zakładowi przez co CIS jest rozpoznawalny i cieszy się dobrą marką. Centrum Integracji Społecznej w Grajewie otrzymało certyfikat jakości „ZAKUP PROSPOŁECZNY” przyznany przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Białymstoku oraz Fundację Królowej Jadwigi.

Słabe strony CIS:

Problemem z którym borykał się CIS w 2019 roku była zbyt mała liczba uczestników do ilości realizowanych zleceń oraz niska motywacja do pracy uczestników z uwagi na fakt niskich świadczeń integracyjnych oraz zbyt mała liczba pracowników w stosunku do ilości pracy administracyjnej w CIS. Lokal CIS jest niewystarczający pod kątem realizowanych usług i prowadzonych warsztatów (sprzęt CIS przechowujemy grzecznościowo w PUK Grajewa a sale wykładowe często są stolarniami czy salami warsztatu plastycznego).

3. Formy wsparcia potrzebujących – Środowiskowy Dom Samopomocy

Środowiskowy Dom Samopomocy w Grajewie „Pomocna dłoń” w 2019 roku kontynuował swoją działalność jako ośrodek wsparcia dla osób przewlekle psychicznie chorych. Do 30 września 2019 r. funkcjonował w strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Grajewie. W dniu 28 sierpnia 2019 r. Rada Miasta Grajewa podjęła Uchwałę NR X/85/19 w sprawie utworzenia Środowiskowego Domu Samopomocy w Grajewie „Pomocna dłoń” z dniem 1 października 2019 roku:

- a) dla osób przewlekle psychicznie chorych typ A,
- b) dla osób z niepełnosprawnością intelektualną typ B
- c) dla osób wykazujących inne przewlekle zaburzenia czynności psychicznych typ C.

Ośrodek przeznaczony jest dla osób pełnoletnich. Do 31 października 2019 r. uczęszczało 34 domowników, natomiast od 1 listopada 2019 r. za zgodą Wojewody Podlaskiego zwiększono liczbę uczestników do 36 miejsc.

ŚDS jest jednostką budżetową, finansowaną w całości z budżetu państwa, a dotacja na jednego uczestnika w 2019 r. wynosiła **1.752,50 zł** miesięcznie. Środki finansowe z Budżetu Wojewody w rozdziale 85203 §2010/§2110 wynosiły na rok budżetowy **722.030,00 zł**.

Powyższe środki finansowe przeznaczone były na bieżącą działalność i funkcjonowanie Środowiskowego Domu Samopomocy w Grajewie „Pomocna dłoń”.

W ŚDS 5 uczestników płaciło za pobyt w ośrodku zgodnie z decyzjami Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Grajewie, które wydane zostały na podstawie Ustawy o pomocy społecznej. Kwota odpłatności za pobyt uczestników na dzień 31.12.2019 r. wynosiła **4.368,93 zł**, do Budżetu Wojewody odprowadzono **4.150,48 zł**.

Ośrodek realizował zadania zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 roku w sprawie środowiskowych domów samopomocy w formie zajęć podtrzymujących i rozwijających u osób przewlekle psychicznie chorych, niepełnosprawnych intelektualnie oraz wykazujących inne przewlekle zaburzenia czynności psychicznych umiejętności niezbędne do samodzielnego życia i funkcjonowania w społeczności lokalnej. Prowadzone były takie treningi jak:

- a) trening funkcjonowania w życiu codziennym: trening kulinarny, trening z dietetyki, trening budżetowy, trening higieniczny;
- b) trening umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów: trening podstawowych umiejętności prowadzenia rozmowy, trening rozwiązywania problemów;
- c) treningi umiejętności spędzania wolnego czasu: poranne spotkania społeczności, gry integracyjne poprawiające pamięć i koncentrację, zajęcia kulturalno - rozrywkowe wewnętrzne, prowadzenie gazetki tematycznej;
- d) muzykoterapia;
- e) zajęcia komputerowe;
- f) terapia plastyczna;
- g) terapia ruchowa;

W ramach terapii i aktywizacji uczestników zorganizowane były dwie jednodniowe wycieczki krajoznawcze do: Stańczyk (zwiedzanie najwyższych mostów kolejowych), Gołdapi (zwiedzanie Pijalni Wód i Tężni w uzdrowisku), safari w Zatykach (uczestnicy w wozach terenowych podziwiali dzikie zwierzęta i ptaki). Druga wycieczka zorganizowana była do: Nidzicy (zwiedzanie zamku XIV wiecznego), Olsztynka (Huta Szkła Artystycznego, uczestnicy wzięli udział w pokazie wyrobu szklanych dzieł oraz zwiedzano Skansen Budownictwa Ludowego).

Ponadto zespół wspierająco – aktywizujący utrzymywał stały kontakt z rodzinami/opiekunami uczestników w celu lepszej współpracy i pomocy dla podopiecznego. Utrzymywany był regularny kontakt z psychologiem z Poradni Zdrowia Psychicznego oraz Oddziału Psychiatrycznego w Grajewie w celu polepszenia sytuacji psychicznej domownika. Ośrodek świadczył również usługi w formie pomocy w dostępie do niezbędnych świadczeń zdrowotnych, pomocy w załatwianiu spraw urzędowych.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Grajewie „Pomocna dłoń” w roku 2019 w celu aktywizacji i wspierania uczestników w dojściu do jak najlepszego funkcjonowania w życiu społecznym i kulturalnym korzystał z różnych form działań prowadzonych wewnątrz i poza ośrodkiem. Uczestnicy chętnie brali udział biernie lub czynnie w organizowanych imprezach czy spotkaniach. Między innymi uczestniczyli w wystawie zorganizowanej przez Grajewską Izbę Historyczną pt. „Ludowe wojsko polskie”. Byli słuchaczami „Narodowego Czytania” na widowni Grajewskiego Centrum Kultury. Dwóch uzdolnionych muzycznie uczestników reprezentowało nasz Ośrodek na V Przeglądzie Twórczości Osób z Niepełnosprawnością „Na folkową nutę” w Augustowie. Uczestniczyliśmy w XVI Festiwalu Gorących Serc w Grajewie. Grupa uczestników miała przyjemność udziału w zabawie andrzejkowej w Suwałkach – XI Regionalny Bał Andrzejkowy Osób Niepełnosprawnych „Czary Mary - zmieniamy świat na weselszy”. Dzięki uprzejmości Muzeum Mleka w Grajewie zorganizowano dla uczestników naszego ŚDS warsztaty malowania na mleku.

W ośrodku gościliśmy dzieci ze Szkoły Podstawowej nr 4 w Grajewie, które wystawiły Jasełka, a z okazji Dnia Babci i Dziadka mieliśmy przyjemność wysłuchać przedszkolaków z tej samej szkoły. Dwa razy w roku gościliśmy u siebie grupę teatralną z Krakowa, która od lat przyjeżdża do naszego ośrodka i przez zabawę, scenki kabaretowe, piosenki humorystyczne przekazała ważne informacje na temat bezpieczeństwa, historii itp.

W celu integracji, aktywizacji i obchodzenia ważnych dat okolicznościowych w ośrodku organizowano: Dzień Kobiet, Dzień Mężczyzn, walentynki, „tłusty czwartek”, mikołajki, andrzejki, uroczysta wigilia, imieniny domowników. W sezonie wiosenno – letnim organizowano grille na świeżym powietrzu wykorzystując plac przy budynku ŚDS.

Przy współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Grajewie uczestnicy ŚDS, którzy kwalifikowali się zgodnie z przepisami korzystali z żywności z Programu Operacyjnego Pomoc żywnościowa 2014-2020.

Wszystkie powyżej opisane działania prowadzone przez ŚDS miały na celu pomóc i wesprzeć uczestnika w jak najlepszym funkcjonowaniu i radzeniu sobie w życiu codziennym. Poprzez terapię, zajęcia, różnego rodzaju udział w spotkaniach integracyjnych domownicy nabrali pewności siebie, dowartościli się, wzrosła ich samoocena i pozytywnie nastawili się do świata zewnętrznego.

Przedstawione w Raporcie dane statystyczne, informacje opisowe, problemy do rozwiązania i osiągnięte sukcesy świadczą o społecznym, gospodarczym i kulturalnym życiu społeczności naszego miasta i są dowodem dokonującego się stopniowo postępu cywilizacyjnego.

Burmistrz Miasta

(-) Dariusz Latarowski